

KGZS
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Foto: Boris Vogrinec

LETNO POROČILO 2008

KAZALO VSEBINE:

Predgovor	3
1 Osnovni podatki	4
2 Poročilo in predstavitev oddelkov ter enot glede na področje dela	5
2.1 Oddelek za kmetijsko svetovanje	5
2.2 Sadjarski center Maribor	14
2.3 Selekcijsko trsničarsko središče Ivanjkovci	19
2.4 Enota Varstvo rastlin	20
2.5 Raziskovalna enota	22
2.6 Dopolnilno izobraževanje podeželja	23
2.7 Enota laboratoriji	24
2.8 Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora	26
2.9 KGZS, Območna enota Maribor	29
3 Zakonske in druge pravne podlage, za delovanje dejavnosti	35
4 Dolgoročni cilji programa dela Zavoda	36
5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	37
6 Nastanek nepričakovanih ali nedopustnih posledic pri izvajanju programa	38
7 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta	39
8 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja	42
9 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	42
10 Pojasnila, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi	43
11 Ocena učinkov poslovanja na druga področja	44
12 Analiza kadrovanja in kadrovska politika za leto 2008	44
Računovodsko poročilo	47

Predgovor

Spoštovani poslovni partnerji in sodelavci Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor.

V uvodnih besedah najavljam, da smo kljub zahtevnim pogojem poslovanja v letu 2008, zaključili še eno uspešno poslovno leto.

Letno poročilo preteklega poslovnega leta pišemo v času, ko smo že sprejeli program dela s finančnim načrtom za leto 2009, v katerem je bistveno več poslovnih negotovosti in nejasnosti. Dnevno nas spremljajo informacije javnih medijev o gospodarski in finančni recesiji v svetu ter tako še bolj poglobljajo dvome o vzdržnosti planiranega programa dela in z njim napovedanega finančnega uspeha poslovanja v letu 2009.

Prehod v novo poslovno leto 2008 je prepoznaven z aktivnostmi iz osrednjega izobraževanja za naše uporabnike. Za leto 2008 je bil v izdelan program strokovnih predavanj in druge prireditve za kmete. Razpisane vsebine in urnik izvajanja je bil oblikovan v vezani obliki informacijskega gradiva, katero je bilo po pošti posredovani vsem kmetijam znotraj območja delovanja KSS pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor. Urnik predavanj in še ostale informacije so bile dostopne širši javnosti tudi na spletni strani naše institucije. Z naborom tem smo se želeli približati željam in potrebam uporabnika tako na področju pridobivanja tehnoloških znanj kot potrebnih informacij o izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike. Aktivnosti v javnem delu poslovanja so se nadaljevale na področju priprav in usposabljanj za izvajanje tehnične pomoči kmetom pri izvajanju subvencij in izdelavi investicijskih vlog iz ukrepov PRP 2007-2013. V sklop javnega programa še sodijo vse aktivnosti Sadjarskega centra Maribor in Seleksijsko trsničarskega središča Ivanjkovci, ki so vezane na strokovno tehnološke naloge kot investicijska vlaganja. Obseg, vsebina in izvajanje nalog so usklajene z letnim načrtom dela, ki so zasnova v razvojnem programu za oba centra. Vsi programi se usklajujejo s financirjem in skrbnikom programa s strani MKGP RS.

V letu 2008 smo zaključili z izvedbo številnih projektov. Med nje spada ciljno raziskovani projekt »Analiza upravljanja s tveganji zaradi toče z uporabo atmosferskega modela in dreves odločanja. Zaključili smo dva mednarodna projekta; Interreg III/A "FOR PLAN", nosilec KGZS - Zavod MB in Interreg III/A "POT", nosilec KGZS - Zavod MB. Kot izvajalec tehnične pomoči Vlade RS ostalim državam smo izvedli in zaključili projekt, Program izobraževanja kmetijskih svetovalcev in proizvajalcev mleka ter tehnično delo z vzorčno skupino proizvajalcev mleka na območju kantona Tuzla ter Program izobraževanja Porabskih Slovencev.

Poleg številnih strokovnih aktivnosti in prireditev, ki so podrobneje predstavljene v zaključkih poročila posameznega oddelka in enote KSS, se je delo na KGZ Mb prepoznalo z organizacijo in aktivnostmi vezane na neformalno srečanje kmetijskih ministrov Evropske komisije v Mariboru. Širši javnosti smo se predstavili z izvedbo Dneva KGZ Mb in s številnimi prireditvami, ki predstavljajo pomen kmetijske pridelave in utrjujejo ogled in družbeno potrebo te dejavnosti. Kot priznanje za naše delo si štejejo številne obiske strokovno in politično eminentnih osebnosti na naši instituciji. Za visok obisk šteje obisk predsednika KGZS, Kmetijskega ministra in predsednika države na naši instituciji.

Izpostaviti velja še delo Sveta KGZS Območne enote Maribor in Odborov izpostav Maribor, Pesnica in Ruše. Glavnina dela teh organov je bila usmerjena v spremljanje zakonodaje, priprave pripomb in pobud na predlagane dokumente. Iz okolja delovanja voljenih struktur pa so se posredovale zahteve in pobude v cilju izboljšanja pogojev delovanja v kmetijskem sektorju. Leto 2008 je bilo tudi volilno leto za voljene člane v organe KGZS. Tako smo v septembru dobili novo vodstvo KGZS in nove sestave vseh organov KGZS.

V poročilih poslovne uspešnosti preteklega leta pa vedno ugotavljamo večja ali manjša odstopanja od zastavljenih ciljev v programu dela. Odgovor najdemo v hitrih in nenehnih spremembah poslovnega okolja, kot v spremembah skupne kmetijske politike, ki se prilagaja spremembam evropske in nacionalne zakonodaje. Tako nam kot edina stalnica v poklicnem življenju ostanejo le spremembe. Imamo dovolj energije, znanja in volje za prilagajanje nastalim spremembam v poslovnem okolju. To potrjujejo tudi rezultati poslovnega leta 2008.

Vsem sodelavcem in poslovnim partnerjem se za opravljeno delo v letu 2008 najlepše zahvaljujem.

Direktor KGZS-Zavod Maribor
Dr. Stane Klemenčič

1 OSNOVNI PODATKI

Na osnovi razvrščanja dejavnosti in organiziranosti je Kmetijsko gozdarski zavod Maribor javni zavod in sodi med posredne uporabnike državnega proračuna. Delovati je pričel leta 1894 kot poskusni in kontrolni zavod z imenom Kmetijska kemična deželna preizkusna postaja. Iz kemijskega preizkuševališča je prerasel v sodobno izobraževalno, kmetijsko svetovalno in kontrolno ustanovo. Od leta 1964 dalje je deloval pod nespremenjenim imenom Kmetijski zavod Maribor vse do leta 2001. V tem letu je prišlo do spremembe lastništva kapitala, organiziranosti, registracije in nenazadnje do prehoda iz gospodarstva v negospodarstvo. Osnova za nastale spremembe je Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici, ki je določil, da so zavodi osebe javnega prava. V juniju 2001 je bila izvedena nova registracija in preimenovanje naše ustanove. Tako smo postali javni zavod z ustanoviteljem Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in novim imenom Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (skrajšano ime KGZS - Zavod MB).

Matična številka: 5129877

Identifikacijska številka SI 64054233

Tel.: +386-2- 228 49 00 N.C.

Fax: +386-2- 251 94 82

E-pošta: info@kmetijski-zavod.si

<http://www.kmetijski-zavod.si/>

2 POROČILO IN PREDSTAVITEV ODDELKOV TER ENOT GLEDE NA PODROČJE DELA

2.1 Oddelek kmetijsko svetovanje

Kratka predstavitev in območje delovanja

Naloge in organizacija dela kmetijske svetovalne službe se prilagaja zahtevam gospodarne pridelave varne hrane, varovanju okolja in ohranjanju kulturne krajine ter izboljševanju kakovosti življenja na podeželju. Izhodišče za delo je sprejeta skupna evropska kmetijska politika in strategija razvoja slovenskega kmetijstva.

Sedanji koncept, kmetijsko svetovalno službo deli na terensko z omejenim splošnim svetovanjem na zaokroženem območju in specialistično službo v kateri je svetovalec, specialist za določeno področje dela. Sedež svetovalne službe je na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor. Dislocirani enoti sta v Jakobskem dolu v Slovenskih goricah in v Račah na Dravskem polju.

Območje delovanja specialistične kmetijske svetovalne službe (poljedelstvo, zelenjadarstvo, ekološko kmetovanje, kmetijske gradnje in travništvo ter varstvo rastlin) obsega celotno Podravje, specialistična služba za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, pa deluje v Podravju in na celotnem območju celjske regije. Terenska kmetijska svetovalna služba je omejena na dvanajst občin, in sicer Mestno občino Maribor in občine Šentilj, Pesnica, Kungota, Selnica, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem Polju, Duplek, Starše, Hoče-Slivnica in Rače-Fram.

2. 1. 1 Terenska svetovalna služba

Na območju treh upravnih enot Maribor, Pesnica in Ruše obsega delo terenske svetovalne službe le še 2400 aktivnih kmetij, ki uveljavljajo tudi kmetijske subvencije in so vključene v Program razvoja podeželja. Tem kmetijam terenska svetovalna služba pomaga pri pripravi subvencijskih vlog v času ko je objavljen razpis, pripravlja izhodišča za izdelavo investicijskih in poslovnih načrtov ter zanje opravlja druge naloge po programu.

Območje delovanja terenske svetovalne službe je raznoliko, tako po konfiguraciji terena, kot tudi koncentraciji kmetijskih gospodarstev in pridelave. Območje je zaokroženo med državno mejo z Avstrijo na severu, Koroško regijo na zahodu, Dravsko polje zaključuje mejo na jugu, na vzhodu pa se območje konča v osrednjih Slovenskih goricah. Intenzivna pridelava poljščin, zelenjadnic in krme na njivah, pa tudi intenzivna živinoreja je na okoljsko najbolj občutljivem območju Dravskega polja. Zaščita podtalnice je ključna pri načrtovanju kmetovanja. Kmetije zmanjšujejo obremenitev površin z dušikom in se vključujejo v integrirano pridelavo, s tem pa lahko tudi slabšajo svoj ekonomski položaj. Najozje VVO območje zahteva pridelavo kmetijskih kultur z ekološkim načinom kmetovanja. Na širšem VVO območju so predpisane zahteve integrirane pridelave, omejitve so tudi na najširšem vodovarstvenem območju. Z intenzivno živinorejo in pridelavo krme se ukvarjajo kmetije na območju Dravske in Pesniške doline, v Slovenskih goricah pa le izjemoma. To območje je primerno za sonaravno rejo živali. Na vinogradniških legah so odlični pogoji za pridelavo grozdja in sadja. To spoznavajo tudi tuji investitorji in vlagajo v nakup zemljišč in obnove vinogradov. V območje z omejenimi možnostmi za kmetijsko pridelavo sodi večji del Slovenskih goric, Pohorje in Kozjak. Pogoji kmetovanja na hribovskem in gorskem območju so omejeni na ekološko živinorejo, kjer se dohodek dopolnjuje z gozdarstvom in predelavo lesa. Tu se tudi največ kmetij ukvarja z dopolnilno dejavnostjo. Poudarek je na turistični dejavnosti in predelavi osnovnih surovin v produkte z dodano vrednostjo. Razvoj turistične dejavnosti je viden na vinorodnih območjih Slovenskih goric in na obronkih Pohorja.

2. 1. 2 Specialistična svetovalna služba

Posebnost specialistične svetovalne službe, je v izvajanju javnega programa na širokem območju več zavodov in omejenim izvajanju nalog javnega programa z nejavnimi sredstvi na matičnem območju delovanja. Razvoj službe je s tem oviran.

Območje delovanja dveh specialistov sadjarjev je SV Slovenija, natančneje UE Ormož, Gornja Radgona, Vitomarci, Ptuj, Lenart, Maribor; Obronki Pohorja, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice; Šmarsko/Šentjurski okoliš s Kozjanskim, ki obsega Šmarje, Šentjur, Podčetrtek, Rogaško Slatino; Savinjska dolina z Žalcem, Celjem, Velenjem in Laškim; Zasavje s Hrastnikom in Trbovljami; ter Koroška regija; Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd. Celotno svetovalno območje je usmerjeno v intenzivno pridelavo jabolk in hrušk, po obsegu je manj breskev in drugega koščičastega sadja, ter jagodičja. Svetovalno območje obsega preko 990 ha trajnih nasadov pri kmetih in 880 ha pri podjetjih. Svetovanje, informiranje in izobraževanje usmerja sadjarje v razvoj tehnologij z investicijami v celovito infrastrukturo, s poudarkom na proti točni mreži in obnovi sadovnjakov.

Specialistična služba za vinarstvo, vinogradništvo in razvoj podeželja, dela v Vinorodni deželi Podravje, v vinorodnih okoliših Štajerska Slovenija in Prekmurje. Svetovanje v tehnologiji pridelave in predelave grozdja, pri obnovah vinogradov in investicijah obsega okrog 6.800 ha vinogradov. Svetovanje in izobraževanje zainteresiranih za pridelavo sadnega vina izvajamo na območju celotne Slovenije.

Naloge na področju poljedelstva, zelenjadarstva in splošnega ekološkega svetovanja, travništva s kmetijsko mehanizacijo in kmetijske gradnje, specialistična svetovalna služba opravlja v Podravju v UO: Maribor, Pesnica, Ruše, Ptuj, Lenart, Ormož, Slovenska Bistrica in Radlje ob Dravi. Območje obsega okrog 43.000 ha njivskih površin, ki so v lasti kmetov ali z njimi upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in so kmetijskim gospodarstvom oddana v najem. Na območjih, ki so opremljena z namakalnimi sistemi, se intenzivno pospešuje pridelava zelenjave, predvsem plodovk, solate, kapusnic in krompirja.

Specialistično svetovanje varstva rastlin, obsega območje severovzhodne Slovenije in obsega varstvo sadnega drevja in vinske trte, poljščin, zelenjave in okrasnih rastlin. Delo vključuje tudi naloge opazovalno napovedovalne službe. Njena dejavnost je naslednja: spremljanje in opazovanje razvoja škodljivih organizmov na sadnem drevju, na vinski trti in na poljščinah ter določanje optimalnih rokov zatiranja; evidentiranje izbruhov, napovedovanje razvoja in povečanega pojava škodljivih organizmov na podlagi opazovanj in izmerjenih podatkov; spremljanje pojava in evidentiranje karantenskih in gospodarsko pomembnih boleznin in škodljivcev; zagotavljanje meteoroloških, biotičnih podatkov za namene opazovanja in napovedovanja pojava škodljivih organizmov ter sodelovanje pri uvajanju informacijskega sistema, opravljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike škodljivih organizmov; obveščanje in poročanje; svetovanje in izobraževanje imetnikov v zvezi z izvajanjem dejavnosti zdravstvenega varstva rastlin; izvajanje bioloških preizkušanj kemičnih sredstev (uradna biološka preizkušanja fitofarmaceutskih sredstev (FFS), predpreizkušanja FFS in demonstracijski poskusi) proti škodljivcem in plevelom.

Poročilo o delu v letu 2008

Kmetijska svetovalna služba je s svojim znanjem in širokim pogledom na pridelavo hrane, v letu 2008 opravila vse naloge, ki so bile opredeljene v planu dela za leto 2008.

Delo je potekalo po zastavljenih štirih projektnih nalogah javnega programa: (1) Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij, (2) Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka, (3) Izvajanje ukrepov kmetijske politike in (4) Združevanje in povezovanje na podeželju.

Kmetijski svetovalci so naloge opravili v 46.649 urah. Poudarek pri izvajanju vseh planiranih aktivnosti je bil na prilagajanju pridelave hrane novim izzivom, ki so posledica klimatskih sprememb, izvajanju vseh zahtev navzkrižne skladnosti predpisov na kmetijah po evropskih standardih, ter sprotno in stalno strokovno pisno komuniciranje preko spletne strani Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor in drugih medijev. Vse naloge so bile izvedene z ukrepi kot je svetovanje, informiranje in izobraževanje, organiziranje in izvedba strokovno pospeševalnih prireditvev, izdelava tehnoloških in investicijskih projektov ter drugim. Potrebno znanje za uspešno opravljeno delo je kmetijska svetovalna služba pridobila z aktivnim sodelovanjem na izobraževanjih in usposabljanjih, ki jih izvajajo domače ali tuje pedagoške, znanstvene in druge strokovne institucije, ki se ukvarjajo z raziskovanjem.

Tudi v letu 2008 je specialistična svetovalna služba sama izvajala aplikativne poskuse, in sicer v varstvu rastlin v sadovnjakih, vinogradih in na poljščinah, ekološke in sortne poskuse v poljščinah, ter

poskuse redčenja cvetov in plodičev v sadovnjakih in tako z lastnim delom pridobila pomembne podatke za učinkovito izvajanje izobraževanja kmetov na strokovnem področju.

Prikaz porabe časa po posameznih projektnih nalogah v letu 2008

	ure	ure NS	% ure	% ure NS
1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij	24297,02	1343,32	52,09	5,53
2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka	2087,13	4,03	4,47	0,19
3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike	17510,45	3499,58	37,54	19,99
4. Združevanje in povezovanje na podeželju	1332,74	2,01	2,86	0,15
Drugi projekti in aktivnosti	1421,16	7,05	3,05	0,50
	46.649	4856	100	10

Prikaz izvedenega obsega dela

Število ur programa	število ur poročanja	indeks
46.184	46.649	101

Iz zgornjih tabel je vidno, da smo v letu 2008 opravili delo v planiranem času. Več kot polovico, 52,09 % časa smo delali s tehnološko zahtevnimi večjimi kmetijami, ki so specializirane in tržno usmerjene. Delež ur na tej nalogi smo v primerjavi s planom presegli za 10 odstotkov. To so narekovali stalno prisotni problemi v rastni sezoni, še posebej pa po toči, ki je katastrofalno prizadela naše območje. Časovno manj aktivnosti v primerjavi s planom pri izvajanju ukrepov kmetijske politike, je bilo zaradi premika nekaterih javnih razpisov za investicije na kmetijah, v leto 2009. Deset odstotkov časa smo namenili svetovanju za reševanje problemov na kmetijah, ki se kažejo po spremljanju navskrižne skladnosti evropskih predpisov.

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Kmetijska svetovalna služba, predvsem specialistična, ki ima zelo široko območje delovanja in pokriva vse panoge rastlinske pridelave, je načrtovala in opravljala svoje naloge v pretežni meri v okviru prve projektne naloge. Izobraževanju kmetov je bilo namenjenega več časa, kot smo planirali, kljub nekoliko manjši realizaciji predavanj in tečajev. Skupno jih je bilo izvedenih 187. Realizacija pisnih navodil in člankov je bila presežena v primerjavi s planom. Vse to kaže na zahtevnejšo pripravo gradiva in vsebine predavanj, kar posledično zahteva več časa za pripravo in izvedbo. Priprava pisnih materialov, strokovnih člankov in navodil, pa je že v letu 2008 bila prednostna naloga svetovalcev. Osebno svetovanje je bilo v prvi nalogi realizirano v 83 %, podali smo blizu 5500 strokovnih nasvetov, je pa bilo veliko teh posredovanih tudi pri pripravi vzorcev tal in vzorcev rastlin za analizo, ki smo jih po planu presegli, bilo jih je 976 in ob pripravi gnojilnih načrtov, kjer je bil plan presežen trikratno, izdelanih jih je bilo 1462. Nekajkrat več kot smo načrtovali, smo izdelali tudi načrtov za njivski kolobar. Napravljenih jih je bilo 428. Povečano število slednjih dveh ukrepov je posledica spremenjenega, novim zahtevam na VVO območjih prilagojenega gospodarjenja na kmetijskih površinah. Izobraževanje na terenu s prikazi mehanizacije, tehnologije v trajnih nasadih in vodenje po poskusnih poljih je potekalo v večjem obsegu, kot smo načrtovali za okrog 30 % in toliko smo presegli tudi načrtovani čas. To je posledica pripravljenosti tudi drugih institucij za skupno sodelovanje, kar ob planiranju nalog ni znano. Med pomembnimi nalogami je bilo svetovanje za vodenje knjigovodstva po FADN metodologiji. Delo je bilo intenzivno v povečevanju potrebnega vzorca kmetij, ki mora biti enakomerno teritorialno razpršen in zajema sorazmerno število velikih, srednjih in malih kmetij. Planiran čas za izvajanje te naloge smo presegli za 50% in delali z nekoliko manj kmetijami, kot smo načrtovali, 78 %. Večja poraba časa je posledica uvajanja pomoči pri vodenju knjigovodstva FADN za

kmetije, ki so prejemnice investicijskih sredstev in morajo obvezno spremljati dohodek po predpisani metodologiji.

Število zaključenih tehnoloških projektov je za 30 % preseženo. Projekti se zaključujejo v večletni dinamiki, tako se je za nekaj nedokončanih projektov v predhodnem letu, prevzem z zaključkom gradbenih del izvedel v letu 2008. Investicije v gradnjo objektov se načrtujejo dolgoročno in izvajajo več let, načrtovanje tako ni nujno identično z zaključkom v istem letu.

Izvajanje opazovalno napovedovalne službe za varstvo rastlin je potekalo natančno po programu, ki je bil potrjen.

Izobraževanje svetovalcev je bilo po planiranem času realizirano v 99 %. Udeležili smo se več večdnevniških ekskurzij, kot smo planirali, udeleženi smo bili na več seminarjih, tudi kot predavatelji v organizaciji drugih strokovnih institucij, kot tudi v organiziranju dvodnevniških posvetov našega zavoda. Manj pa smo zato porabili časa na enodnevnih informativnih izobraževanjih.

Skupno smo za izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij potrebovali več časa, kot smo načrtovali. Izvajanje svetovanja in izobraževanja na navskrižni skladnosti je izpeljano le 60 %, kar je posledica velikega posvečanja reševanju tehnoloških zapletov nastalih zaradi neugodnih vremenskih razmer in tudi KS.

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij					
šifra	Šifrant ukrepov	ukrep	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje				
A1.1	Predavanja	število predavanj	157	148	94
A1.2	Tečajji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev, ...	50	39	78
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	134	202	151
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	2	9	450
A1.8	Osebno svetovanje	število kmetij	6.610	5479	83
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	300	441	147
A1.11	Hitri talni in rastlinski N-test	število	550	535	97
A1.12	Gnojilni načrt, bilanca gnojil, pisna navodila za gnojenje	število	500	1462	292
A1.15	Izračun krmnega obroka, bilanca krme	število	0	5	
A1.17	Načrt kolobarja	število	55	428	778
A1.18	Izvajanje nalog opazovalno napovedovalne službe	delež ur	6,76	7,63	110
A1.20	Izdelava izračunov za najustreznejši način obdavčitve	število	0	0	
C3.7	Svetovanje pri vodenju knjigovodstva FADN	število kmetij	560	439	78
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditiv				
A3.1	Razstave	število	2	2	100
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	41	56	137
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	19	14	74
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	16	10	63
A3.8	Ostale prireditve	število prireditiv	3	12	400
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	0,79	0,69	85
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,91	0,36	38

A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,18	0,05	29
A4.6	Ogled strokovnih prireditev, razstav	delež ur	0,68	0,53	76
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	0,51	0,87	167
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	1,18	0,95	79
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	1,01	2,27	219
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,91	0,68	74
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso in svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi institucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,45	0,32	69
A5.2	Svetovalna orodja	delež ur	0,13	0,00	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B1	Kmetijska pridelava in prireja				
B1.2	Tehnološki projekti – novogradnje	število projektov	18	24	133
B1.3	Tehnološki projekti – adaptacije	število projektov	20	3	15
B1.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike	število p.n.	0	0	
B2	Agrarne operacije, ki jih izvajajo kmetje samo z lastnimi sredstvi				
B2.1	Program agromelioracije	število kmetij	18	0	
B2.2	Program namakanja	število kmetij	20	0	
B2.4	Program za ureditev pašnika	število kmetij	0	7	
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	število kmetij	10	2	20
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	število kmetij	0	3	

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Planirano število ur na drugi nalogi je realizirano v 89 %. Svetovalki za dopolnilne dejavnosti in delo s kmečko družino, sta bili vključeni v sistem svetovanja tako, da sta opravili tudi potrebno delo pri reševanju socialne problematike na kmetijah, svetovanje pri upoštevanju davčne zakonodaje. V okviru te naloge se je opravljalo delo na pripravi izjav o varnosti in zdravju pri delu ter vodenju potrebnih knjigovodskih evidenc za spremljanje dohodkovnega položaja kmetij, ki so v zadnjem obdobju investirale v razvoj. Svetovanje in pomoč pri pripravi in vnosu vlog za kmetijske subvencije se v celoti planira za terensko svetovalno službo v tretji nalogi. Posledica notranje prerazporeditve nalog v času kampanje pa je v tem, da so planirane delovne ure na drugi nalogi izvedene in prikazane v poročilu tretje projektne naloge. Informiranje in pomoč pri vzpostavitvi in registraciji dopolnilne dejavnosti na kmetijah se izvaja pretežno individualno, kar smo poročali znotraj osebne svetovanja. Potreben čas je bil presežen za 28 %, kar kaže na to, da je bilo potrebno več časa nameniti pogovoru in pomoči pri odločitvah kmetov za dopolnilno dejavnost na kmetiji.

V okviru te naloge smo izvajali tudi svetovanje in pomoč pri predelavi sadja v sadjevec. Svetovanje in izobraževanje v tehnologiji predelave vodimo na vseh območjih v Sloveniji, kjer je tradicionalno prisotno sadno vino. Aktivnosti so bile okrepljene in planiran čas presežen. To je narekovala potreba po znanju pri sadjarjih, ki gospodarijo s travniškimi nasadi ali imajo ekološki način pridelave sadja. Rezultati sodelovanja se kažejo v kakovosti izdelkov, ki so potrjene na ocenjevanjih, tudi najzahtevnejšem pri nas, za Dobrote slovenskih kmetij.

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka					
šifra	Šifrant ukrepov	ukrep	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	število predavanj	13	4	31
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev, ...	11	3	27
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	6	2	33
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	2	0	
A1.8	Osebno svetovanje	število kmetij	1.610	1149	71
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	20	0	
C3.7	Svetovanje pri vodenju knjigovodstva FADN	število kmetij	0	8	
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev			9	
A3.1	Razstave	število	0	5	
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	2	0	
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	4	0	
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	18	3	17
A3.8	Ostale prireditve	število prireditev	1	1	100
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	0,13	0,05	34
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,22	0,02	9
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,09	0,00	0
A4.6	Ogled strokovnih prireditev, razstav	delež ur	0,28	0,05	18
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	0,18	0,00	0
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	0,44	0,19	43
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,25	0,11	45
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,26	0,15	57
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso in svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,00	0,00	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B3	Razvoj podeželja - ožje	delež ur			
B3.4	Strokovna pomoč pri uvajanju blagovnih znamk in projektih trženja	delež ur	0,16	0,00	
B3.10	Razvoj podeželja - ostalo	delež ur	0,14	0,02	12
B4	Dopolnilne dejavnosti				
B4.2	Tehnološki projekti – novogradnje	število projektov	13	0	
B4.3	Tehnološki projekti – adaptacije	število projektov	11	0	
B4.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike	število p.n.	0	3	
C	Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike				
C2	Pomoč pri izpolnjevanju obrazcev				
C2.4	Pomoč pri vodenju evidenc	število kmetij	0	2	

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Aktivnosti kmetijske svetovalne službe pri izvajanju kmetijske politike, so ključne za obstoj in razvoj kmetij in razvoj podeželskega prostora v celoti. Vsi cilji so bili doseženi v celoti. Manj opravljenih ur in nedosežena realizacija obiskov kmetij iz NS je posledica celoletne odsotnosti svetovalca zaradi posledic po bolezni. Svetovanje in celovit pregled kmetijskega gospodarstva po vseh zahtevah navzkrižne skladnosti predpisov skupne evropske kmetijske politike je bilo doseženo 70 odstotno.

Obiskanih je bilo 281 kmetij, kar pomeni, da je bilo v prvem letu k pristopu te pomembne naloge, opravljeno delo na več kot 10 % kmetij. Delo je bilo mogoče začeti šele v drugi polovici leta, program pa je bil zastavljen nekoliko preveč optimistično. Terenska služba je nalogo opravila v celoti. Specialisti so imeli v tem času drugo prioriteto nalogo. V času velikih naravnih katastrof, je bilo potrebno sodelovanje z regijsko in občinskimi komisijami za oceno škod, podajanje poročil in svetovanje in delo s prizadetimi kmeti za saniranje hudih posledic. Organizacijsko in izvedbeno z referati, so specialisti izvedli dva zelo odmevna mednarodna posveta, ki sta bila že v začetku leta napovedana.

Izobraževanje kmetov s predavanji in osebnim svetovanjem je bilo izvedeno v mejah planiranega, saj se natančen urnik pripravlja hkrati s planiranjem nalog. Podanih nasvetov, ki so namenjeni predvsem izvajanju okoljskih programov (SKOP-KOP) s poudarkom na IPL, IPS, IVG, IVR, EK, ZEL, REJ, in drugih ukrepov, ki so v programu, je bilo 4470. V 88 % je bilo realizirano osebno svetovanje iz NS. Osebno svetovanje iz naslova 1. in 3. osi Programa razvoja podeželja je bilo po časovnem planu izvedeno v celoti, številčni pokazatelj je 63 odstoten, kar pa je posledica manjšega nabora razpisov za investicije v preteklem letu. Pomembna naloga, v katero so bili v celoti vključeni vsi terenski svetovalci, ves čas trajanja 2,5 mesečnega roka za izvedbo, je pomoč pri pripravi subvencijskih vlog in elektronski vnos vlog. Realizacija plana je 96 %, kar kaže na zmanjševanje števila zahtevkov, ki je posledica prenehanja kmetovanja. Število kmetij se je v zadnjem letu zmanjšalo za 104. Kmetijska zemljišča opustelih kmetij so v uporabi pri drugih, hriboviti tereni pa so v glavnem prepuščeni zaraščanju. Obdelani podatki tudi kažejo, da smo napravili 2,5 krat več zahtevkov za živalske premije in drugih obrazcev, kot smo načrtovali, opravljenih jih je bilo 656, za to pa smo potrebovali več časa od planiranega. Naloga je povezana z elektronsko pripravo vloge in vodenjem seznamov ter drugih evidenc.

Druge naloge v okviru javne službe, ki obsegajo pripravo vlog in poslovnih načrtov za zahtevne in enostavne naložbe, ter izvajanje programov državnega pomena, nismo opravili v planiranem obsegu. Pri tej nalogi smo vezani na javni razpis za naložbe v kmetijska gospodarstva. V letu 2008 so bila razpisana sredstva za ukrep mladega prevzemnika in ukrep zgodnje upokojevanje. Sredstva za naložbe v kmetije mladih prevzemnikov, naložbe v kmetijska gospodarstva in trajne nasade niso bila razpisana pred koncem leta.

Izobraževanje svetovalcev ni doseglo planiranega časa. Zaradi stalnih nujnih obveznosti z nalogami, ki so opredeljene v časovnih rokih, so bila nekatera planirana permanentna izobraževanja prenesena v naslednje leto. Smo pa več časa namenili informativnim izobraževanjem ki so bila vezana na pripravo vlog, zahtevkov in poslovnih načrtov za investicije. Več časa smo namenili izobraževanju iz literature, predvsem so to bili dokumenti, ki so podlaga za delo svetovalcev.

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike					
šifra	Šifrant ukrepov	ukrep	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje in informiranje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	št. pred.	80	90	113
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	št. tečaj.	19	6	32
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	št. člank.	61	9	15
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	št. knjig,	3	205	6833
A1.8	Osebno svetovanje	št. kmet.	4.364	4470	102
A1.9	Osebno svetovanje v zvezi z načrtovanjem razvoja kmetij	št. kmet.	205	129	63
A1.19	Obisk kmetije v zvezi z izvajanjem zahtev NS na poziv kmeta	št. kmet.	408	281	69
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev				
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	št. prikaz.	0	1	
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev	delež ur	4,16	2,92	68
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	1,04	0,25	23
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	2,18	0,92	41
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,08	0,00	0
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	0,31	0,33	103

KGZS – Zavod Maribor
LETNO POROČILO 2008

A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,39	0,69	171
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,15	0,73	482
A5	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,00	0,01	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B1	Kmetijska pridelava in prireja				
B1.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	št. prog.	0	8	
B1.7	Svetovanje pri pripravi vloge do začetka izdelave vloge	št. prog.	0	2	
B1.9	Priprava programov sanacij	št. prog.	0	0	
B2	Agrarne operacije				
B2.1	Program agromelioracije	št. kmet.	0	1	
B2.2	Program namakanja	št. kmet.	0	0	
B2.3	Komasacije	št. kmet.	0	0	
B2.4	Program za ureditev pašnika	št. kmet.	0	0	
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	št. kmet.	0	3	
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	št. kmet.	0	6	
B4	Dopolnilne dejavnosti				
B4.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	št. proj.	0	30	
B4.7	Svetovanje pri pripravi vloge do začetka izdelave vloge	št. proj.	0	52	
C	Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike				
C2	Svetovanje pri izp. obrazcev v okviru SKOP, IP, trošarine...				
C2.1	Svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev za proizvodno vezana plačila	število obrazcev	480	1301	271
C2.2	svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev za trošarine	število obrazcev	20	16	80
C2.3	Svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev SKOP/KOP	število obrazcev	100	103	103
C2.5	Svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev v primeru naravnih nesreč	število obrazcev	100	70	70
C2.6	svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev - ostali obrazci	število obrazcev	0	51	
C3	Pomoč pri pripravi vlog in dokumentacije za subvencije				
C3.3	Pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog	št. vlog	2.500	2396	96
C3.5	Vnos vlog	št. vlog	2.500	2436	97
C3.6	Svetovanje pri odpravljanju napak, dopolnitve, preveritve	št. vlog	250	656	262
E	Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov				
E1	Priprava predlogov in mnenj za ukrepe in predpise na področju kmetijske politike (zakoni, uredbe, pravilniki, subvencije)	delež ur	0,46	0,08	16
E2	Strokovna pomoč komisijam in odborom pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike (tudi na nivoju lokalnih skupnosti)	delež ur	0,11	0,19	174
F	Ostale aktivnosti				
F1	Izdelava poročil	delež ur	0,00	0,19	
F2	Načrtovanje projektov	delež ur	0,03	0,03	102
F3	Vodenje projektov	delež ur	0,00	0,00	
F6	Ukrepi po dogovoru z MKGP	delež ur	0,05	0,08	140

F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov	delež ur	0,05	0,20	357
G	Druge naloge v okviru javne službe				
G1	Posebne storitve individualnim uporabnikom				
G1.1	Vloga in poslovni načrt za zahtevne naložbe-izdelava	število	15	0	
G1.4	Vloga za enostavne naložbe	število	15	6	40
G3	Izvajanje programov državnega pomena				
G3.2	Statistični popisi in ocene	delež ur	0,00	0,07	
G3.3	Ocene škode po naravnih nesrečah	delež ur	0,33	0,19	58
G3.11	Priprava vloge za ukrep mladega prevzemnika	število vlog	8	5	63
G3.12	priprava vloge za ukrep zgodnje upokojevanje	število vlog	8	4	50

4. Združevanje in povezovanje na podeželju

Svetovalna služba je aktivno delala z združenji, zadrugami in organizacijo pridelovalcev. Predviden planiran čas smo prepolovili. Naloge so bile opravljene, saj so se člani društev izobraževali v okviru rednega izobraževanje pridelovalcev. Za društva smo pripravljali programe strokovnega dela in vloge za sofinanciranje društvene dejavnosti, organizirali ekskurzije, pripravljali strokovna srečanja in občne zборе. Sodelovali smo pri pripravi in postavitvi razstav živali in pridelkov. Sodelovali smo pri ocenitvah izdelkov in promociji.

4. Združevanje in povezovanje na podeželju

šifra	Šifrant ukrepov	ukrep	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	število predavanj	37	3	8
A1.2	Tečajji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev,...	18	5	28
A1.6	Članki, prispevki	število člankov, ...	10	1	10
A1.8	Osebno svetovanje	število svetovancev	130	88	68
A3	Organizacija in izvedba društvenih prireditvev				
A3.1	Razstave	število	13	1	8
A3.4	Organizacija ekskurzij	število	21	5	24
A3.8	Ostale prireditve	število prireditvev	41	2	5
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev	delež ur			
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,07	0,00	
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,00	0,00	
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	0,00	0,02	
A4.8	Strokovni kolegiji	delež ur	0,00	0,05	
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,07	0,00	
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,07	0,01	17
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso ter svetovalna orodja	delež ur	0,00	0,00	
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,00	0,00	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B3	Razvoj podeželja - ožje	delež ur			
B3.2	Vzpostavljanje lokalnih partnerstev	delež ur	0,04	0,02	38
B3.3	Zbiranje podatkov in analize stanja	delež ur	0,00	0,00	
B3.4	Uvajanje blagovnih znamk	delež ur	0,00	0,01	
B3.10	Razvoj podeželja - ostalo	delež ur	0,00	0,02	

D	Svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnjega in interesnega združevanja kmetijskih pridelovalcev				
D1	Strokovna pomoč pri organiziranju različnih oblik združevanja	delež ur	0,00	0,01	
D2	Strokovna pomoč pri delovanju naštetih oblik združevanja				
D2.2	Društva, združenja, zveze društev	delež ur	2,26	1,78	77
D2.3	Zadruge	delež ur	0,22	0,09	40
D2.4	GIZ	delež ur	0,00	0,00	
D2.5	Ostale oblike združevanja	delež ur	0,00	0,02	
D2.6	Organizacije proizvajalcev	delež ur	0,15	0,00	
E	Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov				
E2	Strokovna pomoč komisijam in odborom pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike (tudi na nivoju lokalnih skupnosti)	delež ur	0,11	0,03	27
F	Ostale aktivnosti				
F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov	delež ur	0,10	0,00	

Drugi projekti in aktivnosti

Kmetijska svetovalna služba je sodelovala pri pripravi mednarodnih projektov. Začeli smo s prvimi aktivnostmi na odobrenem projektu, ki obravnava strategijo upravljanja z vodami v Alpskem prostoru. Aktivnosti smo imeli z izvajanjem tečajev za trgovce in uporabnike fitofarmaceutskih sredstev. Izvajali smo kletarske tečaje za vinogradnike, izobraževanje o smernicah dobre higienske prakse za predelavo grozdja v vino, sodelovali na ocenjevanjih vin, ki se izvaja po zakonu, spremljali dozorevanje grozdja in izvajali posebne izobraževalne programe za druge naročnike.

Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 12

Svetovalki za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 2

Terenski svetovalci: 8

2.2 Sadjarski center Maribor

V programu dela za leto 2008 smo imeli opredeljene naslednje naloge:

1. Oskrba drevsnicarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom
2. Sodelovanje v procesu preskušanja novih sort in podlag
3. Preverjanje, soustvarjanje in uvajanje novih okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij pridelovanja sadja
4. Sodelovanje pri ohranjanju senožetnih sadovnjakov in razvoju možnosti za sajenje novih tovrstnih sadovnjakov
5. Sadjarski center Maribor – strokovno in izobraževalno središče za domače in tuje sadjarje
6. Upravljanje centra in vzdrževanje objekta

POROČILO PO NALOGAH:

Oskrba drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom

Letni cilj:

- Nadaljevati s povečevanjem kapacitet matičnega nasada v skladu s povečevanjem povpraševanja po certificiranih cepičih na domačem in tujih trgih - v letu 2008 je bila načrtovana podsaditev sort Mitchgla, Decosta in Braeburn (nadomestitev manjšega števila dreves – cca 100)
  - V letu 2008 pridelati skupaj vsaj 350.000 cepičev jablan kategorije osnovni II
  - prodati domačim drevesničarjem vsaj 200.000 cepičev jablan kategorije osnovni II;
  - prodati domačim drevesničarjem 50.000 cepičev jablan kategorije CAC;
  - v matičnem zarodišču pridelati vsaj 35.000 podlag jablan kategorije osnovni II
  - in jih vsaj 20.000 prodati kot osnovne II in 15.000 kot certificirane;
  - prodati tujim drevesničarjem del tržnih viškov – ocena začetnega potenciala cca 150.000 cepičev jablan kategorije osnovni II in 50.000 cepičev jablan kategorije CAC.

Realizacija:

Ker smo pri dobavi matičnih dreves vezani izključno na dobavitelja Vermerderingstuinen NL iz Nizozemske, ta pa nam v pomladi 2008 ni mogel dobaviti matičnih dreves, smo realizacijo morali prenesti v leto 2009. Odložitev saditve majhnega načrtovanega števila dreves na srečo ne bo vplivala na načrtovani razvoj matičnega nasada.

Pridelava cepičev v obeh matičnih nasadih je potekala v skladu s pričakovanji. Tako smo izvedli zimsko rez cepičev ob koncu januarja in v februarju 2008, ter ob koncu februarja ter predvsem v marcu oskrbeli domače drevesničarje z naročenimi cepiči. Po oceni smo v brezvirusnem matičnem nasadu Selo pridelali cca 200.000 zimskih cepičev vseh sort. Ker pri rezi že upoštevamo naročila, smo za promet pripravili 127.550 cepičev za prodajo na slovenskem trgu in 5000 cepičev za izvoz na Hrvaško. V standardnem matičnem nasadu Gačnik smo prav tako rezali po naročilu in od pridelanih kakih 300.000 cepičev, za promet pripravili 141.700 cepičev. Vsi so bili prodani slovenskim drevesničarjem. Tako smo v zimski sezoni cepljenja slovenskim drevesničarjem skupaj prodali 268.250 cepičev.

V marcu in aprilu smo prodali tudi zalogo vskladiščenih podlag (Osnovni II), ki smo jih pridelali in pripravili za prodajo v letu 2007. Prodali smo celotno zalogo in to povsem v skladu s pričakovanji: 20.500 podlag smo prodali za sajenje novih zarodišč (izvoz na Hrvaško) in ostanek 39.900 podlag smo prodali kot podlage za cepljenje. Skupni pridelek letnika 2007, prodanega v letu 2008 je bil občutno večji od pričakovanj, prodaja podlag za zarodišča pa povsem v skladu s pričakovanji. Že dalj časa namreč v Sloveniji ni povpraševanja po matičnih podlagah (ni sajenja novih zarodišč) in zato je za nas telo pomemben izvoz.

Čeprav smo bili tudi v naših matičnih nasadih in v matičnem zarodišču v poletnih mescih večkrat deležni močnejše toče (posebno močne so bile poškodbe v matičnem nasadu Selo), smo kljub temu lahko v avgustu porezali in prodali cepiče kot sledi:

- o cepiči iz brezvirusnega matičnega nasad Selo: skupaj 93.950. Od tega domačim drevesničarjem 51.150 in drevesničarjem na Hrvaškem 42.800.
- o Tako smo v letu 2008 v Sloveniji skupaj podali 320.400 cepičev za jablano in na hrvaški trg 47.800 cepičev za jablano.
- o Za domači trg načrtovano prodajo skupaj 250.000 cepičev smo torej občutno presegle (za 28%). Na tujih trgih pa smo v letu 2008 prodali manj od očitno preveč optimistično načrtovanih 200.000 cepičev – prodali smo jih skupaj 47.800.
- o Skupna prodaja 368.200 cepičev je zaostala za načrtovano skupno količino (450.000), predvsem zaradi napačno ocenjenega tujega trga.

Pridelava podlag je potekala po načrtu in tudi katastrofalna toča na območju Slovenskih goric se je našega zarodišča za las izognila. Zaradi izjemno slabega vremena v novembru in decembru smo uspeli

pospraviti le 2/3 zarodišča. Ostali del bomo pospravili in pripravili za tržišče takoj ko bo mogoče v zgodnji pomladi 2009. Pričakovan je poprečen pridelek okoli 45.000 podlag.

Sodelovanje v procesu preskušanja novih sort in podlag

Letni cilji:

- v letu 2008 nadaljevati s spremljanjem sort jabolk v posebnem preskušanju sort II
- izvesti sajenje v letu 2007 pripravljenih sadik za posebno preskušanje sort II (primerjava perspektivnih na škrlup odpornih sort primernih za ekološki način gojenja – 11 sort odbranih v introdukciji I, 700 sadik skupaj) in posaditi pripravljene sadike za primerjavo podlag pri jablani (posebno preskušanje sort I – 13 podlag, tri sorte, po 20 dreves na kombinacijo skupaj 780 dreves)
- oskrbovati poskus s podlagami češnje – posebno preskušanje I
- oskrbovati poskus s sortami češenj – posebno preskušanje sort II
- nadaljevati s pripravo površine za sajenje sliv 0,3 ha – posebno preskušanje sort II (sajenje predvideno v pomladi 2009).

Realizacija:

- V letu 2008 smo v posebnem preskušanju sort (Introdukcija II) redno in v skladu z načrtom izvedli vsa fenološka opazovanja (začetek brstenja, začetek, vrh in konec cvetenja, T – stadij), vsa spremljanja poteka dozorevanja (pet zaporednih meritev parametrov zrelosti plodov na samodejnem stroju Pimprinelle) in vrednotenja količine pridelka na drevo ob obiranju za vse poskus vključene obetavne nove sorte. Zaradi kontinuitete podatkov iste meritve spremljamo tudi na najpomembnejših sortah osnovnega sortimenta. Vsa opazovanja in meritve so vključena v poročilo o delu na nalogi posebno preskušanje sort Kmetijskega inštituta Slovenije.
- V prvi dekadi aprila smo posadili oba načrtovana poskusa (primerjava podlag in na škrlup odporne sorte v ekološkem nasadu). Postavili smo tudi oporo za protitočno mrežo in inštalirali namakalni sistem. Drevesa v obeh poskusih so primerno zrasla (brez izpadov – le v eko nasadu nekaj izgubljenih dreves zaradi voluharja). Izvedli smo vsa potrebna vzgojna dela in tudi začetne meritve.
- V obeh poskusih posebnega preskušanja češenj smo izvedli vsa predvidena vzdrževalna dela in vse meritve. V nasadu posebno preskušanje I, ki je pokrit s folijo, smo imeli veliko manj težav, saj je bilo vreme v času obiranja dokaj deževno.
- Nadaljevanje priprave površine za sajenje sliv smo nekoliko upočasnili (izvajali smo le mulčenje in s tem bogatenje vrhnje plasti zemlje z organsko maso), saj smo sajenje načrtovanega nasada sliv zaradi majhnega zanimanja pridelovalcev in istočasnega kroničnega pomanjkanja sredstev za investicije, pomaknili v leto 2010 ali kasneje.

Preverjanje, soustvarjanje in uvajanje novih, okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij pridelovanja sadja

Letni cilji:

- tehnično preskušanje stroja za obdelavo pasov pod drevesi kot alternative uporabi herbicidov
- spremljanje mikroklimatskih razmer ter vplivov na rast rastlin in razvoj populacij škodljivcev
- spremljanje nanosa FFS po metodi nanosa proporcionalnega volumnu drevesnih krošenj

Realizacija:

- Po dodatnem tehničnem preskušanju stroja za obdelavo pasov pod drevesi smo se odločili, da ga namestimo na položaj »med osmi traktorja«. V letu sajenja je namreč mogoče pričakovati, da z delom poškodujemo mlade sadike in je stalen nadzor voznika nad delovanjem stroja nujen. Menimo, da bi bila namestitev spredaj še boljša, vendar pri našem tipu traktorja ni možna. Namestitev »zadaj« ocenjujemo kot neprimerno. Zaradi nevarnosti

poškodovanja dreves smo začetek izvedbe poskusa prestavili v leto 2009 in pravkar pripravljamo novo namestitev stroja.

- V letu 2008 smo nadaljevali z natančnim spremljanjem številnih parametrov pri izvedbi te naloge. Vse meritve in vrednotenja so bila izvedena pravočasno in pravilno. Rezultate vseh meritev iz prvih dveh let bomo predstavili v obliki referata v marcu 2009.
- Čeprav smo tudi v letu 2008 nadaljevali z meritvami volumna drevesnih krošenj in meritvami listne površine kot podlagi za razvoj metode TRV, smo se že v začetku leta odločili, da škropljenja samega ne bomo izvajali. Razlog je v tem, da poskusa seveda ne moremo izvesti sami, predvideni partnerji pa so se odločili, da pozornost posvetijo drugemu projektu, ki smo ga prav tako začeli izvajati skupaj. Gre za projekt »Pridelovanje jabolk z uporabo – a brez ostankov FFS na jabolkih«. Ker ga skupaj ocenjujemo kot enega najpomembnejših razvojnih korakov za slovensko sadjarstvo, smo intenzivno sodelovali pri njegovi izvedbi. Prve obetavne in zanimive rezultate smo predstavili na »Lombergarjevem sadjarskem posvetu« v decembru 2008 v Mariboru.

Sodelovanje pri ohranjanju senožetnih sadovnjakov in pri razvoju možnosti za sajenje novih tovrstnih sadovnjakov

Letni cilji:

- Pripraviti sadike starih sort za sajenje poskusnega travniškega nasada
- Nadaljevati s preskušanjem metode vzorčenja in indetifikacije

Realizacija:

Spomladi smo v drevesnici izvedli vsa načrtovana cepljenja. Sadike so dobro napredovale vse do katastrofalne toče v juliju, ki je žal močno poškodovala tudi drevesnico Malus v Iljaševcih, kjer vzgajamo naše sadike. Po skupni odločitvi z lastnikom drevesnice, bodo vse sadike pred začetkom vegetacijskega obdobja 2009 prikrajšane do cepljenega mesta in vzgojene ponovno. Le tako lahko pričakujemo lepo vzgojene sadike z nepoškodovanimi debli. To bo žal za eno leto prestavilo sajenje pilotskega travniškega sadovnjaka (v leto 2010), vendar zaradi višje sile tega ni mogoče izvesti drugače.

SADJARSKI CENTER MARIBOR – STROKOVNO IN IZOBRAŽEVALNO SREDIŠČE ZA DOMAČE IN TUJE SADJARJE

Letni cilji:

- So organiziranje dela strokovne skupine pri KGZS in strokovnega odbora GIZ sadjarstvo
- Organiziranje ogledov centra in terenskih vaj za dijake, študente ter ogledov za skupine domačih in tujih sadjarjev
- Organiziranje in sodelovanje na različnih strokovnih srečanjih
- Permanentno izobraževanje zaposlenih

Realizacija:

Ker se delo strokovne skupine za sadjarstvo pri KGZS tudi v letu 2008 ni obnovilo, je o tem temu primerno tudi malo poročati. Le upamo lahko, da bo v interesu slovenskega sadjarstva v letu 2009 drugače. Tudi GIZ sadjarstvo Slovenije ima zelo velike težave z nadaljevanjem svojega dela. V okviru naših možnosti smo se zelo trudili, da smo z organizacijo nekaj strokovnih srečanj poskušali vzdrževati vsaj strokovno sodelovanje. Tako smo soorganizirali naslednja strokovna srečanja:

- Teorija in praksa zatiranja jablanovega škrlupa (Gačnik)
- Redčenje in tekoča problematika hruševega ožiga (KIS)
- Smart Fresh 08 (Gačnik)

V letu 2008 so center obiskale štiri večje skupine tujih sadjarjev (Avstrijci, Nemci), več manjših skupin (Srbi, Bosanci, Hrvati), ena večja skupina domačih sadjarjev (Sadjarsko društvo Hotiza).

V okviru terenskih vaj smo sprejeli več skupin študentov iz: Biotehniške fakultete v Ljubljani, Kmetijske fakultete Maribor, Višje kmetijske šole Šentjur. Iz slovenskih srednjih šol so nas obiskali dijaki Srednje kmetijske šole Grm pri Novem Mestu, dijaki Biotehniške šole Maribor in Srednje kmetijske šole Šentjur.

Organizirali smo strokovna srečanja:

- v soorganizaciji – letno srečanje skupine Alpe – Jadran v Gačniku in v Biljah
- sodelovali smo pri izvedbi »Lombergarjevega sadjarskega posveta« v Mariboru
- izvedli smo razstavo novih sort in klonov v okviru sadjarskega kongresa v Krškem
- v okviru prireditve »V objemu stare trte« v Mariboru smo pripravili dekorativno razstavo
- predavanje in degustacijo na sejmu »Narava – zdravje« v Ljubljani
- organizirali smo razstavo in degustacijo sort iz podebnega preskušanja v Gačniku

Z referati in strokovnimi prispevki smo sodelovali na:

- sadjarskem kongresu v Krškem (dva samostojna referata in trije v soavtorstvu)
- »Artiški dnevi«
- »Lombergarjev sadjarski posvet«
- sadjarski posvet ob mednarodnem sadjarskem sejmu v Donjem Kraljevcu (HR)

V okviru permanentnega izobraževanja smo se udeležili mednarodnega srečanja skupine za gojitvene oblike v Fridrichshafnu v Nemčiji. Vsi stalno zaposleni delavci so se udeležili sejma in strokovnega posvetovanja »Interpoma« v Bolzanu. Ena sodelavka je nadaljevala jezikovno izobraževanje na tečaju nemškega jezika in en sodelavec je nadaljeval s študijem ob delu na magistrskem študiju na fakulteti za kmetijstvo v Mariboru.

Zelo pester program izobraževanj in strokovnih srečanj smo sami ali v soorganizaciji z drugimi sadjarskimi organizacijami izvedli v načrtovanem obsegu. Zaradi izjemnih vremenskih razmer (huda poletna neurja s točo, ki so prizadela tudi velik del površin sadjarskega centra) smo se odrekli le organizaciji »Dneva odprtih vrat«.

Upravljanje centra in vzdrževanje objekta

Letni cilji:

- Kakovostno upravljanje centra v smislu izvajanja vseh predpisov v zvezi s koriščenjem javnih sredstev
- Nadzor nad izvajanjem programa in zagotavljanje racionalne porabe sredstev
- Zagotavljanje kakovostnega računovodskega knjigovodskega dela za transparentnost poslovanja
- Upravljanje z objekti centra v skladu z načeli dobrega gospodarjenja

Realizacija:

Vsi v centru stalno zaposleni, kakor tudi strokovne službe KGZ Maribor so si prizadevali za kakovostno izvedbo in spremljanje programa centra. Glede na to, da so bila mesečna poročila in zahtevki pripravljene pravočasno in pravilno lahko upravičeno sklepamo, da je tudi to delo potekalo v skladu s programom in pričakovanji.

Opozoriti pa velja, da je bila izvedba programa skrajno naporna tako zaradi zelo težavnih vremenskih razmer kot tudi zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja. Naraščanje stroškov dela (tudi zaradi daljše bolniške odsotnosti enega od sodelavcev – posledično več dela najete delovne sile) in stroškov za nakup uporabljenih materialov ter fiksnih obratovalnih stroškov ob istočasnem zmanjšanju pridelka zaradi toče in katastrofalno nizki ceni industrijskega sadja, nas je pripeljalo na rob poslovanja z izgubo, kar je s stališča gospodarjenja KGZ Mb seveda nesprijemljivo.

2.3 Seleksijsko trsničarsko središče Ivanjkovci

Kot vsa leta do sedaj je delo v STS Ivanjkovci potekalo pod strokovnim vodstvom Kmetijskega inštituta Slovenije in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani – Katedra za vinogradništvo.

Vse strokovne naloge, ki so se izvajale so potekale skladno s sprejetim programom za leto 2006-2010 in priporočili mednarodnih strokovnih organizacij.

Po predhodnem dogovoru in usklajevanju med strokovnim sodelavci in STS-i, smo v letu 2008 realizirali naslednji program dela:

1/ Oskrba kolekcijskega nasada v Litmerku

V mladem kolekcijskem nasadu smo v letu 2008 končali z napravo protitočnega sistema. V vegetaciji smo trse redno oskrbovali (rez, pletev, vršičkanje) in opravljali smo vsa strojna dela (mulčenja, škropljenja, gnojenje in kultiviranje v mlajšem delu) in seveda opravljali vizualne preglede na rumenice in *Agrobacterium vitis*. V jeseni smo grozdje prodali Jeruzalem Ormožu VVS d.d.

2/ Oskrba matičnjaka v Litmerku

Matičnjak smo tudi redno oskrbovali (enaka dela kot v vinogradu). V letu 2008 smo imeli trikrat točo (zavarovalnica nam je priznala 50% škodo) tako, da smo se odločili, da v letu 2009 postavimo tudi v matičnjaku protitočni sistem. Podlage bomo rabili za lastno cepljenje in za STS Vrhpolje, razliko bomo prodali Jeruzalem Ormožu VVS d.d.

3/ Spremljanje klonov

V letu 2008 smo zaključili s spremljanjem klonov. V mesecu septembru smo skupaj s sodelavci KIS-a oddali na FURS končna poročila o preizkušanju klona trte za 29 klonov (27 klonov-Podravje in 2 kloni-Posavje).

V letu 2009 pričenjamo z novim ciklusom preverjanja klonskih kandidatov.

4/ Cepljenje baznih klonskih kandidatov

Cepili smo 18.000 trsnih cepljenk. Na žalost nismo imeli konkretnih naročil, tako, da smo cepili po občutku. Pridelali smo 13.000 prvorazrednih cepljenk in na srečo imamo že cca 90% prodanih trt. Čeprav nam vreme ni bilo ravno naklonjeno (preveč padavin) smo imeli rekorden pridelek (72%).

5/ Delo v rastlinjaku

V letu 2008 smo pričeli s rekonstrukcijo rastlinjaka. Razmnožili smo s potaknjenci vse klone za katere smo vedeli, da bodo šli v uradno potrditev. Pripravili smo novi substrat za korita in delno pričele s sajenjem trt klonov. Pri indikatorjih smo tudi naredili potaknjence, nekaj baznega materiala za razmnoževanje s potaknjenci smo dobili iz selekcijskega centra iz Madžarske.

6/ Mikrovinifikacija

Ker smo prejšnja leta opravili 3-4 vinifikacije za vse klone v postopku priznavanja, mikrovinifikacij v letu 2008 nismo izvajali. Ker nimamo radi prazne kleti smo 6.1.2009 imele ledeno trgatev Treh kraljev (Šipon, Renski rizling, Ranina in Dišeči traminec) z sladkorno stopnjo 130 O°e. Upamo, da bo vino ta pravo.

7/ Izobraževanje

Po programu za leto 2008 smo sodelovali na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni. Pripravili smo cepljenke slovenskega trsnega izbora katere so posajene na sejmu. Sodelovali smo tudi na Dnevu odprtih vrat na KGZ Maribor in pripravili predstavitev našega dela. Predstavili smo se tudi z referatom na 1. Vinogradniškem posvetu kateri je bil organiziran na Zavarovalnici Maribor.

Konec oktobra se je vodja STS udeležila 18. Sabatine - strokovnega posveta hrvaških vinogradnikov in vinarjev v Korčuli in predstavila delo našega središča.

2.4 Enota Varstvo rastlin

V letu 2008 je Oddelek za varstvo rastlin opravil naloge s področja zdravstvenega varstva rastlin, ki zajema delovanja opazovalno napovedovalne službe in programe posebnega nadzora trsnih rumenic, kostanjeve šiškariče, koruznega hrošča in hruševega ožiga. Izvedel je več aplikativnih in za potrebe prakse demonstracijskih poskusov s fitofarmaceutskimi sredstvi zoper vse pomembnejše bolezni in škodljivce jablane, vinske trte in poljščin.

Opravljen dela s področja zdravstvenega varstva so bila v letu 2008 sledeča:

1/ Izvajanje nadzora koruznega hrošča

V letu 2008 je Kmetijsko gozdarski zavod Maribor kontroliral na področju Podravja pojav koruznega hrošča skupaj na 4 kontrolnih mestih. Območje nadzora koruznega hrošča je v letu 2008 potekalo od Zgornje Kungote na severu, od Poljčan na jugu, od Selnice ob Dravi na zahodu, ter Središča ob Dravi na vzhodu. Na opazovanih lokacijah smo ulovili skupaj 2386 koruznih hroščkov. Prve hroščke smo ujeli 10. julija, zadnje pa 5. septembra. Skupaj smo porabili 486 ur in prevozili 4869 kilometrov.

2/ Tehnološki ukrepi za zmanjšanje pojava trsnih rumenic v podravski vinorodni deželi

V letu 2008 smo se pri spremljanju pojava škržatkov s pomočjo rumenih lepljivih plošč osredotočili predvsem na navzočnost ameriškega škržatka, ki prenašajo zato trsno rumenico. Pojav škržatkov smo spremljali v 9 vinogradih SV Slovenije. Rumene plošče smo postavljali v dveh časovnih terminih: prvič konec meseca junija in drugič v začetku meseca avgusta, pri čemer smo plošče pošiljali na determinacijo v KGZS Zavod Nova Gorica. Na lokaciji Počehova pri Mariboru smo ameriškega škržata spremljali tudi s pomočjo motornega sesalnika. Nimfe tretjega in četrtega razvojnega stadija smo ujeli v sredini meseca julija, kar je 10 dni kasneje kot v letu 2007. Prve odrasle osebkne smo odkrili konec julija, zadnje pa v 23. septembra (lokacija: Nebova pri Mariboru). V letu 2008 smo odrasle osebkne ameriškega škržatka odkrili še na dveh novih lokacijah; Strezetina v Ljutomersko-Ormoških goricah in v Zbigovcih. Na lokaciji Strezetina smo ga odkrili v vinogradu sorte Chardonnay, kjer že od leta 2002 preizkušamo različne tehnološke postopke za zmanjšanje trsnih rumenic. Pokazalo se je, da je ameriški škržatek v SV Sloveniji mnogo bolj razširjen, kot smo do leta 2006 domnevali, saj smo škržatka na novo odkrili v Slovenskih goricah (Andrenci - Grabonoški vrh), v Lendavskih goricah (Dolga vas), na novi lokaciji v Halozah (Pestike in Dravinjski vrh), v Dobrovniku ter v Gančanih v ravninskem delu Prekmurja, kjer ni vinske trte in smo škržatka odkrili na rumeni plošči na orehu, kjer smo spremljali pojav orehove muhe.

Zelo številčni ulovi ameriškega škržatka na rumene plošče so bili na lokacijah Dolga vas, Počehova in Nebova. Ob morebitnem odkritju zlate trsne rumenice v SV Sloveniji bomo morali biti še bolj pozorni na prisotnost ameriškega škržata.

V letu 2008 smo odvzeli skupaj 24 vzorcev od tega je bilo 10 vzorcev odvzetih s strani hmeljarskega inštituta Žalec na območju delovanja Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje ter 14 vzorcev na območju delovanja Kmetijsko gozdarskih zavodov Maribor, Ptuj in Murska Sobota. Na 6 lokacijah je bilo odvzetih 10 vzorcev iz 7 sort vinske trte, 2 vzorca iz gostiteljskih rastlin (navadni srobot) in 2 vzorca prenašalcev (ameriški škržatek). 4 vzorci vinske trte je bilo odvzetih iz sorte 'chardonnay', 1 iz sort 'renski rizling', 'rizvanec', 'modri pino', 'sauvignon', 'traminec' in 'beli pino'.

V letu 2008 smo tudi nadaljevali z nalogo, ki smo jo pričeli izvajati v letu 2002, da v večletnem poskusu preverimo vpliv različnih tehnoloških postopkov ali ukrepov na zmanjšanje pojava trsnih rumenic. Kot poskusni objekt smo izbrali parcelo sorte 'chardonnay', ki je bila zasajena spomladi leta 1997 v k.o. Strezetina pri Ormožu. Parcela meri 1 ha in je zasajena s 4176 trsi.

V letu 2008 se je pojav ozdravitve (»recovery« efekt) v vseh treh postopkih. Pojav 'ozdravitve' trte je v podnebnih razmerah v SV Sloveniji trajal dlje, kot npr. navaja Maixner (2002) v doline reke Ren (Mosel), kjer je po njegovih ugotovitvah po 5 letih kazalo simptome še samo 3% trt. Njegovi podatki se nanašajo na sort renski rizling in beli pinot, ki sta tudi v naših podnebnih razmerah manj občutljivi, kot v našem poskusu preizkušana sorta chardonnay. Menimo, da so k temu efektu pripomogle tudi vremenske razmere v letu 2008, saj vinska trta v celotni rastni dobi ni bila pod večjimi klimatskimi

stresi (vročina, suša). V postopku B sta bila dvakrat uporabljena insekticida proti grozdnim sukačem (Steward, Pyrinex), ki sta registrirana tudi za zatiranje ameriškega škrtatka. S pomočjo rumenih lepljivih plošč smo ujeli dva osebka ameriškega škrtatka in sicer v postopku B, iz česar lahko sklepamo, da oba uporabljena insekticida ne delujeta dovolj učinkovito, saj gre za prvi pojav ameriškega škrtatka v vinogradih Ljutomersko-Ormoških goric.

3/ Izvajanje nadzora kostanjeve šiškarice (*Dryocosmus kuriphilus*)

V juniju smo sistematično pregledali drevesa pravega kostanja na območju severovzhodne Slovenije in sicer na 36 različnih lokacijah, kjer je kostanj prisoten kot pomembna gozdna ali sadna vrsta.

4/ Izvajanje strokovnih nalog s področja prognoze rastlinskih škodljivih organizmov

V zimi 2007/2008 smo kontrolo vejic opravili v 81 nasadih oz. parcelah severovzhodne Slovenije. Vzorce vejic smo odvzeli pri 24 lastnikih jablanovih nasadov. O pregledu smo izdelali posebno poročilo in ga tudi pravočasno poslali kmetijskim organizacijam oz. zasebnim lastnikom pregledanih nasadov. Kontrola vzorcev vejic je pokazala, da je bilo v več kot treh četrtinah (79,0%) nasadov oziroma parcel najdenih povprečno 0 do 200 zimskih jajčec rdeče sadne pršice na dolžinski meter enoletnega, dvoletnega in večletnega lesa. V 16,1% parcel smo našli povprečno 200 do 1000 zimskih jajčec rdeče sadne pršice na dolžinski meter lesa in v 6,2% pregledanih nasadov nad 1000 zimskih jajčec.

Spremljanje števila in jakosti izbruhov askospor jablanovega škrlupa

Saprofitski razvoj glive smo začeli spremljati že v začetku leta 2008. 6. marca smo pod mikroskopom pregledali prezimelo listje okuženo z jablanovim škrlupom. Zaradi suhega in sorazmerno toplega februarja, razvoj jablanovega škrlupa oz. zimskih plodišč ni napredoval, zato smo še istega dne postavili tudi laboratorijski test dozorelosti askospor jablanovega škrlupa. 13. marca smo pregledali vazelinska stekelca iz laboratorijskega testa dozorelosti askospor. Na enem od pregledanih stekelc smo našli prve askospore, ki so bile dozorele in rumeno obarvane. V nasadih, zasajenih na ugodnih zavetnih legah so jablane (idared, jonagold, summered) že dosegle fenološki stadij C₃ do D po Fleckingerju oziroma 09 po BBCH skali ('konice zelenih listov približno 5 mm nad brstnimi luskami').

V letu 2008 sta bili možni dve močni okužbi ali infekciji, 5 srednjih in dve lahki okužbi. Število močnih okužb je v tem letu manjše od dolgoletnega povprečja, saj smo v zadnjih 29 letih običajno zabeležili do 7 primarnih močnih okužb v letu. V letošnji pomladi smo povprečno ob posameznih izbruhih ulovili na 5 objektnih stekelcih okrog 5305 askospor (v letu 2006: 3000, v letu 2007 le 593), pri najmočnejšem izbruhu pa okrog 24955 (19. aprila). Najmočnejše izbruhe askospor smo zabeležili v mesecu aprilu (12. in 13. april, 15. april, 17. april, 19. april, 21. in 22. april).

*Napovedovanje nevarnosti hruševega ožiga (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winslow et al.) s pomočjo modela Maryblyt*

V letu 2008 v času cvetenja jablan (10. april – 1. maj) na področju SV Slovenije pogoji za cvetno okužbo s hruševim ožigom niso bili izpolnjeni. Vzrok za to je bila prenizka temperatura v času cvetenja. EIP indeks (epifitični infekcijski potencial) ni presegal vrednosti 100, kar je pogoj za okužbo. Prve okužbe s hruševim ožigom v letošnjem letu smo zabeležili šele ob koncu meseca junija. Šlo je za lanskoletne sistemne okužbe v proizvodnih nasadih na lokacijah Pekre in Selnica ob Dravi. Ker gre za okuženo območje, se je izvajal ukrep izrezovanja okuženih poganjkov.

Spremljanje pojava in razvoja škodljivcev ter napovedi potrebnih ukrepov za znižanje populacije le teh v sadovnjakih in vinogradih.

V letu 2008 smo v okviru dela prognostično – signalizacijske službe v sadovnjakih in vinogradih opravili naslednje naloge spremljanja pojava in razvoja spodaj naštetih škodljivcev:

- Spremljanje začetka izleganja ličink rdeče sadne pršice in kontrola populacije tekom vegetacije.
- Spremljanje pojava jabolčnega cvetožera in kontrola cvetnih brstov na število ubodov in odložena jajčeca.

- Spremljanje pojava jabolčne grizlice s pomočjo belih lepljivih plošč v nasadih jablan.
- Spremljanje pojava metuljčkov sadnega listnega duplinarja v insektariju.
- Spremljanje pojava metuljčkov jabolčnega zavijača v insektariju in s pomočjo feromonskih vab, spremljanje pojava zavijačev lupine sadja in breskovega zavijača s pomočjo feromonskih vab.
- Spremljanje pojava metuljčkov križastega in pasastega grozdnega sukača s pomočjo feromonskih vab v vinogradu.

5/ Opravljeno delo na nalogi vzdrževanje postaj Adcon Telemetry

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor trenutno deluje 24 vremenskih postaj Adcon Telemetry. 13 vremenskih postaj je tipa A 733 in 7 postaj A 730. Postaje so postavljene na celotnem področju severovzhodne Slovenije od Goričkega na severovzhodu do Lendave na vzhodu in Slovenskih Konjic na jugozahodu. Za nemoteno in kontinuirano delovanje postaj je potrebno postaje redno vzdrževati, kar zajema vsaj enkrat letno pregled vsake postaje, čiščenje senzorjev, solarnega panela in čiščenje ombrometra, ter morebitno menjavo baterij. V letu 2008 smo postavili nove postaje na lokacijo Črešnjevce, Zbigovci in Draženci ter zamenjali stari tip postaj z novejšimi na lokacijah Vitomarci, Sebeborci in v Zimici.

6/ Izvajanje aplikativnih in za potrebe prakse demonstracijskih poskusov s fitofarmaceutskimi sredstvi

V letu 2008 smo izvedli sledeča biološka preizkušanja kemičnih sredstev proti naslednjim boleznim, škodljivcem in plevelom:

- proti boleznim na pšenici
- proti jablanovem škrlupu in jablanovi pepelovki
- proti jabolčnemu zavijaču
- proti peronospori na vinski trti
- proti plevelom v koruzi
- proti rdeči sadni pršici na jablani
- proti plevelom v pšenici in v ječmenu in v maku
- proti plevelom na bučah
- proti amerškemu kaparju in krvavi uši na jablani
- proti akarinozi vinske trte
- proti sadnemu listnemu duplinarju

2.5 Raziskovalna enota

Raziskovalci Raziskovalne enote (RE) so se v letu 2008 vključevali v naslednje raziskovalne projekte:

- Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskega modela in dreves odločanja nosilec: KGZS - Zavod MB;
- Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi povezovanja načel IP in EKO pridelave sadja, KGZS Zavod MB – partner;
- Raba travinja za ohranjanje pestrosti, ekološko kmetovanje in zagotavljanje trajnih in kakovostnih pridelkov krme, KGZS Zavod MB – partner;

2.6 Dopolnilno izobraževanje podeželja

Enota dopolnilnega izobraževanja podeželja je v l. 2008 realizirala naslednje izobraževalne in projektne naloge:

- Zaključen projekt »Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja razpisanega« v okviru Ciljno raziskovalnega programa konkurenčnost Slovenije 2006-2013, v letu 2006. Projekt je trajal 2 leti in je bil uspešno zaključen 31.08.2008. Izvedene naloge so bile: vodenje korespondence, priprava vmesnega in zaključnega poročila. S projektom si bili doseženi načrtovani cilji in rezultati ter izjemna medijska odmevnost. Izvedena zaključna novinarska konferenca.
- Sodelovanje pri pripravi vsebine referatov in posterja za predstavitev projekta Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja na Mednarodno znanstvenem posvetu »Zdravčevi - Erjavčevi dnevi«, Radenci, november 2008 in Poljedelskih dnevih, Rogaška Slatina, december 2008.
- Strokovno sodelovanje pri pripravi vsebine znanstvene monografije z naslovom: Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja.
- Zaključen projekt FOR PLAN, razpisan v okviru 2. javnega razpisa Sosedski program Slovenije-Madžarska-Hrvaška 2004-2006. Izvedeno administrativno in finančno vodenje projekta, nadzor in realizacija korektivnih ukrepov. Priprava podlag in podpis aneksa št. 2 k pogodbi, izdelava dveh vmesnih poročil in zaključno poročilo. Projekt je dosegel načrtovane cilje in rezultate ter finančno črpanje 99,25%.
- Realizirani dve izobraževalni delavnici na temo gospodarjenje z zasebnimi gozdovi za člane društev lastnikov gozdov Pohorje – Kozjak in Mirenske doline.
- Realiziran izobraževalni računalniški tečaj – uvajanje računalniške aplikacije »Načrt gozdne posesti z informacijsko podporo« in predstavitev Navodil za uporabo aplikacije za člane društev lastnikov gozdov Pohorje – Kozjak in Mirenske doline.
- Izvedene pripravljalne, predprojektne aktivnosti za projektno prijavo na Program Območje Alp 2007 – 2013 - Transnacionalno teritorialno sodelovanje za projekt »Strategija upravljanja z vodami za zmanjšanje pomanjkanje voda v Alpah« (Alp-Water-Scarce). Priprava in sodelovanje na sestanku na Dunaju, 01-08, sklic, priprava in sodelovanje na skupnem sestanku s sodelujočimi slovenskimi poslovni partnerji, 04/08, Ljubljana, koordinacija in priprava vsebine sodelovanja za projektni sestanek Innsbruck, 04/08.
- Alp-Water-Scarce projekt je bil potrjen, kot tudi partnerstvo KGZS-Zavoda Maribor v projektu. Izvedene so bile začetne aktivnosti, kot so podpis pogodbe, priprava in udeležba na Kick – off - Meetingu v Chambery, Francija, april 2008, razporeditev finančnih sredstev po delovnih skopih, uvodni sestanki s sodelavci in s potencialnimi zunanjimi izvajalci, razdelitev projektne naloge in podobno.
- Priprava projektne dokumentacije in prijavo na razpis v okviru Ciljno raziskovalnega programa konkurenčnost Slovenije 2006-2013, v letu 2008 »Analiza upravljanja strategij s tveganjem zaradi toče z uporabo večkriterijskih odločitvenih modelov«, maj 2008.
- Organizirani in izvedeni predprojektne sestanki za pripravo projektne dokumentacije in prijavo na razpis Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija - Hrvaška 2007 – 2013. Prijavljen je bil projekt "Za vas in za mesto" na prioritetni nalogi Gospodarski in družben razvoj, oktober 2008.
- Organizirani in izvedeni predprojektne sestanki za pripravo projektne dokumentacije in prijavo na razpis Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija - Hrvaška 2007 – 2013. Prijavljen je bil

projekt "Ohranimo življenje na vodovarstvenih območjih" na prioritetni nalogi Trajnostno upravljanje z naravnimi viri, oktober 2008.

- Organizirani in izvedeni predprojektni sestanki za pripravo projektne dokumentacije in prijavo na razpis Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija - Madžarska 2007 – 2013. Prijavljen je bil projekt "Nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo" na prioritetni nalogi Povečanje privlačnosti območja sodelovanja, oktober 2008.
- Sodelovanje pri ustanovitvi lokalne akcijske skupine TOTI LAS in pripravi razvojne strategije.
- Udeležba na seminarjih, konferencah in delavnicah v Sloveniji za črpanje sredstev iz evropskih strukturnih skladov – Čezmejni program sodelovanja Slovenija- Avstrija, Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, 2007 – 2013 in Transnacionalno teritorialno sodelovanje - program Alp, srednja EU, JV EU (Ljubljana, Laško, Maribor).
- Koordinacija projektne skupine zavoda, spremljanje razpisov in informiranje.

2.7 Enota laboratoriji

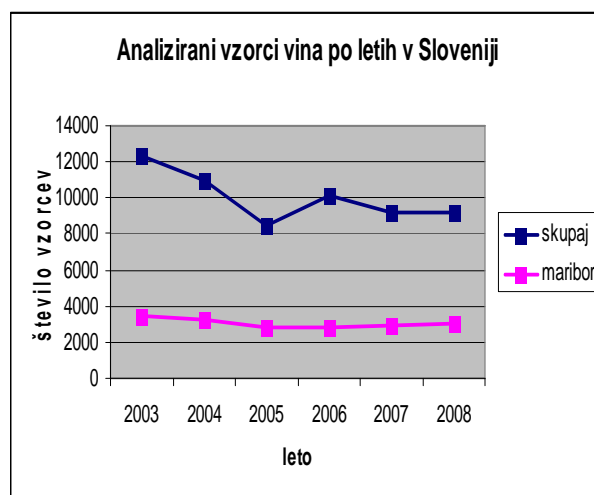
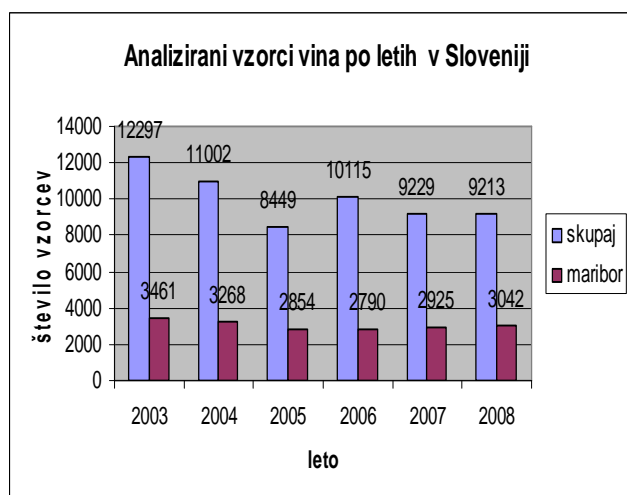
V letu 2008 je poteklo šest let po prejetju prve akreditacijske listine s strani SA. V skladu s pravili SA smo imeli ocenjevalni obisk, kateri je potekal smiselno enako, kot vsakoletni nadzorni obiski. Istočasno smo razširili število akreditiranih metod. Uspešno smo akreditirali metodo za določevanje mineralnih dušikov.

V tem letu smo dosegli planirano število vzorcev v enološkem laboratoriju. Opravili smo 3042 analiz. Na javnem razpisu za kontrolo inšpekcijskih vzorcev smo dobili kontrolo na območjih: OE Celje, OE Maribor in OE Murska Sobota.

Na zahteve izvoznikov smo izdali 269 izvoznih dokumentov za izvoz vina v države EU in države izven EU in 9 izvoznih dokumentov za izvoz grozdja. Za potrebe kontrole ekološke pridelave smo opravljali analize vsebnosti skupnega dušika, mineralnih dušikov in težkih kovin. Nalogo smo pridobili pri obeh inštitutih, katera opravljata kontrolo v Sloveniji. V letu 2008 smo validirali metode za določevanje kadmija, skupnega žveplovega dioksida v vinu, prostega žveplovega dioksida v vinu z namenom razširitve obsega akreditiranih metod. Nismo še začeli s pripravami za akreditacijo organoleptične ocene. Za potrebe raziskovalne dejavnosti drugih inštitucij smo opravljali analize vsebnosti težkih kovin v tleh, za lastno raziskovanje smo opravili kontrolo vsebnosti bakra v vinu. Za kontrole proizvodnih procesov določevanja organskih kislin se razen enega pridelovalca ni nihče odločil. S tekočinskim kromatografom smo opravili 63 analiz citronske kisline za potrebe izvoznikov. Največ analiz jabolčne in vinske kisline smo opravili za kontrolo dozorevanja grozdja. Po planu smo imeli šest tedenskih vzorčenj grozdja po celotni vinorodni deželi Podravje. Opravili smo 1490 vzorčenj grozdja. Na osnovi rezultatov in ogledov dejanskega stanja grozdja smo izdali 6 priporočil za začetek trgatve, 19 individualnih dovoljenj za obogatitev in 3 splošna dovoljenja za obogatitev.

MKGP pokrije 80% stroškov kontrole kakovosti grozdja namenjenega za vrhunska vina in vina posebnih kakovosti. Do konca leta 2008 smo opravili 1281 ogledov. Opravljali smo kontrolo kakovosti grozdja ob trgatvi na enem prevzemnem mestu in kontrolo prevzemnih mest v 6 kletah.

Tabela: Število analiziranih vzorcev vina v enološkem laboratoriju v zadnjih šestih letih.

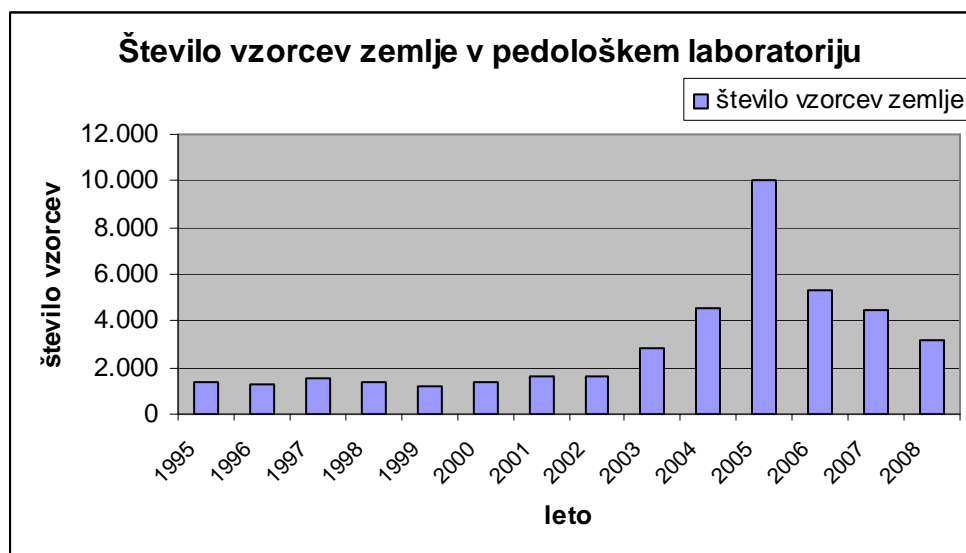

Število vzorcev vina analiziranih v petih laboratorijih v Sloveniji se v letih od 2007 do 2008 ni spremenilo. V laboratoriju KGZ Maribor se je število analiziranih vzorcev od leta 2007 do 2008 povečalo za 7 %.

Organizirali smo ocenjevanje medenih pijač (medic, medenih žganj, medenih likerjev) za celo Slovenijo.

V enološkem laboratoriju smo v letu 2008 investirali v vzdrževanje aparatov, validacijo aparatov in po planu smo opravili izobraževanje zaposlenih v laboratoriju. Uspešno smo izvedli medlaboratorijske primerjave s tujimi laboratoriji na področju analize vina in na področju analize rastlin in zemlje.

Tabela: Število analiziranih vzorcev v pedološkem laboratoriju v letih od 1994-2008.

V pedološkem laboratoriju v letu 2008 nismo prejeli načrtovano število vzorcev zemlje. Kljub podpisanim pogodbam s posameznimi podjetji, kjer zbirajo vzorce, se je za analizo odločilo za skoraj 30% manj pridelovalcev. Razlog za manjše število vzorcev, je slaba poučenost pridelovalcev o pomenu kemične analize, povečano število manj kakovostnih, glede izvajanja nekontroliranih laboratorijev, kateri opravljajo kemične analize po nižjih cenah.

Najbolj pogosto merjeni parametri v zemlji so: Ph, fosfor, kalij, humus, magnezij, mineralni dušiki. Kot podizvajalci različnih strokovnih inštitucij, smo sodelovali z meritvami vsebnosti mineralnih dušikov, vsebnosti kalija, vsebnosti skupnega dušika v rastlinah in plodovih, mehanskih analiz tal.

Vsebina	Planirani prihodki	Realizacija 2008
Analize, vina, zemlje, semena, sadja - po Pravilniku o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina - na željo stranke	220.000	243.417,29
Kontrola kakovosti grozdja v času trgatve po Pravilniku o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve Kontrola kakovosti grozdja namenjenega za vrhunska vina in vina posebnih kakovosti	87.330,80	79.710,71
Skupaj:	307.330,80	323.128.00

Vsebina	Planirani odhodki	Odhodki 2008
Stroški materiala	35.000	31.028
Stroški storitev + uprave in drugi odhodki	81.000	101.735
Amortizacija	20.000	20.746
Stroški dela	170.000	169.078
Skupaj	306.000	322.587

Kljub nespremenjenim cenam naših storitev smo preseгли planirane prihodke. Prihodki za izvajanje kontrole kakovosti grozdja namenjenega za vrhunska vina in vina posebnih kakovosti so manjši od načrtovanega prihodka. Bistveno so se povečali stroški storitev v letu 2008. Povečani stroški so nastali zaradi opravljenih validacij na aparataturah, presoje s strani SA, povečanih stroškov kontrole dozorevanja pri zunanjih izvajalcih.

2.8 Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora

Zaposleni v enoti v letu 2008:

- vodja enote
- specialist za agrarno ekonomiko
- specialist za urejanje kmetijskega prostora (z oktobrom 2008 se je upokojil)
- strokovni sodelavec za urejanje kmetijskega prostora
- dve strokovni sodelavki

Naloge so se izvajale na naslednjih področjih:

- organizacija kmetijske pridelave
- investicijski projekti in davčno ter poslovno svetovanje
- mednarodni strokovni projekti
- drugi strokovni projekti
- sodelovanje pri pripravi občinskih prostorskih aktov
- urejanje kmetijskih zemljišč
- monitoring na vvo
- komasacije
- cenitve kmetijskih zemljišč
- pedološka poročila, mnenja
- meritev nagiba strmih travnikov
- računovodske storitve za pravne in fizične osebe

Enota je tržna, kar pomeni, da se za pokrivanje celotnih stroškov, vsi posli pridobivajo na trgu. Območje, ki ga pokriva delo enote zajema celotno Slovenijo, pri mednarodnih projektih pa poteka sodelovanje tudi širše (Hrvaška, Madžarska in Avstrija). Naloge so se v letu 2008 izvajale v skladu z zastavljenim programom.

Realizacija plana enote je odvisna od številnih dejavnikov in eden od pomembnejših, ki je v letu 2008 precej vplival, predvsem na finančno realizacijo enote, je vsekakor področje javni razpisov. Zamik določenega razpisa v naslednje leto, kot je bil primer sadjarskega razpisa, ki je bil planiran za leto 2008 in prenesen v leto 2009 (Javni razpis za dodeljevanje sredstev iz naslova ukrepa Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, za naložbe na področju sadjarstva, vinogradništva in hmeljarstva, za leto 2009), lahko predstavlja veliko tveganje, kar se je letos tudi potrdilo. Pri planiranju dela je, zaradi narave razpisov in močne konkurence, potrebno več kot 80% dela izvesti pred samim razpisom, da je potem možno obdelati večje število uporabnikov pravočasno. To je, na osnovi pisnih dogovorov z uporabniki (pogodb in naročilnic) in informacij s strani MKGP o planiranem terminu razpisa v letu 2008, bilo iz naše strani tudi izvedeno, realizacije pa zaradi omenjenega zamika razpisa ni bilo. Ta se je prenesla v januar in februar 2009.

V letu 2008 so bile izvedene sledeče aktivnosti po področjih:

Organizacija kmetijske pridelave

- Strokovna pomoč pri vodenju poslovanja Slovenskemu združenju za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave (SIP&EKO)
- Strokovna pomoč pri vodenju poslovanja Gospodarskemu interesnemu združenju Pikapolonica
- Strokovna pomoč pri vodenju poslovanja in organizaciji kooperantske proizvodnje kmetijskim zadrugam in podjetjem
- Strokovno delo za poslovne subjekte: strokovni sodelavci enote so se vključevali v promocijske in projektne aktivnosti SIP&EKO in Pikapolonica GIZ. Omenjeno vključuje oblikovanje materialov, organizacijo raznih sejemskih prireditev, organizacijo tedna promocije, ..., nadalje prijavo na razne mednarodne in nacionalne razpise in izvedbo projektov idr.

Izdelava investicijskih projektov in davčno ter poslovno svetovanje

- Izdelava investicijskih načrtov za kmetijske uporabnike (podjetja, zadruge, fizične osebe) v okviru programa razvoja podeželja (PRP). To zajema svetovanje, umestitev ideje naročnika v pogoje razpisov in izdelava investicijskih načrtov. Sodelavci enote so bili v letu 2008 nosilci več poslovnih načrtov (PN) za kmetijska podjetja in kmetijske pridelovalce.
- Pomoč pri davčnem svetovanju v kmetijstvu: v letu 2008 se je izvajala tudi strokovna pomoč na področju davčnega svetovanja.

Mednarodni strokovni projekti

V letu 2008 so se zaključili naslednji mednarodni projekti:

- Interreg III/A "FOR PLAN", nosilec KGZS - Zavod MB, sodelovanje na projektu,
- Interreg III/A "POT", nosilec KGZS - Zavod MB, vodja enote je bil tudi vodja projekta.

Drugi strokovni projekti

Sodelavci enote so aktivno vključeni v projekt promocije blagovnih znamk Pohorje beef in vina Galantes, ki ga izvaja Zveza zadrug Maribor in je sofinanciran iz strani EU (javni razpis za ukrep Podpora skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje za proizvode, ki so vključeni v sheme kakovosti hrane, ukrep 133). Projekt je še v teku in se bo zaključil v letu 2009.

Sodelovanje pri pripravi občinskih prostorskih aktov

V letu 2008 smo za področje občin izdelali 45 strokovnih mnenj pri spremembah prostorskih planov in 1 elaborat za občine: Maribor, Duplek, Hoče, Selnica, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Starše, Šentilj, Kungota in Rače-Fram.

V okviru priprav strategije razvoja in prostorskih redov občin bo za področje kmetijskega prostora potrebno sodelovanje enote, prav tako na področju dopolnitve kategorizacije kmetijskih zemljišč in priprave elaboratov strokovnih podlag za podrobnejšo obravnavo naselij in pobud v občinah. Prav tako bo potrebno sodelovanje z resornim ministrstvom in Ministrstvom za okolje in prostor.

Urejanje kmetijskih zemljišč

Področje zajema:

- agromelioracije
- hidromelioracija
- manjše odvodnje
- plazovi

Za posamezna urejanja, so se izvajali ogledi na terenu, izdelava programov izvedbe in nadzor izvajanja del. Programi se v večjem delu izdelujejo za kmetije, ki jim del sredstev zagotavljajo občine. Število projektov se krči, ker je zaradi ukinitve namenskega vira – odškodnine za spremembo kmetijskih zemljišč, vse manj finančnih virov pri občinah namenjenih za sofinanciranje del. V letu 2008 je bilo izdelanih 6 programov za kmetije v občinah, kjer je bilo mogoče pridobiti sredstva, Maribor, Selnica, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Rače-Fram, Hoče-Slivnica).

Monitoring na VVO

KGZS – Zavod Maribor v Sodelovanju z Inštitutom okolja pri ZZV Maribor izvaja nalogo monitoringa za zaščito podtalnice.

Na 17 lokacijah je bil izveden odvzem vzorcev (na mestih se vzorčenje izvede v dveh serijah), določitev osnovnih fizikalno – kemijskih parametrov, mineralni dušik, mehanska analiza in tekstura. Izdelana je bila evidenca porabe gnojil na izbranem geografskem območju Dobrovci, in ocena vplivov pritiskov na razmere v podzemni vodi za področje kmetijstva. Izdelana je bila tudi pregledna karta mesta vzorčenja tal.

Komasacije

V letu 2008 smo sodelovali pri izvedbi komasacije Dravsko polje in sicer nadaljevanje za Ptujsko polje II. in Markovci. Sodelovali smo pri izdelavi elaborata vrednotenja komasacijskega sklada zemljišč in izvedbi. To delo se nadaljuje v letu 2009.

Cenitve kmetijskih zemljišč

V enoti je bil do leta 2008 zaposlen delavec, ki je zaprisežen cenilec kmetijske stroke in je tako redno izvajal cenitve za podjetja in fizične osebe na osnovi metodologije o cenitvi kmetijskih zemljišč ter uradnih katastrskih podatkov za potrebe prometa s kmetijskimi zemljišči, zamenjave, dedovanja, preživnine itd. Predmet cenitev so bile tudi ocene škode po neurjih, divjadi in drugih vzrokih. Delavec se je upokojil. Do pridobitve ustrezne licence za drugega sodelavca v enoti, bo enota omenjene storitve uporabnikom nudila na osnovi sodelovanja s pogodbenim partnerjem.

Pedološka poročila, mnenja

Enota izvaja ugotavljanje vplivov emisij hranil in škodljivih snovi v tleh ter izdeluje poročila o vplivih na osnovi pooblastila MOPE RS v sodelovanju s pedološkim laboratorijem zavoda in laboratorijem Inštituta za varstvo okolja Maribor. Področja PVO se nanašajo na različne objekte, ki z emisijami vplivajo na tla (gradnja ali sanacija farm, gradnja cest, čistilnih naprav in drugih infrastrukturnih objektov). Pričakujemo, da se bo v večjem obsegu odprlo področje vplivov na tla v povezavi z blatom čistilnih naprav z ozirom na zaostrene predpise, kjer sodelujemo z ZZV Maribor. Sama vsebina PVO-jev je vezana na pedologijo tal, ki jo v enoti vzporedno obravnavamo na osnovi vzorčenj in izkopov potrebnih talnih profilov. Izdelava poročil PVO je izključno vezana na izbor na javnih razpisih.

V okviru te naloge so se v letu 2008 izdelala posamezna in celovita pedološka poročila. Pedološka poročila so se izdelala tudi za druge posege na kmetijskih zemljiščih za različne manjše naročnike.

Meritve nagibov strmih travnikov

Kmetije, ki so vključene v program SKOP in uveljavljajo subvencije za nagib (S35 in S50) in še nimajo opravljene meritve je izmera nagiba potrebna za pridobitev subvencij. V skladu s tem so se v letu 2008 izdelovale meritve in poročila za kmetije.

Računovodske storitve za pravne in fizične osebe

Enota uvaja računovodski servis za uporabnike (pravne in fizične osebe), ki delujejo na področju kmetijstva. V letu 2008 so se izvajale storitve za: Slovensko združenje za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave, Govedorejsko društvo in Gospodarsko interesno združenje Pikapolonica.

2.9 KGZS, Območna enota Maribor

Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) je ustanovila Vlada Republike Slovenije s posebnim zakonom o njeni ustanovitvi. Poslanstvo KGZS, ki je nevladna stanovska organizacija, je zavzemanje za razvoj kmetijstva, gozdarstva in ribištva na območju celotne države Slovenije. Tako je zbornica partner vladi na področju priprave, izdelave in usklajevanja zakonskih podlag in aktov, ki obravnavajo kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo. Zastopa interese članstva na poslovnem in delovnem področju. Za svoje člane opravlja splošno strokovno svetovanje in splošno strokovno pomoč.

Delovanje, naloge, obveznosti in pristojnosti Območne enote KGZS (OE) in Odborov izpostav KGZS (OI) pa določa Zakon o KGZS in Statut KGZS. Tako je osnovna vsebina aktivnosti dela OE in OI usklajena s Programom dela KGZS in je kot vsak samostojen Program dela sprejet na svojih najvišjih organih, obvezni sestavni del skupnega Programa dela KGZS.

Obseg dela OE in OI je geografsko določen in v najštevilnejših primerih poteka ter pokriva teritorialne meje delovanja posameznih upravnih enot in občin. Ekološki pogoji, splošen gospodarski razvoj in demografske razlike narekujejo posamezno specifično problemov in interesov članstva v OE in OI. Tako je za delo OE pomembna problematika v kmetijstvu na območju njenega geografskega delovanja. Delo vključuje spremljanje, oblikovanje in izvajanje občinskih programov razvoja kmetijstva ter sodelovanje z vsemi pravnimi in civilnimi iniciativami na področju kmetijstva.

ORGANIZIRANOST IN SESTAVA KGZS OE MARIBOR

Ime območne enote: KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA MARIBOR
Sedež območne enote: Vinarska ulica 14, MARIBOR

Svet OE Maribor – sestava do 1. polletja 2008:

Predsednik: Alojz Sternad

Podpredsednik za pravne osebe: Janko Stojkovič

Podpredsednik za fizične osebe: Anton Perko

Člani: Boris Rožman, Branko Kokol, Adolf Vrecl, Peter Hecl, Janez Golob, Ivan Celcer, mag. Eva Tkalčič, Janez Lesnika

Vodja: dr. Stane Klemenčič 041/27 90 76

Tajnik: Anica Kirič 02/228 49 00

Svet OI Maribor - sestava do 1. polletja 2008:

Predsednik: Boris Rožman 02/65 44 270

Podpredsednik: Dušan Hlade

Člani: Zlatko Perko, Peter Hecl, Janez Bandur, Simona Hauptman, Miroslav Adam

Tajnik: mag. Eva Tkalčič 041/41 70 03

Svet OI Pesnica - sestava do 1. polletja 2008:

Predsednik: Anton Perko 031/50 19 34

Podpredsednik: Alenka Rožman

Člani: Ivan Dreisiebner, Zvonko Šumenjak, Branko Kokol, Drago Gornik

Tajnik: Irena Merc 041/817 675

Svet OI Ruše - sestava do 1. polletja 2008:

Predsednik: Marijan Marin

Podpredsednik: Ludvik Rihter

Člani: Marjan Repolusk, Maks Wolfgruber, Anton Pečovnik, Rudi Kosjek

Tajnik: Ludvik Rihter 041/818 395

Mandatno obdobje članov Sveta OE Maribor se je pričelo 11. 6. 2004. Mandatno obdobje članov Odborov izpostav Maribor, Pesnica in Ruše se je pričelo s konstitutivnimi sejami dne 24. 8. 2004.

Dne 9. 7. 2008 je potekala konstitutivna seja Sveta KGZS OE Maribor. V Svet KGZS OE Maribor so bili izvoljeni:

Predsednik: Branko Falež 041 278 268

Podpredsednik za pravne osebe: Andrej Mesarec

Podpredsednik za fizične osebe: Rado Lobnik

Člani: Tomaž Kren, Tomaž Jurše, Janko Visočnik, Eva Tkalčič, Ema Cebe, Branko Kokol

Mandatno obdobje članov Odborov izpostav Maribor, Pesnica in Ruše se je pričelo s konstitutivnimi sejami dne 29. 7. 2008.

Člani OI Maribor:

Predsednik: Alojz Sternad 608 11 61

Podpredsednik: Borut Krajnc

Člani: Boris Rožman, Ema Cebe, Milan Peter Kocutar, Miroslav Adam

Tajnik: mag. Eva Tkalčič 041/41 70 03

Člani OI Pesnica:

Predsednik: Branko Kokol 031 349 864

Podpredsednik: Ivan Dreier

Člani: Venčeslav Čep, Dušan Kostanjevec, Andrej Marko, Martin Bohl

Tajnik: Irena Merc 041/817 675

Člani OI Ruše:

Predsednik: Maks Wolfgruber 041 840 542

Podpredsednik: Marijan Marin

Člani: Marijan Repolusk, Anton Pečovnik, Olga Braček

Tajnik: Ludvik Rihter 041/818 395

Kratek povzetek opisa območja in problematike kmetijstva

Območje delovanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Območne enote Maribor zajema območja občin: Mestne občine Maribor ter občin Pesnica, Kungota, Šentilj, Duplek, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Miklavža, Starš, Selnice, Ruš in Lovrenca na Pohorju. Območje je zelo razgibano, saj se na območju teh občin kmetuje tako na njivah in vrtovih, travnikih, pašnikih, gozdovih, vinogradih ter na intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih.

Pogoji za kmetovanje so ugodni, razen na območjih z omejenimi dejavniki in na vodovarstvenih območjih. Močno se je povečal obseg integrirane pridelave poljščin in vrtnin. Višji standardi pridelave v smislu varovanja okolja in podtalnice so v porastu tudi na travnih površinah. Po ekoloških standardih kmetuje na območju OE Maribor vedno več kmetij, prav tako se vsako leto več kmetij odloči, da bo kmetovalo po standardih integrirane pridelave. Območje Dravskega in Ptujkega polja je posebej ranljivo, saj so tu viri pitne vode, ki narekujejo skrbno načrtovanje kmetovanja.

DOSEGANJE CILJEV

Na začetku leta 2008 si je KGZS – OE Maribor zastavila program dela in ga skupaj z Odbori izpostav: Maribor, Pesnica in Ruše tudi izvajala. V letu 2008 so potekale številne aktivnosti – v društvih, zadrugah, občinah – v katerih so člani OE in OI aktivno sodelovali in promovirali delo KGZS in OE v okviru KGZS.

Seje Sveta OE in OI Maribor, Pesnica Ruše

OE Maribor je imela v času od januarja do decembra leta 2008

- 12. redna seja OI Pesnica
- 4 redne seje Sveta skupaj s člani OI: Maribor, Pesnica, Ruše
- konstitutivno sejo KGZS OE Maribor
- konstitutivne seje odborov izpostav: Maribor, Pesnica, Ruše
- 1 korespondenčna seja Sveta KGZS – OE Maribor (potrditev programa dela in finančnega načrta)
- 1 okrogla miza v okviru Regijskega tekmovanja oračev
- 1 sestanek z župani, strokovnimi delavci občin in predsedniki kmetijskih odborov občin Podravja. Na sejo Sveta in sestanek so bili povabljeni tudi člani OI: Maribor, Pesnica in Ruše.

12. redna seja OI Pesnica, dne 6. 3. 2008

Osrednja točka 12. redne seje OI Pesnica je bila problematika Strukturnih sprememb obmejnega območja. Na seji so bile podane naslednje pobude:

- Na obmejnem območju bi bilo treba ustaviti prodajo kmetijskih zemljišč kupcem iz tujine
- Odgovorne z obmejnih območji bi bilo treba poklicati in povprašati kakšen je interes območja
- Treba bi bilo vplivati na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, da bi spremenil politiko do nakupa kmetijskih zemljišč, in sicer, da bi odkupil površine, ki so naprodaj in jih dal brezplačno v najem potencialnim kmetom
- Občine bi morale dati obmejnemu območju večji pomen in odobriti kmetom na teh območjih kredite brez obresti, kajti brez investicij ni razvoja
- Treba bi bilo doseči večji delež nepovratnih sredstev
- Konec marca oziroma v začetku aprila bi bilo treba sklicati sejo OE Maribor z osrednjo točko »Strukturne spremembe obmejnega območja«, kjer se naj obravnavajo pobude OI Pesnica.

Po seji se naj pripravi tiskovna konferenca. Na sejo bi bilo treba povabiti:

- predstavnike Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Veterinarsko upravo Republike Slovenije
- Predstavnike KGZS
- Predsednike Združenj s sedežem na KGZS – Zavodu Maribor
- Predstavnike Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS
- Po seji Sveta KGZS – OE Maribor naj skupina (5) pripravi zaključke seje.
- Zaključki seje se nato predstavijo novinarjem na tiskovni konferenci. Povabi se naj novinarje Kmečkega glasa in druge medije.

12. redna seja KGZS - OE MARIBOR in OI Maribor, Pesnica, Ruše, z dne 18. 4. 2008

Osrednja točka 12. redne seje je bila obravnava strukturnih sprememb obmejnega območja. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- Doseči moramo posebni status Slovenskih goric in drugih obmejnih območij s cilji revitalizacije celotnega območja in povečanjem konkurenčne sposobnosti kmetij.
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije upravlja z zemljišči, ki so opuščena oz. slabo izkoriščena s kmetijsko pridelavo. Z zemljišči, ki bi bila dana na razpolago kmetijam v nakup ali v zakup, bi lahko povečali vitalne kmetije
- Zemljišča morajo biti brez najemnine oddana kmetijam in obnove izpeljane s sredstvi, ki jih država namenja prestrukturiranju kmetij.
- Z večjim deležem nepovratnih sredstev (morda 70 %) bi Slovenija vzpodbudila razvoj kmetij in mladim kmetom dala možnost ustvarjanja družine, tako bi ohranili kmečko življenje na podeželju.
- Z regresirano obrestno mero (100 %) moramo zagotoviti investicijsko sposobne kmetije.
- Zahteva se izenačitev načina sprovajanja izplačil subvencijskih sredstev, kot se to izvaja pri sosednjih članicah EU, saj imamo vsi enotno skupno kmetijsko politiko.

- Z doseženim posebnim statusom Slovenskih Goric s celotnim obmejnimi območjem z Avstrijo in vzpodbudami ki bi sledile, bi lahko ohranili in napravili gospodarsko konkurenčnih vsaj 200 kmetij tega območja.

Nerazvito območje Slovenskih goric ima priložnost v okviru LEADER programa oblikovati območje, ki bo lahko s sredstvi investorjev – kmetov, zainteresiranega okolja in z deležem evropskih sredstev v prihodnjih letih načrtovalo in s programi razvijalo podeželje v smeri lastne odločitve.

Po seji je bila tiskovna konferenca, na kateri so bili predstavljeni sprejeti sklepi.

Na tiskovni konferenci so sodelovali dr. Klemenčič, predsednik OE g. Sternad in predsednik sveta Odbora izpostave Pesnica, g. Perko.

1. konstitutivna seja KGZS – OE MARIBOR dne 9. 7. 2008

Na 1. konstitutivni seji OE Maribor so predlagani člani potrdili svoje mandate, izvoljeni izmed predlaganih članov pa so bili: predsednik g. Branko Falež in podpredsednik za fizične osebe g. Rado Lobnik, medtem ko je bil podpredsednik za pravne osebe zaradi odsotnosti izvoljen na 2. redni seji, dne 12. 9. 2008.

Konstitutivna seja OI Maribor, dne 29. 7. 2008:

Na konstitutivni seji OI Maribor so vsi predlagani člani potrdili svoje mandate, izvoljena pa sta bila predsednik g. Alojz Sternad in podpredsednik g. Borut Krajnc.

Konstitutivna seja OI Pesnica, dne 29. 7. 2008:

Na konstitutivni seji OI Pesnica so vsi predlagani člani potrdili svoje mandate, izvoljena pa sta bila predsednik g. Branko Kokol in podpredsednik g. Ivan Dreier.

Konstitutivna seja OI Ruše, dne 29. 7. 2008:

Na konstitutivni seji OI Rušeski vsi predlagani člani potrdili svoje mandate, izvoljena pa sta bila predsednik g. Maks Wolfgruber in podpredsednik g. Marijan Marin.

2. redna seja Sveta KGZS – OE Maribor, skupaj z Odbori izpostav: Maribor, Pesnica, Ruše, dne 12. 9. 2008

Na 2. redni seji so člani obravnavali predlog Programa dela in finančnega načrta.

Obravnavan je bil osnutek Pravilnika o gozdnih cestah.

Za pripravo predlogov in pripomb na osnutke pravilnikov je bila Ustanovljena ožja skupina v sestavi: Branko Falež, Rado Lobnik, Andrej Mesarec, Alojz Sternad, Maks Wolfgruber, Branko Kokol, Stane Klemenčič in strokovne službe s posameznega področja.

Na seji so člani dobili tudi informacijo o škodi po neurju v katerem so bili prizadeti vsi pridelki. Podani so bili ukrepi za omilitev škode, in sicer:

- odlog plačila davkov in prispevkov – 5 mesečni, z možnostjo odpisa
- zaščitna mreža – financiranje s strani MKGP
- zavarovanje pridelka pri različnih zavarovalnicah
- izdelava strategije s tveganji za škodo po toči za celotno Slovenijo.

Pod točko razno 2. redne seje je člane Sveta KGZS – OE Maribor g. Stane Klemenčič seznanil z zatečenim stanjem in aktivnostmi pri reševanju lokacije delovanja Zavoda. Svetniki so se informirali o zadnjih stališčih MŠS RS – zadnji imetnik upravljalne pravice za objekt Šola – Vinarska 14, v kateri Kmetijsko gozdarski zavod deluje. Svetnikom je bilo predstavljeno tudi stališče Zavoda Maribor. Ta izhaja iz osnovnega stališča, da reševanje lokacije delovanja (kakršna koli alternativna rešitev) ne sme ogroziti nadaljnjega delovanja in poslovnega procesa Zavoda Maribor. Zato se mora v reševanje lokacije vključiti tudi njegov ustanovitelj in skupaj poiskati trajno rešitev.

Po razpravi je bil sprejet naslednji sklep:

- Svet KGZS – OE Maribor podpira predlog, da se kot začasna rešitev sklene najemno razmerje za 5 let, za koriščenje objekta Šola – Vinarska 14, z Ministrstvom za šolstvo in šport. Kot kriterij najemnine se upošteva primerna – neprofitna najemnina. Strošek tekoče primerne najemnine se sproti poravnava iz višine priznanih sredstev v povečano vlaganje v objekt

Šola – Vinarska 14. Kot izhodišče se uporabi Vrednotenje in cenitev nepremičnine, sodno zapriseženega cenilca.

V primeru neuspešne statusne ureditve se zavezuje KGZS in KGZS – Zavod Maribor, da v najkrajšem možnem času poiščeta drugi ustrezeni prostor za nemoteno delovanje Zavoda Maribor v ožji ali širši okolici Maribora.

3. redna seja Sveta KGZS – OE Maribor, skupaj z Odbori izpostav: Maribor, Pesnica, Ruše, dne 13. 11. 2008

Na 3. redni seji je bil sprejet Program dela in Finančni načrt OE Maribor za leto 2009.

Člani so predlagani so bili naslednje člane strokovnih odborov:

- Strokovni odbor za govedorejo:	Rado Lobnik
- Strokovni odbor za hribovsko kmet. in obm.z OMD:	Anton Perko
- Strokovni odbor za rejo drobnice....:	Ludvik Rihter
- Strokovni odbor za trajne nasade:	Tomaž Kren
- Strokovni odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti:	Tomaž Jurše
- Strokovni odbor za pravne zadeve, davke in prispevke:	Miroslav Adam
- Strokovni odbor za sonaravno kmetovanje:	Janko Visočnik
- Strokovni odbor za zemljiško politiko ....:	Peter Kranvogel
- Strokovni odbor za prašičerejo:	Miran Žigart
- Strokovni odbor za promocijo:	Boris Rožman
- Strokovni odbor za kmetijstvo, šolstvo, izobraž., svetov.in znanost:	dr. Stane Klemenčič
- Strokovni odbor za kmetijsko politiko:	Branko Falež

Člani Sveta so na 3. redni seji podali naslednje predloge:

- treba bi bilo zagotoviti službo svetovanja s področja gozdarstva
- za dopolnitev programa dela
- za delo tajništva KGZS – Zavoda Maribor bi bilo treba priznati večje število ur, kot jih tajništvo dejansko glede na opravljeno delo sme prikazovati
- Zapisniki sej OE Maribor se naj pošljejo tudi vsem članom odborov izpostav
- Program dela KGZS – Zavoda Maribor se naj pošlje tudi vsem članom OE Maribor
- V bodoče se naj bolj organizirano pristopi k udeležbi na vseslovenskem shodu kmetov na Ponikvi.

Druge aktivnosti KGZS – OE Maribor in OI Maribor, Pesnica, Ruše

- Udeležba na seji Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer se je obravnaval predlog programa ukrepov za razvoj kmetijstva in podeželja za leto 2008 ter možnost sofinanciranja programa s strani občine.
- Udeležba na občnem zboru Strojnega krožka Orač in seznanitev z delom krožka ter obravnava predloga za pomoč tistim, ki še strojno niso dovolj opremljeni.
- Udeležba na predstavitvi sistema bonitiranja kmetijskih zemljišč s strani Geodetske uprave RS Ljubljani, na KGZS.
- Udeležba na posvetu za štajersko regijo, kjer je bila predstavljena vsebina objavljenih razpisov iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2007 – 2013.
- Udeležba na posvetu zadrušnikov v Portorožu, kjer je bila obravnavana tema »Zadružni pogled na prihodnost Evropskega kmetijstva«.
- Udeležba na sestanku na Občini Rače – Fram, kjer se je obravnaval način pridelave na vodovarstvenih območjih.
- Udeležba na novinarski konferenci v zvezi s strukturnimi spremembami na obmejnem območju.
- Udeležba na prireditvi ob dnevu KGZS – Zavoda Maribor.
- Udeležba na podelitvi priznanj KGZS.
- Udeležba na sestanku, sklicanem v zvezi z volitvami v KGZS. Na sestanku so se pregledali predlogi in podali predlogi za svetnike.
- Udeležba na delovnem sestanku s predsednikom dr. Danilom Turkom v zvezi s poslovno zgradbo na Vinarski 14.

- Usklajevanje pripomb na predlog Uredbe o neposrednih plačilih in pripombe na predlog Uredbe o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2009.
- Udeležba na ustanovni skupščini lokalne akcijske skupine. Na ustanovni skupščini se je ustanovila lokalna akcijska skupina za občine: Hoče – Slivnica in Starše ter Miklavž.
- Udeležba na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni na dnevu KGZS – Zavoda Maribor in na dnevu KGZS.
- Udeležba na slovesnosti o otvoritvi novih prostorov Fakultete za kmetijstvo na Pivoli v Hočah.
- Udeležba na govedorejski razstavi na Pohorju, na lokaciji hotela Arena, kjer so bile razstavljene govede lisaste in črno-bele pasme.
- Udeležba na delovnem sestanku z vodstvom KGZS na KGZS v Ljubljani na teme: Prostorska problematika KGZS – Zavoda Maribor, Problematika delovanja I-KON-CERT-a in Organiziranost kmetijske svetovalne službe v Podravju.
- Udeležba na vseslovenskem shodu kmetov na Ponikvi in sodelovanje pri organizaciji shoda.
- Udeležba na seji Strojnega krožka Orač, kjer so se obravnavale naslednje teme: sprejet je bil Program dela SK Orač, obravnavala se je problematika glede državnega tekmovanja oračev.

POROČILO O IZVEDBI NALOG

Naloge, ki so bile opredeljene v programu dela so se izvajale preko celega leta. Na posamezno kmetijsko problematiko se je OE kot tudi vsi trije OI in strokovne službe KGZS – Zavoda Maribor takoj odzvala, organizirala sejo in pristojnim službam pravočasno podala pripombe in jih opozarjala na probleme, ki se pojavljajo na posameznih področjih.

OCENA USPEHA DELA OE

Pri analizi ocene uspešnosti dela OE in OI izhajamo iz realne ocene stanja v kmetijski dejavnosti območja njenega delovanja in realne ocene možnosti sprejema pobud in zahtev članov KGZS OE Maribor.

Leto 2008 sta zaznamovala dva prepoznavnejša dogodka v sektorju kmetijstvo in v katerega je bilo delo KGZS kot vseh njenih organov in služb vključeno. Prvi in časovno daljši dogodek je bilo predsedovanje SLO EU ter s tem izvedba številnih prireditev in dogodkov. OE Mb se je s strokovnimi službami KGZS aktivno vključila v izvedbo obiska Kmetijskih ministrov in sekretarjev v Mariboru in njegovi okolici. Pri tem dogodku so aktivno sodelovali vsi trije OI (Pesnica, Maribor in Ruše). Ker je prireditev c celoti uspela-posebno priznanje ministra Iztoka Jarca, se vse aktivnosti obravnavajo kot visoka ocena uspeha.

Drugi prepoznavni dogodek v sistemu organiziranosti je bila izvedba volitev v organe KGZS za naslednjo mandatno obdobje. Mislim, da ni potrebno posebej izpostavljati, da je vso breme priprav in izvedbe ležalo na obveznostih vseh organov tako na zborničnem kot nivoju delovanja OE KGZS.

Ocenjujemo, da so številne pobude in zahteve bile uspešno sprejete in vsebinsko realizirane v obsegu realnih možnosti. Postopek smo vedno pričeli na osnovi pobude članstva, njegovega aktivnega sodelovanja na nivoju dela OI, nato skupno stališče na nivoju dela OE, ki je pripravila predlog za posamezni Strokovni odbor oz. ustrezno strokovno telo na Zborničnem uradi, ki je končno obliko pobude posredoval na ustrezno Vladno službo ali parlament v nadaljnjo proceduro.

Globalna ocena potrjuje, da so uspehi predlogov, interesov članov in aktivnega delovanja uspešnejši na regionalnem in lokalnem nivoju v primerjavi z državnim nivojem. V tem primeru so tudi vsebine predlogov in zahtev lažje kot predlogi za državni nivo.

Z ogorčenjem ugotavljamo izredno neuspešnost pri predlaganih idejah in predlogih za uspešnejši odnos in delo z Agencijo republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Smo mnenja, da mora biti kmetovalcem omogočen način komuniciranja s to javno institucijo in možnost pridobitve odgovorov in pojasnil na njihova vprašanja. Predvsem se ta nedostopna komunikacija pogreša v primeru reševanja nepopolnih vlog za subvencije in investicijskih vlog.

Na področju razvoja podeželja in možnosti črpanja sredstev iz stebra LIDER ugotavljamo premalo zainteresiranost podpora in vlogi lokalnih skupnosti. Tako v Podravju ni bistvenih sprememb v cilju čim hitrejšega pristopa izbora prednostnih projektnih vsebin. Formalno je Društvo Las ustanovljeno vedndar brez večje pripravljenosti sofinanciranja skupnih projektnih idej. Tukaj se pogreša vpliv in direktna funkcija lokalnih skupnosti, ki so posledično vezane za finančno sodelovanje ter tako ne izkazujejo velike naklonjenosti.

Na obmejnem območju še naprej beležimo velike strukturne spremembe na področju lastništva kmetijskih zemljišč, kot demografske spremembe-odseljevanje prebivalstva v urbane centre.

Tako posledično prehaja vse več vinogradniških in drugih kmetijskih zemljišč v last sosedov avstrijcev. Odseljevanje ima pa za posledico vedno večjo stopnjo neobdelanosti in s tem še dodatno zmanjšanje ekonomske sposobnosti območja in regije.

3 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, ZA DELOVANJE DEJAVNOSTI

V letu 2001 je stopil v veljavo Zakon o ustanovitvi in delovanju Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ta na novo opredeli lastništvo kapitala, organiziranost in zahteva novo registracijo statusa in dejavnosti prej Kmetijskih zavodov v Sloveniji. Posledično se je status zavodov spremenil tako, da ta preide iz gospodarstva v negospodarstvo. Zavodi so dobili novega ustanovitelja, postanejo javni zavodi in posredni proračunski porabniki.

Javni zavodi so eni izmed posrednih uporabnikov proračunov, vendar vse zakonske določbe, ki veljajo za posredne uporabnike, veljajo tudi za javne zavode. Zanje velja Zakon o javnih zavodih, poleg tega pa so za posamezne vrste zavodov posebni zakoni, ki določajo njihove pravice in obveznosti. V našem primeru sta to Zakon o kmetijstvu in Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. Krovni zakon, ki s finančnega in poslovnega vidika načelno ureja delovanje javnih zavodov je Zakon o javnih financah in Zakon o računovodstvu.

KGZ Maribor je vpisan v sodni register 1/00070/00 pri Okrožnem sodišču Maribor in je pravni naslednik vseh pravno organizacijskih oblik KGZ Maribor od njegove ustanovitve v obliki Kmetijsko – preiskovalnega fiziološkega zavoda, ki ga je ustanovil Štajerski deželni zbor 1. aprila 1892. Leta 2001 je bila izvedena reorganizacija kmetijskih zavodov v Sloveniji in s tem datumom je Kmetijski zavod Maribor dobil novega ustanovitelja in se preimenoval v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor. V času reorganizacije sta se h KGZS - Zavodu Maribor priključila še Sadjarski center Maribor v Gačniku (SC Gačnik) in Seleksijsko trsničarsko središče Ivanjkovci (STS Ivanjkovci).

Odgovorna oseba KGZ Maribor za leto 2008 je direktor dr. Stane Klemenčič.

Zavod je bil registriran pod matično št. 5129877 in šifro glavne dejavnosti Urejanje gospodarskih področij za učinkovitejše poslovanje 84.130.

Ob preoblikovanju je bil pripravljen nov organogram na podlagi tega nov katalog delovnih mest s količniki za določanje osnovnih plač KGZ Maribor.

Zakonske podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika na katere so pri izvajanju programa vezane službe KGZ Maribor:

- Zakon o kmetijstvu
- Zakon o kmetijskih zemljiščih
- Zakon o uporabi fitofarmaceutvskih sredstev
- Zakon v varstvu rastlin
- Zakon o upravnem postopku
- Zakon o vinu
- Zakon o semenu in sadikah
- Zakon o varstvu okolja
- Zakon o javnih naročilih
- Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oz. živil
- Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve
- Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo ekoloških kmetijskih pridelkov oz. živil

- Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo integriranih kmetijskih pridelkov oz. živil.

4 DOLGOROČNI CILJI PROGRAMA DELA ZAVODA

Dolgoročni cilj razvoja Kmetijsko gozdarskega zavoda je, da ta postane osrednje izobraževalno in storitveno središče severovzhodne Slovenije na področju kmetijstva in podeželja.

Program dela zavoda, dolgoročno in kratkoročno je naravnano tako, da so vse aktivnosti usmerjene k doseganju zastavljenih ciljev po posameznih nalogah. Te pa so usklajene z vizijo in poslanstvom razvoja ter posameznimi strateškimi koraki za doseg zastavljenih ciljev.

Zavod ima zato izdelane cilje, strategijo in program aktivnosti, ki temeljijo na zaključkih analize notranjega in zunanjega okolja. Območje delovanja Zavoda je severovzhodna Slovenija, določene naloge pa opravljamo za celotno Slovenijo. Sodelovanje z drugimi slovenskimi, pa tudi evropskimi strokovnimi in izobraževalnimi institucijami je vzorno in tvorno. Naši dolgoročni cilji so naravnani tako, da skupaj s sorodnimi institucijami pomagajo slovenskemu kmetu doseči čim večji ekonomski učinek njegove dejavnosti ter tako postati čim konkurenčnejši v skupnem prostoru. V skladu z nacionalnimi cilji želimo doseči raven delovanja, ki bo zadovoljila tako domačega kmeta, kot zahteve EU na področju kmetijstva.

Dolgoročni cilji temeljijo na strategiji razvoja in poslanstvu dejavnosti zavoda ter večletnemu delu, ki zajema naslednje aktivnosti:

- Pridelava varne hrane
- Varovanje okolja in ohranjanje kulturne krajine
- Izboljšanje kakovosti življenja na podeželju
- Vključevanje v razvojno – raziskovalne projekte na nacionalni in mednarodni ravni
- Izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike
- Pridobitev in širitev akreditacijskih listin za laboratorijsko analitiko in druge postopke
- Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti v sektorju kmetijstvo
- Oskrba drevesničarjev in trsničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom
- Preverjanje, ustvarjanje in uvajanje novih, okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij kmetijske pridelave
- Uvajanje novih tehnoloških dognanj in ukrepov na področju klimatske adaptacije kmetijskega sektorja
- Dopolnilno izobraževanje podeželja na področju interdisciplinarnih ved
- Usposobljenost podeželja za integracijo v evropske programe izobraževanja.
- Usposabljanje lastnega kadra za širitev vrst storitvene dejavnosti na vseh nivojih
- Aktivno delo voljenih organov v sistemu KGZS.

Letni cilji zavoda bazirajo na izdelanem planu posameznega oddelka in enot ter so predvsem naslednji:

- Izvajanje javnega programa nalog kmetijske svetovalne službe
- Izvajanje nalog z javnimi pooblastili
- Izvajanje nalog spremljanja dozorevanja grozdja
- Izvajanje laboratorijske analitike na področju krmil, zemlje, grozdja in vina
- Usposobitev izvajalcev za mikrobiološke teste
- Izvajanje kontrole kakovosti in zrelosti jabolk in hrušk
- Širitev analiz za spremljanje omejitev posameznih agrotehničnih ukrepov na VVO z nitrati in pesticidi
- Uvedba analiz na mikroelemente v tleh in rastlinah
- Poglobitev sodelovanja s pridelovalci žit na področju proizvodnega procesa dodelave žit
- Usposabljanje kmetovalcev po zahtevah Pravilnika o strokovnem usposabljanju in preverjanju znanja iz fitomedicine

- Povečano vključevanje v projekte razvoja podeželja, evropske projekte čezmejnega sodelovanja (Slovenija-Avstrija; Slovenija-Hrvaška; Slovenija-Madžarska), transnacionalnega teritorialnega sodelovanja v programih Alpskega območja, Srednje Evrope in JV Evrope
- Projektno delo na področju držav bivše Jugoslavije
- Izvajanje tehnične pomoči Vlade RS drugim regijam
- Pomoč kmetijam pri izdelavi ocene tveganja
- Povečati vpliv in tehnični podporo pri izdelavi prostorskih planov občin
- Izvajanje opazovalnih, prognostičnih preizkuševalnih nalog
- Poglobljeno izvajanje prognostične službe
- Nadaljevanje nalog na pridelavi certificiranih brezvirusnih trsnih cepljenk, pridobitev novih kolekcijskih nasadov in baznih trsov
- Vzdrževanje obstoječega introdukcijskega nasada v Gačniku
- Pridelava cepilnega baznega materiala
- Nadaljevati s pripravljalnimi deli za matični nasad koščičarjev in njegovo zasaditev
- V okviru finančnih možnosti vzdrževati in opremiti laboratorije z nujno potrebno analitsko opremo
- Redno izobraževanje in usposabljanje lastnega kadra za vzdrževanje in širitev nabora storitev
- Organizirati delo služb v smeri optimalnosti sodelovanja ter strokovnega dela vseh delavcev Zavoda.

5 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

V naslednjem prikazu zbirno po posameznih virih, tako na področju prihodka kot stroška, prikazujemo planirane in realizirane prihodke in stroške. Za realnejšo oceno uspešnosti, ki je vezana na rezultat predhodnega leta, z medsebojno primerjavo numeričnih podatkov, dobimo celovitost ocene. Primerjalno se pokaže trend rasti ali padanja posameznega obravnavanja. Z medsebojno primerjavo, plana in realizacije, smo kumulativne vrednosti kvantificirali z indeksnimi točkami in prikazali njihovo vrednost.

Analiza pove, da so prihodki večji od odhodkov, kar potrjuje uspešno poslovanje javne neprofitne institucije.

Primerjava

• realizacija prihodkov (2007)	2.295.878 €
• plan prihodkov za 2008	2.140.040 €
• realizacija prihodkov (2008)	2.247.864 €
• indeks povečanje realiziranih prihodkov glede na plan 08/08	105
• realizacija odhodkov (2007)	2.257.538 €
• plan odhodkov za 2008	2.128.852 €
• realizacija odhodkov (2008)	2.242.653 €
• indeks povečanja odhodkov glede na plan 08/08	105
• realizacija presežka prihodkov na odhodki 07	38.340 €
• plan presežka prihodkov nad odhodki v 08	11.188 €
• realizacija presežka prihodkov nad odhodki 08	5.211 €

Analiza prihodkov

Če primerjamo numerične vrednosti planiranih prihodkov z realizacijo za poslovno leto 2008, vidimo, da je bila realizacija prihodkov za 5 % večja (indeks 105) od plana. Primerjava skupnih prihodkov leta 2008 in 2007 pokaže, da so v letu 2008 ti manjši za 48.014 €. Nastali dogodek je posledica izvedbe 3. mednarodnega vinogradniško vinarskega kongresa v letu 2007, katerega

izvedba je v finančnem obsegu predstavljala okoli sto tisoč evrov prihodka. Posledično temu zmanjšanju prihodkov smo pripravili zmanjšan tudi finančni načrt za leto 2008.

Analiza odhodkov

Primerjalna analiza plana odhodkov 08 in realizacija odhodkov 08 pokaže, da so planirani odhodki bili preseženi z indeksom 105, oz. za 5% višji, kar nominalno predstavlja 113.801 €. Primerjava skupnih odhodkov za leto 2007 in 2008 izkazuje, da so ti manjši v letu 2008 za 14.885 €. Iz stališča povezave posameznih poslovnih pogojev je to neobičajen primer, ki ima tudi na primeru obravnavanja velikosti stroškov isto pojasnilo v izvedbi 3. VVK kot v primeru prihodkov.

Če primerjamo poslovne pogoje obravnavanega leta s predhodnim letom ugotovimo, da višina materialnih stroškov (osebni dohodki in materialna sredstva) na enoto rabe v vsakem letu je v porastu za najmanj stopnjo inflacije. Posamezni materialni stroški pa še bistveno več.

Primerjava odhodki/prihodki

Analiza presežka prihodkov nad odhodki za leto 2008 je primerna in pričakovana za poslovni rezultat neprofitne organizacije in predstavlja 5.211 €. Primerjava realizacije prihodka leta 2008 s predhodnim letom vsebinsko ni realna, saj se posamezne naloge in storitve iz leta v letu, še predvsem na tržnem področju, zelo spreminjajo. Ta direktna primerjava ni nikoli realna. Je pa zagotovo kazalec poslovne aktivnosti in smeri trendov znotraj posameznega sektorja.

V podobni korelacijski povezavi je tudi vrsta nastalih stroškov. Kljub enakomernemu sorazmerju velikosti porasta prihodkov in stroškov se povečajo posamezni stroški v nasprotju planiranja, ki so v direktni zvezi z porastom cen in inflacijske stopnje v državi.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev potrjuje, da je bila rast dohodka in odhodka v letu 2008 v tesnem linearnem sorazmerju in v mejah pričakovanega finančnega načrta za 2008. Pri doseganju prihodkov smo načrtovane cilje dosegli in v posameznih kategorijah tudi presegli. Prav tako so bili preseženi načrtovani odhodki. Oba indeksa sta primerno mala in dokaj enakega reda velikosti. Že posamezen nekoliko večji poslovni dogodek pa lahko to razmerje spremeni.

Tako je finančen uspeh poslovanja zavoda v tesni povezavi s fizičnim obsegom storitev, kot na javnem in tržnem področju poslovanja.

6 NASTANEK NEPRIČAKOVANIH ALI NEDOPUSTNIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Osnovna ugotovitev je, da v letu 2008 zvezi z izvajanjem programa in finančnega načrta dela ni bilo večjih nepričakovanih dogodkov, ki bi povzročili nedopustne posledice in s tem ogrožali načrtovane poslovne aktivnosti v 2008. Globalna ocena realizacije zastavljenih nalog iz plana potrjuje, da smo na področju javnih nalog realizirali vse zastavljene cilje. Do manjših odstopanj prihaja na tržnem delu storitev in to le v delu finančne realizacije. Kar pomeni, da so planske naloge v osnovi bile izvedene vendar njihov finančni učinek ni dosegel pričakovanih velikosti.

Kot nepričakovan pozitiven dogodek omenjamo izvedbo Dneva odprtih vrat Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor. Prireditel ni bila planirana. Izvedba pa je za posledico imela manjše neplanirane stroške organizacije. S stališča učinka promocije in predstavitve dejavnosti zavoda širši javnosti ocenjujemo, da so nastali stroški manjši kot njegovi učinki.

Kot drugi nepričakovani pozitivni dogodek je izvedba organizacije neformalnega srečanja kmetijskih ministrov Evropske komisije v Mariboru. Izbor lokacije v Mariboru kot odločitev je bila sprejeta šele v tekočem delu obravnavanega leta, zato jo kot prireditel nismo planirali. Z organizacijo in izvedbo niso nastali posebni dodatni stroški, ki bi vplivali na končni poslovni rezultat 2008. Realizacija obiska pa je prispevala k promociji in utrditvi pozicije zavoda znotraj strokovnih institucij.

Med manjše nepričakovane dogodke lahko prištejemo negativno finančno poslovanje Sadjarskega centra Maribor. Takšen rezultat je posledica neplaniranega izpada lastnega vira prihodka, ki je posledica zmanjšanja pridelka jablan zaradi toče in drastičnega znižanja cene jabolk za industrijo. Vsi stroški dela in agrotehničnih ukrepov pa so ostali nezmanjšani.

Iz javnega programa beležimo še negativen poslovni zaključek na Selekcijско trsničarskem središču Ivanjkovci. Takšen izid prištevamo nenadzorovanemu nastajanju posameznih manjših stroškov, ki so nastali predvsem ob zaključku poslovnega leta. Vso odgovornost za nastalo situacijo v STS Ivanjkovci pripisujemo vodji oddelka.

Na tržnem delu dejavnosti je negativen poslovni rezultat za leto 2008 dosegla Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora. Ta se že drugo leto prebija z uvajanjem novih storitev poslovnim subjektom, a z manjšim uspehom. Vzrok za nedosežen planirani rezultat gre iskati na dveh področjih in to:

-odhod delavca v pokoj ter s tem povečanim stroškom za odpravnino,
-izpad prihodka, ki je bil planiran kot prihodek na področju izdelave investicijskih projektov, zaradi preložitve roka razpisa v leto 2009.

Nedopustna je splošna ugotovitev pri izvajanju javnega programa (Kmetijska svetovalna služba, kot Sadjarski center Maribor in Selekcijско trsničarsko središče Ivanjkovci), da v finančnem načrtu financer- MKGP ne predvideva potrebnih investicijskih sredstev, ki so osnova za razvoj in širitev dejavnosti javnega programa.

Nepričakovana posledica z manjšim vplivom je prav gotovo netekoče financiranje javnega programa. To v povprečju kasni več mesecev. Tako zaradi likvidnostnih težav (pridobivanje kratkoročnih poslovnih sredstev na trgu) ni mogoče tekoče in enakomerno razporejati porabe le-teh. Vsled tega prihaja do večje porabe sredstev v drugi polovici poslovnega leta in predvsem v zadnji dekadi leta, kar pa ni najugodnejši način v poslovnem procesu. Pri tem pa še dodatno nastajajo stroški iz obresti za najeta likvidnostna sredstva, ki jih kot strošek financer ne priznava v finančnem načrtu in njegovi realizaciji izvajanja javnega programa.

Ob koncu navajamo še vedno nerešen pravni status do upravljanja z objektom Šola Vinarska 14. Ta nima direktnega vpliva na poslovno uspešnost v letu 2008. Nedorečen status in nelagodje ob številnih različnih navzkrižno interesnih informacijah pa vnaša med delavce zavoda veliko negotovosti in neproduktivno porabljenе energije. Za aktivno delo zavoda in njegove naloge javnega interesa je nujna rešitev tudi tega problema.

7 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA

Sintetično analiza ocene uspeha za poslovno leto 2008 v primerjavi z zastavljenimi letnimi cilji potrjuje, da so izvedene vse ciljno zastavljene aktivnosti. Do večjih odstopanj prihaja pri porabi časa za posamezno nalogo. Odstopanja so v preseganju in nedoseganju načrtovane porabe časa. Ta je v veliki meri odvisna od prioritete izvajanja posamezne naloge, ki pa ni v dosegu vplivanja samega izvajalca, kmetijske svetovalne službe. K odstopanju velikosti aktivnostih po posamezni nalogi prispeva tudi obseg razpoložljivega kadra.

Plan dela Kmetijske svetovalne službe zajema aktivnosti na štirih nalogah, ki so vsebinsko enaka programu iz leta 2007. Na področju izvajanja 1. naloge »Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij« je primerjalno s predhodnim letom bilo opravljenih za + 6 % več aktivnosti. Povečane aktivnosti izhajajo iz vsebin prilagajanja pridelave hrane kot posledica klimatskih sprememb. Temu so še prispevala aktivnosti, ki izhajajo iz zahtev navzkrižne skladnosti in predpisov na kmetijah po evropskih standardih. Kot presegle aktivnosti po planu odstopajo še; načrt kolobarja, št. gnojilnih načrtov in izdaja strokovnega materiala v različnih publikacijskih oblikah.

Obseg aktivnosti na 2. nalogi »Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka« delno odstopa v zmanjšanju aktivnosti glede na plan. Do odstopanja prihaja zaradi vključevanja posameznih delavcev na druge naloge, prva in tretja, ki so bile po oceni narave dela v letu 2008 prioritete.

Na področju izvajanja 3. naloge »Izvajanje ukrepov kmetijske politike« so cilji bili doseženi v celoti. Na vsebinskem področju okoljskega programa SKOP-KOP je bil izveden celoten program izobraževanja kmetov s predavanji in osebnim svetovanjem. Zmanjšanje zastavljenih aktivnosti beležimo na področju obiskov kmetij, predvsem na vsebinah navzkrižne skladnosti. Odstopanje pripisujemo večji bolezenski odsotnosti izvajalcev in preoptimističnemu planiranju aktivnosti na tej nalogi.

Tudi na četrti nalogi so bili cilji doseženi pri zmanjšanju porabljenega časa glede na plan. Potrebno je izpostaviti, da so se člani društev in civilnih iniciativ izobraževali preko aktivnosti iz prve in druge naloge. Društvom je bila ponujena tehnična pomoč predvsem na področju priprave strokovnih programov dela, vlog za sofinanciranje društev ter organizacija izvedba in strokovnih ekskurzij.

Prikaz porabe časa po posameznih projektnih nalogah v letu 2008

	ure	ure NS	% ure	% ure NS
1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij	2.4297,02	1.343,32	52,09	5,53
2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka	2.087,13	4,03	4,47	0,19
3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike	17.510,45	3.499,58	37,54	19,99
4. Združevanje in povezovanje na podeželju	1.332,74	2,01	2,86	0,15
Drugi projekti in aktivnosti	1.421,16	7,05	3,05	0,50
	46.649	4.856	100	10

Prikaz izvedenega obsega dela

Število ur programa	število ur poročanja	indeks
46.184	46.649	101

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v SC Gačnik in STS Ivanjkovci je na področju oskrbe drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom, sodelovanje v procesu preizkušanja novih sort in podlag kot tekoče upravljanje centrov in upravljanje z objekti, dosežena. Do odstopanja realizacije zasaditve poskusnega travniškega nasada jablane s starimi sortami je prišlo zaradi neuspešne pridelave sadik. Te so bile preveč poškodovane po toči. Planirano sajenje se premakne v naslednje proizvodno leto, ko se ponovno proizvede sadilni material.

Primerjava obsega aktivnosti obravnavanega leta s predhodnim v Enoti varstvo rastlin ugotovimo, da je prišlo do povečanja aktivnosti pri izvajanju nalog nadzora koruznega hrošča, strokovnih nalog nadzora kostanjeve šiškarice in tehnoloških ukrepov za zmanjševanje trsnih rumenic. Posledičnost povečanega obsega je v večjem številu izvedbe demonstracijskih poskusih in biološkem preizkušanju kemičnih sredstev.

Na področju analize vina, čeprav v zadnjih petih letih beležimo značilno zmanjšanje tovrstnih storitev, se obseg storitev tudi v letu 2008 ni bistveno spremenil. Obseg števila vzorcev v pedološkem laboratoriju se še vedno zmanjšuje. Situacijo povezujemo s časovno ciklično povezavo posameznih ukrepov kmetijske politike, ki so vezani na obvezno vzorčenje in izdelavo gnojilnih načrtov.

Na področju analize vina in drugih pijač beležimo rahel porast števila vzorcev. Število vzorcev primerjalno med leti 2007/2008 je v porastu za + 7 %.

Na področju analize odsotnosti z dela zaradi bolniškega staleža v primerjavi z letom 2007, ko je ta predstavljala 5,06 % aktivnega časa, smo v letu 2008 to zmanjšali na 2,02%. To je najugodnejše stanje v zadnjih nekaj letih.

Poslovni uspeh javnega programa storitev se odraža na povečanem obsegu aktivnosti delavcev predvsem na projektnih nalogah;

- Interreg III/A "FOR PLAN", nosilec KGZS - Zavod MB, nosilec: KGZS - Zavod MB. Projekt se je v letu 2008 zaključil;
- Interreg III/A "POT", nosilec KGZS - Zavod MB. Projekt se je v letu 2008 zaključil;
- CRP - Ciljni raziskovalni program - Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, v letu 2006, naslov projekta: »Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja«, nosilec: KGZS - Zavod MB. Projekt se je v letu 2008 zaključil;
- CRP - Ciljni raziskovalni program - Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, v letu 2006 naslov projekta: »Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi načel IP in EKO«, nosilec: UM-FK, KGZS - Zavod MB partner v projektu, projekt se je v letu 2008 zaključil;
- Projekt BiH; izobraževanja kmetijskih svetovalcev, proizvajalcev mleka in tehnološko tehnično delo z vzorčno skupino proizvajalcev mleka na območju kantona Tuzla, Federacija BiH, nosilec: KGZS-Zavod MB. Projekt se je v letu 2008 zaključil.
- Program izobraževanja sadjarjev iz Porabja. Izvajanje tehnične pomoči Vlade RS, nosilec KGZ Maribor. Projekt se je v letu 2008 zaključil.
- CRP-Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi načel IP in EKO, nosilec: UM-FK, KGZ Mb partner v projektu, projekt se nadaljuje v letu 2009;
- CRP- Ciljni raziskovalni program- Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, naslov projekta: Raba travinja za ohranjanje pestrosti, ekološkega kmetovanja in zagotavljanje trajnih in kakovostnih pridelkov krme, nosilec: UM-FK, KGZ Mb partner v projektu, projekt se nadaljuje v letu 2009;
- Program Območje Alp 2007 – 2013 - Transnacionalno teritorialno sodelovanje, projekt: »Strategija upravljanja z vodami za zmanjšanje pomanjkanja voda v Alpah« (Alp-Water-Scarce). KGZS - Zavod MB partner v projektu, projekt se je v letu 2008 pričel.

K tržni uspešnosti Zavoda so poleg storitev laboratorijev še značilno vplivale aktivnosti na ostalih področjih, kot so:

- dopolnilno izobraževanje
- monitoring VVO
- cenitev kmetijskih zemljišč
- poročila o vplivov na tla
- vodenje knjigovodstva na kmetiji
- računovodske storitve za pravne in fizične osebe.

Zaključujemo lahko, da se zavod razvija tako na tržnem kot na javnem delu storitev. Predvsem presežki dohodka zadnjih let omogočajo nujno potrebna investicijska vlaganja v delovna sredstva in v razvijanje novih storitev.

8 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Na osnovi poslovnih dogodkov in rezultatov poslovanja ocenjujemo, da je ocena gospodarnosti in učinkovitosti v letu 2008 dobra, saj je vrednost kazalnika gospodarnosti za tekoče leto 1,00. Ustvarjeni prihodki so za 5 % večji od načrtovanih, v istem % so se povečali tudi odhodki.

Kot že dve leti nazaj smo poslovno leto 2008 pričeli s številnimi programi zmanjševanja materialnih in ostalih stroškov, da bi realizirali zastavljen plan. Pri tem smo upoštevali osnovno izhodišče, da ukrepi ne smejo vplivati na obseg izvajanja javnega programa kmetijske svetovalne službe in ostalih storitev zavoda.

V prvi polovici poslovnega leta smo likvidnostne težave premoščali z najetimi finančnimi sredstvi na trgu, kar je povečalo stroške financiranja. Vzrok je v izredno dolgem usklajevanju programa dela KGZS in njegova potrditev na MKGP ter vladi RS. Tako so prva sredstva (za januar 2008) za izvajanje javnega programa KSS prispela v juniju ter v juliju za SC Gačnik in STS Ivanjkovci. V tem času pa je bilo treba poleg tekočega transfera izvajati še zastavljeni investicijski program, ko ta glede na naravo dela v kmetijstvu ne more biti izvajan v drugi polovici koledarskega leta.

V letu 2008 smo pridobili številna projektna dela, ki pa jih nismo uspeli realizirati in zaključiti v poslovnem letu financiranja. Financiranje je steklo, stroški za samo izvedbo pa bodo nastali šele v letu 2009. Da bi pogodbene obveznosti nemoteno realizirali smo morali določena sredstva razmejiti kot kratkoročno razmejene prihodke, ki bodo koriščeni v začetku leta 2009, oziroma ob nastanku projektnih stroškov.

Izpostaviti še moramo specifičnost KGZ Maribor pri pokrivanju območja delovanja javnega programa KSS na območju KGZ Ptuj in ostalih sosednjih zavodov. Tako se je treba s tem zavodom neminovno dogovoriti za način pristopa in delitve tržne dejavnosti tega območja, ki ga izvaja specialistična kmetijska svetovalna služba. Pri tem je potrebna širša pomoč ustanovitelja.

Tudi na področju laboratorijskih storitev je v izogib konkurence med zavodi in vnašanje zbeganosti pri skupnem uporabniku-kmetu, nujno potreben dogovor in konsenz o vrsti in območju izvajanja storitev posameznega laboratorija.

K oceni učinkovitosti poslovanja posredno spada ugotovitev, da v letu 2008 nismo napravili napredka pri prostorskem reševanju nadaljnjega delovanja zavoda. Problem lokacije delovanja je širšega značaja in spada v kontekst prostorskega reševanja kmetijskega šolstva v Mariboru. V razgovor sta vključeni MŠŠ kot imetnik upravljavske pravice razpolaganja objekta Vinarska 14 in KGZS kot ustanovitelj KGZ Maribor. Neaktiven medsebojni odnos obeh pristojnih partnerjev vnaša med delavce zavoda veliko negotovosti in neproduktivno porabljene energije. Za pravno mnenje in posamezno zastopstvo interesov zavoda pa nastajajo s tem tudi direktni stroški.

Na koncu ugotavljamo, da kljub ugodnim poslovnim rezultatom preveč energije in časa porabljamo za nenehna usklajevanja, iskanju likvidnostnih finančnih sredstev in za reševanje pereče prisotne problematike.

9 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Proračunski uporabniki so v skladu z 100. členom Zakona o javnih financah dolžni organizirati notranje revidiranje ter zagotoviti praktične podlage za njegovo delovanje.

Notranji nadzor javnih financ je sistemsko poslovođenje, kontrole in notranje revidiranje, vse z namenom doseganja ciljev v skladu z načeli zakonitosti, smotrnosti in preglednosti zaradi izboljševanja poslovanja. Potrebno je zagotoviti premišljen in urejen način vrednotenja, izboljšanje uspešnosti postopka ravnanja s tveganji, notranjih kontrol in upravljanja.

Revidiranje računovodskih izkazov je preizkušanje in ocenjevanje računovodskih izkazov, podatkov in metod, s ciljem, da računovodski izkazi podajajo resničen in jasen prikaz finančnega stanja pravne osebe.

Presojajo se torej upravljaljski, izvajalni in informacijski procesi, ugotavlja se raven tveganja, njegovo obvladovanje, pri čemer notranji revizorji s preišljenim ravnanjem in ugotavljanjem dejanskega stanja pomagajo uresničevati cilje in povečevati koristi poslovnega subjekta.

Za poslovno leto 2008 je KGZS – Zavod MB za pregled poslovanja izbral M-revizijo in svetovanje, d. o. o., ki je v mesecu juliju 2008 opravil kontrolo področja varovanja osebnih podatkov, tržnih prihodkov, drugih stroškov dela in povračila stroškov delavcev. Naša splošna ocena je, da sistem notranjih kontrol deluje zadovoljivo in brez večjih pomanjkljivosti. Kot priloga računovodskim izkazom je podana tudi izjava ocene notranjega nadzora javnih financ.

10 POJASNILA, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Realizacijo zastavljenih ciljev ocenjujemo na osnovi letnega programa dela s finančnim načrtom. Za poslovno leto 2008 ugotavljamo, da so bili v osnovi vsi cilji v celoti doseženi. Tako so vse enote in oddelek poslovno leto 2008 zaključili s pozitivnim poslovnim zaključkom oz. večjim ali manjšim presežkom prihodkov nad odhodki. Manjše odstopanje finančnega uspeha beležimo pri SC Gačnik, STS Ivanjkovci in Enoti za agroekonomiko. Vzroke za nastalo obračunsko situacijo smo že pojasnili v poglavju 6. Nastalo situacijo obravnavamo kot enkratni primer, ki ne more biti ponovljiv in zato niso nujni posebni ukrepi na nivoju poslovanja.

Če primerjamo letni načrt z realizacijo obsega posameznih nalog ugotovimo, da prihaja do večjih ali manjših odstopanj pri realizaciji fizičnega obsega plana oz. nerealizacije zastavljenih nalog. Ta pojav razumemo kot delež tveganja, ki je pri snovanju programa vedno prisoten in na njegovo realizacijo v času izvajanja ne moremo v celoti vplivati. Vse večjo vlogo pa ima neprestano prilagajanje vrste in obsega posameznih aktivnosti glede na trenutno prioriteto aktualnosti in nujnosti posameznih nalog.

Med nedosežene zastavljene cilje spada prav gotovo neuspešno kandidiranje na razpisu CRP- Ciljni raziskovalni program- Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, v letu 2008, naslov projekta: »Analiza upravljanja strategij s tveganjem zaradi toče z uporabo večkriterijskih odločitvenih modelov« nosilec: KGZS - Zavod MB. Neuspešnost pri kandidiranju ne gre pripisovati samo RE oz. njenim delavcem, temveč tudi vse ostrejšim pogojem do raziskovalnih subjektov, ki se po svoji osnovni dejavnosti ne ukvarjajo s pedagoškim procesom. Takšno situacijo na Ministrstvu za znanost in visoko šolstvo obžalujemo ter ugotavljamo, da je s tem prikrajan tudi aplikativni raziskovalni program institucij, ki se ukvarjajo z gospodarskimi dejavnostmi. Glavni negativni učinki pa se odražajo pri onemogočanju razvoja raziskovalnega kadra teh organizacij, kar bo imelo za posledico odliv visoko strokovnega kadra v druge dejavnosti. To pa je neizmerljiva škoda za razvoj KGZ Maribor in njemu podobnih institucij.

Na področju reševanja lokacije delovanja nismo dosegli bistvenega napredka. Poudariti je potrebno, da je Ministrstvo za šolstvo in šport v letu 2007 pri Okrožnem sodišču v Mariboru vložilo tožbo zoper Zavod za izpraznitev objekta. Po prvi razpravi na sodišču se je na predlog tožeče stranke postopek prenesel na postopek pravne mediacije med imetnikom pravice upravljanja z objektom Vinarska 14 – MŠŠ RS in Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor.

V tekočem letu so se izvedla tri medijska srečanja, ki pa niso prinesla končne rešitve. Zbližala so le obojestransko stališča v ciljučasne rešitve, to je predlog za sklenitev 5. letnega najemnega razmerja. Vse podrobnosti tega predlaganega novega pravnega statusa se usklajujejo z novo zasedbo zadnje izvoljene vlade.

Zaradi negotovosti nadaljnje uporabe objekta na Vinarski ulici 14, smo v objekt vlagali le minimalna vzdrževalna dela, ki so nujno potrebna za njegovo dnevno funkcioniranje. Potrebno je izpostaviti, da je objekt starejše gradnje, ter številna notranja instalacijska oprema popušča (električna, vodovodna in telefonska napeljava,..). Nujni so večji investicijski vložki v menjavo vseh oken in del v protivlačno

izoliranje kletnih prostorov. Ker je objekt s stališča gradbene arhitekture zaščiten, so ti posegi še bolj zahtevni in dražji. So pa v kratkem času neobhodni, če se želi objekt in njegova funkcija ohraniti.

Med zastavljene cilje, katerih realizacija je vezana na daljši čas, je usposabljanje strokovnega kadra in njegovo motiviranje k tehnološko tehnični kreativnosti pri iskanju novih razvojnih programov. Na tem področju beležimo vse večja odmikanja osnovne kmetijske svetovalne službe, katere delo preveč zaseda administrativno izvajanje skupne kmetijske politike. Zaradi prerazporeditve nalog na terenu ostaja nepokrito strokovno delo s kmetom in njegovim razvojem.

11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Ocenjujemo, da je izvajanje poslanstva zavoda in njegovega poslovanja pozitivno vplivalo na lokalno okolje. Skozi izobraževalni program izobrazimo veliko število direktnih in indirektnih kmetijskih proizvajalcev in kmetijskih svetovalcev. Tako se kmetijska in ostala znanja prenašajo na končnega uporabnika v celotni kmetijski dejavnosti.

Dokazljivi indikatorji so nove investicije na kmetijah, uvajanje novih tehnologij pridelave in predelave. Kmetom pomagamo pri izvajanju posameznih nalog, ki jih nalagajo uredbe, podzakonski akti in novi zakoni. Izvajamo strokovne in druge storitve, ki so kmetom potrebne za njegov osebni in tržni razvoj, ter njegov poslovni proces.

Kmetijskim proizvajalcem pomagamo pri njihovem uvajanju v kontrolo pridelave in predelave, ter prenašamo vse aktivne ukrepe slovenske kmetijske politike. Aktivno in sistematsko izvajamo vse aktivnosti pri prestrukturiranju kmetij v cilju povečevanja njene tržne uspešnosti. Pri tem pa uvajamo vse kontrolne sisteme za zagotavljanje zdrave in varne hrane.

Vedno bolj smo prisotni v širšem družbenem okolju kot nosilec ali partner pri izvajanju projektnih nalog in aktivnosti. Dodaten učinek naše vloge v prostoru ocenjujemo tudi na področju dopolnilnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

12 ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKA POLITIKA ZA LETO 2008

a) zaposleni

KGZS - Zavod Maribor je imel po sistemizaciji v letu 2008 zaposlenih 57 delavcev z naslednjo izobrazbeno strukturo:

- 1 delavec zavoda ima naziv doktor kmetijskih znanosti,
- 8 delavcev ima naziv magister kmetijskih znanosti,
- 33 delavcev ima visoko izobrazbo,
- 5 delavcev ima višjo izobrazbo,
- 9 delavcev ima srednjo izobrazbo,
- 1 delavec ima poklicno izobrazbo,

- Program izobraževanja:

Zavedamo se pomena izobraženosti in usposobljenosti delovnega kadra, zato vsa leta posvečamo veliko pozornost in pripravljenost organizacije v podporo zainteresiranim delavcem. Usmeritev in sugestije zainteresiranim delavcem so usmerjene v smer tistih profilov dodatnega izobraževanja, ki jih delodajalec načrtuje kot potrebo v svoji viziji razvoja. V cilju resnosti in odgovornosti do študijske zavezanosti, je uveden delež lastne participacije zainteresiranega delavca.

- Zasedenost delovnih mest

Po sistemizaciji je bilo na dan 31. 12. 2008 zasedenih 57 delovnih mest.
V letu 2008 beležimo 1 upokojitev in 1 tehnološki višek.

Zasedenost delovnih mest je bila v letu 2008 v skladu s kadrovskim planiranjem za leto 2008.

- Uresničevanje plana izobraževanja preteklih let

V letu 2008 je bilo 8 delavcev vključenih v izobraževanje za pridobitev višje stopnje šolske izobrazbe, in sicer:

- 2 delavca za pridobitev doktorata,
- 3 delavci za pridobitev magisterija,
- 1 delavka za pridobitev VII. stopnje izobrazbe in
- 1 delavec za pridobitev VI. stopnje izobrazbe
- 1 delavka je v letu 2008 pridobila naziv magister kmetijskih znanosti.

b) investicijska vlaganja

Zavod MB je neprofitna javna ustanova, ki si vseskozi prizadeva investirati v delovanje obstoječih dejavnosti, predvsem z rednim obnavljanjem opreme, ki jo je potrebno zaradi pospešenega tehnološkega razvoja hitro menjavati in nenehno dopolnjevati. Žal financiranje javnih programov (KSS, SC Gačnik in STS Ivanjkovci) vedno bolj odstopa od potreb po investiranju v osnovna sredstva in redno vzdrževanje le teh.

Glede na razvojno usmerjenost je potrebno iskati investicijska sredstva tudi v okviru projektov, kjer mnogokrat najdemo možnosti za posodobitve, kjer so potrebna večja finančna sredstva v naši ustanovi. Kot investicijo pojmuje tudi vlaganja v delovno silo, saj si vseskozi prizadevamo, da delavcem poleg permanentnega izobraževanja omogočamo tudi razna specialistična izobraževanja oziroma izobraževanja za pridobitev znanstvenega naslova.

V finančnem planu za leto 2008 smo predvideli investicije v skupni vrednosti 150.100,00 €.

Po strukturi sredstev smo predvideli 62.100,00 € iz sredstev javnih financ, vse ostalo bi pokrili iz presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2007 oz. preteklih let in sredstev amortizacije tržnega dela.

Dejansko realizirane investicije v letu 2008 znašajo 69.956,00 €, in sicer:

- Kmetijska svetovalna služba	25.000,00 € (službena vozila, računalniki)
- STS Ivanjkovci	3.400,00 € (protitočni sistem, material za nasade)
- SC Gačnik	15.000,00 € (protitočni sistem, material za nasade)
- Varstvo rastlin	18.700,00 € (vremenske postaje, motorna škropilnica)
- Ostala oprema zavoda	9.193,00 € (digitalni fotoaparati, laboratorijska oprema, pisarniška oprema).

Sredstva vložena v razvoj SC Gačnik, STS Ivanjkovci, svetovalno službo in službo za varstvo rastlin so sredstva javnih financ pridobljena od MKGP. Investicijska sredstva v višini 9.193,00 € pa smo pridobili iz presežka prihodkov nad odhodki.

Za nadaljnji razvoj v smislu kvalitetnega opravljanja vseh nalog, zaradi katerih so bile določene javne službe ustanovljene (KSS, SC Gačnik, STS Ivanjkovci) bo v prihodnjih letih potrebna strateška odločitev o nadaljnjem razvoju le – teh, politika zadnjih let namreč ne kaže razvojne naravnosti. Pričakujemo, da bo ustanovitelj prevzel koordinacijo med službami in financerjem, to je MKGP.

V poglavju Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki seznanjamo člane sveta in ustanovitelja, da obstaja možnost, da bodo vsi presežki preteklega in predhodnih let porabljeni za pokrivanje morebitnih stroškov najema, nakupa oz. preselitve na novo lokacijo.

V naslednjem odstavku podajamo nekaj zaključnih misli, ki so vezane na nadaljnjo skupno poslovno pot v sistemu KGZS.

- V cilju doseganja najboljših rezultatov smo mnenja, da bi bilo treba v prihodnje rešiti kar nekaj vprašanj, ki vplivajo na likvidnost ali celo na rezultate poslovanja zavodov. Pri tem mislimo predvsem na nujnost sprememb in dopolnitev Zakona o kmetijstvu, ki v zdajšnjem kontekstu ne dopušča možnosti ureditve začasnega financiranja ali financiranja javnega programa po dvanajstih, kar je normalna oblika za ves preostali javni sektor. Prav tako pa ne daje rešitev k opredelitvi razvrstitve posameznih nalog, katere zajema programsko izvajanje in katere lahko služba izvaja pod tržnimi pogoji. Za slednje je potrebno uskladiti storitveni cenik in njegovo uskladitev na nivoju KGZS in izkoristiti zaračunavanja nekaterih storitev, kar bi pomenilo sofinanciranje izvajanja javne kmetijske svetovalne službe.
- Za razvoj vseh centrov znotraj KGZS je potrebna odločitev o nadaljnjem razvoju le teh. Politika zadnjih let ne kaže razvojne naravnosti. Tako se vse bolj postavlja v ospredje zastavljena funkcija same ustanovitve in njihove nadaljnje uporabnosti. Prav tako se pričakuje od ustanovitelja, da bo prevzel centralno koordinacijo pri dogovarjanju z MKGP o izvajanju posameznih nalog, njihovo vsebino in dinamiko.
- Na trgu se pojavlja vse več izvajalcev posameznih storitev s strani pedagoško raziskovalnih institucij direktno ali pod njihovim ustanoviteljstvom. S tem pa nastaja še bolj nejasna opredelitev posameznega poslanstva oz. namen koriščenja državnih sredstev. Nastalo situacijo lahko obravnavamo kot nelojalna konkurenca, ko se javna sredstva koristijo tudi za pridobitno dejavnost na trgu. Plat zvona že bijejo akreditirani laboratoriji, ki so, zaradi nejasne strokovne opredelitve MKGP ter Republiškega kmetijskega inšpektorata o koriščenju storitev akreditiranih laboratorijev za potrebe inšpekcijskih kontrol in nadkontrol, postavljeni pod pritisk nižjih cen nelojalne konkurence. Ta izhaja predvsem iz stroškov akreditacije in njenega vzdrževanja, ki jih tovrstna konkurenca privatnih laboratorijev nima. Ima pa pooblastilo za izvajanje laboratorijske analitike. Tu se še iz stališča države in nadkrole postavlja vprašanje verodostojnosti podatkov in točnosti analiznih izvidov. Obstaja dvom, da lahko interes materialne pridobitve prevladuje nad strokovno etiko, še posebno pri manj učinkovitem nadzoru tovrstnih laboratorijev. Vsled jasnega koriščenja namenskih sredstev v vseh sektorjih javne porabe pričakujemo od ustanovitelja in MKGP, da temu področju nameni več pozornosti in posredovanja.

Ob koncu naj navedemo še, da na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor imamo lastno vizijo, strategijo razvoja in nivo delovanja, predvsem pa poslovno okolje v katerem delujemo. Pri tem se ne zapiramo v določene strokovne ali prostorske okvire, ampak svoje potenciale ponujamo celotnemu kmetijskemu prostoru.

Da je pot, ki smo jo izbrali pravilna, so nas prepričali tako uporabniki naših storitev, kot tudi rezultati dosedanjega dela. Novo nastalo gospodarsko situacijo ne sprejemamo kot problem, temveč kot priložnost za dokazovanje.

Direktor KGZ Maribor:
dr. Stane KLEMENČIČ

RAČUNOVODSKO POROČILO

Javni zavodi smo v skladu z določbami Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS št. 46/03) razvrščeni med posredne uporabnike državnega oziroma občinskega proračuna.

Po 2. členu Pravilnika o sestavljanju letnih poročil smo posredni uporabniki proračuna tudi zavezanci za sestavo letnega poročila po predpisih, ki veljajo za določene uporabnike EKN.

Določeni uporabniki predložimo letna poročila za potrebe javnosti in državne statistike prek spletnega portala AJPES in to do 27. 2. 2009 za leto 2008.

Pri vodenju poslovnih knjig in izdelavi letnih poročil za javne zavode je treba upoštevati določbe Zakona o računovodstvu, SRS, prav tako pa so predpisani tudi računovodski postopki, kontni načrt, vodenje poslovnih knjig in priprave poročil.

Računovodstvo javnega zavoda mora zagotavljati vpogled v stanje in gibanje sredstev, obveznosti in sredstev prejetih v upravljanje. Prav tako v posameznem obračunskem obdobju ugotavlja prihodke, odhodke ter rezultat, ki so posledica poslovanja zavoda. Ustrezne evidence se vodijo v poslovnih knjigah, kjer se evidentirajo posamezni poslovni dogodki. Podlaga za vodenje poslovnih knjig je Pravilnik o računovodstvu zavoda. Ob koncu obračunskega obdobja se zaključijo vse računovodske evidence, ki so osnova za pripravo računovodskega poročila.

Javni zavodi kot določeni uporabniki pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka, prav tako pa spremljajo gibanje prihodkov in odhodkov po denarnem toku ali po tako imenovani plačani realizaciji. Gre za evidenčno izkazovanje prihodkov in odhodkov, ki služi predvsem primerljivosti podatkov potrebnih za spremljanje gibanja sredstev javnih financ.

V skladu z Zakonom o računovodstvu morajo javni zavodi prihodke, odhodke ter poslovni izid izkazovati ločeno za tiste iz naslova opravljanja javne službe in za tiste iz naslova prodaje blaga in storitev. Pri tem je potrebno upoštevati Pravilnik o pridobitni in nepridobitni dejavnosti, predvsem zaradi izdelave davčnega obračuna.

Javni zavodi so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in ne zaradi pridobivanja dobička in tako tudi poslujejo. ZDDPO je po novem določil obdavčitev vseh prihodkov, razen tistih, ki se na javnem delu izvzemajo, da bi s tem preprečil neloyalno konkurenco na trgu.

Pri pripravi računovodskega poročila morajo posredni uporabniki proračuna upoštevati naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna
- Zakon o računovodstvu
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava
- Slovenske računovodske standarde

- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu
- Pravilnik o načinu in stopnja odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu
- Zakon o davku na dohodek pravnih oseb
- Pravilnik o pridobitni in nepridobitni dejavnosti
- Pravilnik o računovodstvu zavoda.

Računovodsko poročilo posrednega uporabnika proračuna mora vsebovati:

- Bilanco stanja s prilogama:
  - pregled stanja in gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
  - pregled stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov s prilogo:
  - izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka s prilogama:
  - izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
  - izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- Pojasnila k računovodskim izkazom
- Poročilo o porabi sredstev presežka prihodkov nad odhodki za leto 2007
- Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki za leto 2008.

Obvezni sestavni del letnega poročila oddanega na Ajpes je tudi Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ. Podlaga za njeno izdelavo je poročilo notranjega revizorja.

BILANCA STANJA

Tabela 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2008

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2008		
	Tekoče leto	Preteklo leto
	31. 12. 2008	31. 12. 2007
SREDSTVA	1.622.227	1.746.198
Dolgoročna sredstva	941.619	999.273
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	9.788	11.263
Opredmetena osnovna sredstva	925.993	982.172
Dolgoročne kapitalske naložbe	5.838	5.838
Dolgoročno dana posojila in depoziti	/	/
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	/	/
Kratkoročna sredstva	680.608	746.925
Denarna sredstva v blagajni in na računih	349.170	482.638
Kratkoročne terjatve do kupcev	173.475	130.051
Dani predujmi in varščine	76	2.295
Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	142.602	106.320
Kratkoročne finančne naložbe	/	/
Kratkoročne terjatve iz financiranja	477	1.346
Druge kratkoročne terjatve	5.623	4.632
Aktivne časovne razmejitev	9.185	19.643
Zaloge	/	/
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.622.227	1.746.198
Kratkoročne obveznosti	312.766	394.733
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme	/	/
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	107.687	110.431
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	74.492	112.691
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	45.819	38.690
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	21.518	6.609
Kratkoročne obveznosti do financerjev	/	/
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	/	/
Pasivne časovne razmejitev	63.250	126.312
Dolgoročne obveznosti	1.309.461	1.351.465
Dolgoročne rezervacije	/	/
Druge dolgoročne obveznosti	/	/
Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje	998.863	1.036.886
Presežek prihodkov nad odhodki	310.598	314.579
Presežek odhodkov nad prihodki	/	/

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja. Poseben poudarek pri členitvi postavk bilance stanja je dan sredstvom v upravljanju, ki so bila na zadnji dan poslovnega leta usklajena z ustanoviteljem in MKGP.

Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige zavoda. Sredstva in obveznosti do njihovih virov morajo biti razčlenjena glede na vrsto in ročnost.

POJASNILA K BILANCI STANJA

SREDSTVA

I. Dolgoročna sredstva

Med dolgoročnimi sredstvi prikazujemo:

- neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR
- opredmetena osnovna sredstva
- dolgoročne finančne naložbe.

Neopredmetena sredstva so razpoznavna nedenarna sredstva, ki praviloma fizično ne obstajajo, vendar od njih priteka gospodarska korist, nabavna vrednost pa je izmerljiva.

Pri neopredmetenih sredstvih izkazujemo naložbe v dolgoročne premoženjske pravice (računalniški programi, vlaganja v tuja OS). V letu 2008 ni bilo novih nabav, inventurno odpisana sta bila računalniška programa v vrednosti 3.172 €, letna amortizacija neopredmetenih sredstev je 1.475 €, neodpisana vrednost ob koncu poslovnega leta pa je 9.789 €.

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki fizično obstajajo in so v lasti ali prejeta v upravljanje za opravljanje dejavnosti ter se uporabljajo več kot eno obračunsko obdobje.

Spremembe na opredmetenih osnovnih sredstvih v letu 2008:

- vrednost zgradb v letu 2008 nismo povečali, po obračunu amortizacije v višini 29.994 €, znaša njihova neodpisana vrednost 648.520 €.
- nabavno vrednost opreme za opravljanje dejavnosti smo v letu 2008 povečali za 69.956 €, in sicer smo nabavili:

- opremo za opravljanje dejavnosti	25.942 €
- drugo pisarniško opremo	1.641 €
- večletne nasade	16.631 €
- opremo za znanstveno raziskovalno delo v vrednosti	16.709 €
- opremo za transport – službena vozila	21.400 €
- droben inventar v vrednosti	4.342 €

V letu 2008 smo ob inventuri zaradi iztrošenosti in neuporabnosti odpisali več osnovnih sredstev, ki so že bila amortizirana, v skupni vrednosti 89.516 €.

Na dan 31. 12. 2008 je znašala nabavna vrednost opreme 1.523.201 €, skupna odpisana vrednost do leta 2008 je 1.179.774 €, amortizacija leta 2008 je 101.744 €, sedanja vrednost opreme konec leta 2008 pa 241.683 €.

V znesku vrednosti opreme niso zajete umetnine v vrednosti 6.445 €, ki pa se ne amortizirajo in ohranjajo svojo vrednost.

Vrednost opreme, ki je že amortizirana in je še vedno v uporabi je 941.210 €, kar pomeni, da je 62% opreme že brez vrednosti, a se še vedno uporablja za namen, za katerega je bila nabavljena.

Javni zavodi pridobivajo osnovna sredstva na različne načine in iz različnih virov. Običajno ustanovitelj zagotovi denarna sredstva za nakup in gradnjo OS, oziroma jih ustanovitelj nabavi sam in jih javnemu zavodu prenese v upravljanje. Lahko pa javni zavodi za nakup osnovnih sredstev uporabijo tudi

neporabljena sredstva amortizacije in ob soglasju ustanovitelja presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

V našem primeru so bila s strani ustanovitelja zagotovljena investicijska sredstva iz javnih financ pri svetovalni službi v višini 25.000 €, za nove investicije SC Gačnik smo pridobili 15.000 €, za STS Ivanjkovci 3.400 € in za enoto varstvo rastlin 18.700 €.

Tabela 1/a: Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

NAZIV	Nabav. vred. (1. 1.)	Popr. vredn. (1. 1.)	Poveč. nabav. vredn.	Poveč. povpr. vred.	Zmanj. nabav. vred.	Zmanj. povpr. vred.	Amortizacija	Neodp. vredn. 31.12.	prevrednot. zaradi okrepitve	prevrednot. zaradi oslabit.
I. Neopr. dolgor. sred in opredm. osn. sred. v upravlj.	2.698.451	1.728.757	69.956	/	114.471	114.471	133.213	906.437		
A. Dolgor. odlož. stroški										
B. Dolgor. prem. pravice	123.709	112.445	/	/	3.172	3.172	1.475	9.789		
C. Druga neopr. dolg. sred.										
D. Zemljišča										
E. Zgradbe	1.003.753	325.239	/	/	/	/	29.994	648.520		
F. Oprema	1.564.544	1.291.073	69.956	/	111.299	111.299	101.744	241.683		
G. Druga opredm. osn. Sredstva	6.445	/	/	/	/	/	/	6.445		
II. Neopredm. dolgor. sred. in opredm. osn. sred. v lasti										
A. Dolgoroč. odlož. Stroški										
B. Dolgoroč. premož. Pravice										
C. Druga neopr. dolgor. sred.										
D. Zemljišča										
E. Zgradbe										
F. Oprema										
G. Druga opredm. dolgoroč. Sredstva										
III. Neopredm. dolgoroč. sred. in opredm. osnovna sred. v finan.naj.										
A. Dolgoroč. odlož. stroški										
B. Dolgoroč. premož. Pravice										
C. Druga neopred. dolgoroč. sred.										
D. Zemljišča										
E. Zgradbe										
F. Oprema										
G. Druga opredm. osnovna sredstva										

Dolgoročne finančne naložbe so naložbe v delnice, plemenite kovine in druge finančne naložbe.

V letu 2008 izkazujemo naslednje dolgoročne finančne naložbe:

- naložbe v PS Celje, v višini 739 €
- naložbe v KRS Rotovž, v višini 509 €
- naložbe v I-KONCERT, v višini 4.590 €

V tem obračunskem letu se vrednost finančnih naložb ni povečala, oziroma zmanjšala.

Tabela 1/b: Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovod. vrednost naložb in danih posojil 31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
I. Dolgoročne finančne naložbe	5.838						5.838		5.838	
A. Naložbe v delnice										
1. Naložbe v delnice v jav. podj.										
2. Naložbe v deln. V finanč. instit.										
3. Naložbe v delnice v privat. podj.										
4. Naložbe v deln. v tujini										
B. Naložbe v deleže	5.838						5.838		5.838	
1. Naložbe v deleže v javna podjetja										
2. Naložbe v deleže v finanč.institut.										
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	5.838						5.838		5.838	
4. Naložbe v deleže v tujini										
C. Naložbene nepremičnine										
D. Naložbe v plemenite kovine, druge kamne, umetn. dela ipd.										
E. Druge dolgoroč. kapital. Naložbe										
1. Namen. premož. prenes.javn.skl.										
2. Prem., prenes.v last drugim prav. osebam javn.prava ki imajo prem. v svoji lasti										
3. Druge dolgor. kapit. naložbe doma										
4. Druge dolgor. kapital. naložbe v tujini										
II. Dolgoroč. dana posojila in depoziti										
A. Dolgoroč. dana posojila										
1. Dolgoroč. dana posoj. posamezn.										
2. Dolgoroč.dana posoj. jav.skladom										
3. Dolgoroč.dana posoj.podjetjem										
4. dolgoroč.dana posoj.finanč.inst.										
5.Dolgoroč. dana posoj.privat.podj.										
6. Dolgoroč.dana posoj. drugim ravnem države										
7. Dolgoroč.dana posojila drž. pror.										
8. Druga dolgoroč. dana posoj.v tuj.										
B. Dolgoročno dana posoj. z odkupom vred. papirjev										
1. Domačih vredn. papirjev										

KGZS – Zavod Maribor
LETNO POROČILO 2008

VRSTA NALOŽB OZ. POSOJIL	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovod. vrednost naložb in danih posojil 31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
2. Tujih vredn. papirjev										
C. Dolgoročno dani depoziti										
1. Dolgoroč. dani depoz. poslov. Bankam										
2. Drugi dolgoroč. dani depoziti										
D. Druga dolgoroč. dana posoj.										
E. Skupaj	5.838						5.838		5.838	

II. Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva med katerimi izkazujemo:

- denarna sredstva v blagajni pri bankah in drugih finančnih organizacijah, prejeti čeki, denar na poti ter takoj vnovčljive vrednotnice
- kratkoročne terjatve do kupcev
- dani predujmi in varščine
- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN
- kratkoročne terjatve iz financiranja
- druge kratkoročne terjatve
- aktivne časovne razmejitve.

Na zadnji dan poslovnega leta 2008 smo imeli v blagajni 55,18 € gotovine. Na podračunu Banke Slovenije pa je bilo stanje sredstev 14.114,66 €.

Prosta denarna sredstva v višini 335.000,00 €, smo imeli ob koncu poslovnega leta vezana kot depozite pri poslovni banki.

Javni zavod izkazuje terjatve do kupcev v poslovnih knjigah na kontih skupine 12 in 14, saj mora posebej izkazovati terjatve do kupcev, ki uporabljajo enoten kontni načrt in posebej terjatve do ostalih domačih in tujih kupcev.

Stanje terjatev do domačih in tujih kupcev skupine 12 na dan 31. 12. 2008 je 173.475,21 €, od tega je vrednost terjatev, ki so že zapadle v plačilo 97.173,82 €. Zapadle in neplačane terjatve so v primerjavi z letom 2007 večje za 11,4 %.

Glede na veliko razpršenost zapadlih neplačanih terjatev zahteva izterjava veliko porabljenega časa, tako vodij posameznih oddelkov in enot, kot delavk računovodstva. Praksa zadnjih let namreč je, da se izterjava opravlja predvsem na dva načina: preko osebnih stikov z naročniki teh storitev in pismenih opominov.

Izterjava nam povečuje stroške, ki pa jih v ceno direktno ni možno vkalkulirati.

Plačilna nedisciplina fizičnih oseb v kmetijstvu je še toliko večja, ker kmetje mnogokrat mislijo, da storitev, ki jo naročijo, spada med storitve javne službe, ki so za njih neplačljive, oziroma želijo svoje

zapadle obveznosti poravnati šele takrat, ko pridobijo določena finančna sredstva na primer subvencije.

Prvotno nastale terjatve se morajo mnogokrat kasneje zmanjšati, če se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane.

Vsaka terjatev oz. vsak naročnik se obravnava individualno. Ob neuspešnosti vseh možnosti izterjave se posamezne terjatve predlagajo v odpis.

V letu 2008 smo tako zaradi neizterljivosti odpisali terjatve v vrednosti 2.283,26 €, od tega za 1.035,08 € terjatev iz svetovalne službe, 40,80 € terjatev enote varstva rastlin in 1.207,38 € terjatev laboratorija. Odpisi terjatev v višini 1.752,78 € so se opravili kot zmanjšanje popravka vrednosti terjatev, odpise v višini 530,48 € pa smo knjižili med prevrednotovalne odhodke.

Seznam večjih terjatev, ki niso bile poravnane do roka plačila:

Podjetje	Enota	Neporavnane terjatve
Malus Veržej	1020	17.440,39
Kmetijski inštitut Ljubljana	1121	8.000,00
Vinag Maribor	2505, 2400	7.548,83
I-KON-CERT Maribor	2200	5.094,62
Hočevar Janez	1800	2.160,00
Ozmeč Franc	2505	2.400,00
Univerza v Mariboru	2400, 1800	2.996,97
Zdrav vrt, z. o. o.	2505	2.322,25
Novak Janez	1800	1.800,00
Pinus Rače	2602	7.446,80
Meja, d. d.	1020	1.875,34

Po informacijah, ki smo jih pridobili v postopkih izterjave, bodo vse zapadle terjatve poravnane takoj, ko bodo naročniki pridobili likvidnostna sredstva.

Knjigovodsko stanje terjatev do uporabnikov enotnega kontnega načrta na zadnji dan poslovnega leta je 142.601,97 €, od tega je 89.683,51 € terjatev do ustanovitelja. To so zahtevki za tekoče poslovanje meseca decembra za javne službe. 14.094,67 € terjatev imamo do MKGP oz. Agencije za kmetijske trge iz naslova subvencij STS Ivanjковci in SC Gačnik ter projekta Porabskih Slovencev. 15.000,00 € terjatev do Zavoda za zaposlovanje za sofinanciranje težje zaposljivih oseb, 23.740,37 € terjatev do kupcev, ki so uporabniki EKN (fakultete, zavodi, inšpekcije) za katere se pričakuje plačilo v začetku leta 2008 in 83,42 € terjatev za obresti na podračunu BS..

Vse terjatve iz skupine 14 so bile usklajene kot predvideva Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu.

Stanja ostalih kratkoročnih terjatev so:

• dani predujmi	75,94 €
• kratkoročne terjatve iz financiranja – obresti od depozitov	476,76 €
• druge kratkoročne terjatve – DDV in druge krat. terjatve	4.010,71 €
• terjatve za davek na dohodek pravnih oseb	1.612,97 €
• aktivne časovne razmejitev	9.185,00 €

Na kontih aktivnih časovnih razmejitev imamo na dan 31. 12. 2008 knjižena dva zneska, in sicer vnaprej plačane vinjete za leto 2009 v višini 3.025,00 € in prehodno nezaračunane prihodke v višini 6.160,00 €. Prehodno nezaračunani prihodki se nanašajo na že nastale stroške projekta pri pripravi poslovnega načrta za naročnika Branka Šilec iz Vitomarcev.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti med katerimi izkazujemo:

- obveznosti za prejete predujme
- kratkoročne obveznosti do zaposlenih
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja
- kratkoročne obveznosti iz financiranja in
- pasivne časovne razmejitev.

Na kontih kratkoročnih obveznosti za predujme in varščine, ki bi jih plačali naročniki za storitve, ki še niso bile opravljene oz. dobave kmetijskih proizvodov, ki še niso bile realizirane na dan 31. 12. 2008 nimamo stanj.

Obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2008 v višini 107.687 € se v celoti nanašajo na obračunane in neizplačane plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja za mesec december 2008, izplačilo je bilo izvedeno 7. 1. 2009.

Del obveznosti, ki se ravno tako nanaša na obračunane in neizplačane plače za december 2008 je knjižen na drugih kratkoročnih obveznostih iz poslovanja.

Gre za drugi del obveznosti obračuna plač, in sicer:

• prispevke delodajalcev v višini	16.760,07 €
• obračunani in neplačani krediti in članarine v višini	5.097,77 €
• obračunana premija dodatnega pokojninskega zavarovanja	1.714,23 €

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo še:

• obveznost za plačilo DDPO v višini (XII/08)	484,46 €
• obveznost za plačilo DDV v višini	21.623,84 €
• obveznosti do partnerjev projekta v višini	16.816,52 €
• druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	138,36 €

Kratkoročne obveznosti do domačih in tujih dobaviteljev na dan 31. 12. 2008 znašajo 74.492,46 €, od tega so:

- obveznosti do domačih dobaviteljev za obratna sredstva	71.184,66 €
- obveznosti do tujih dobaviteljev	3.307,80 €

Na zadnji dan poslovnega leta smo imeli poravnane vse obveznosti, ki so že dospele v plačilo, razen obveznosti v višini 2.141,44 €, ki so bile večina predmet kompenzacij, ki bodo potrjene šele v začetku leta 2009.

Obveznosti do dobaviteljev, ki uporabljajo enotni kontni načrt so prikazane posebej v skupini 24 in znašajo 4.701,36 €.

Vse poslovne aktivnosti oz. prevzete obveznosti v letu 2008 zaradi različnih objektivnih in naravnih vzrokov (poskusi morajo biti ponovljeni, nedokončani projekti, analize še niso dokončane) niso bile zaključene, čeprav so bile storitve obračunane in prihodki pridobljeni že v letu 2008.

Stroški, za pokritje katerih so bili pridobljeni prihodki, v letu 2008 torej niso nastali, zato smo jih kratkoročno razmejili preko pasivnih časovnih razmejitev.

V letu 2008 nam ni uspelo dokončati naslednji nalog:

• nedokončane naloge iz projekta BiH	18.000 €
• nedokončane naloge na področju dozorevanja grozdja	2.000 €
• nedokončane naloge na področju varstva rastlin	25.000 €
• nedokončane naloge – laboratorij (analize zemlje)	7.000 €
• nedokončane strokovne naloge zimskega izobraževanja	1.250 €
• druge pasivne časovne razmejitev - sofinanciranja zaposlitev iz EU	10.000 €

Kratkoročno razmejevanje prihodkov je bilo opravljeno na osnovi strokovne obrazložitve vodij enot, oddelkov oziroma projektov in odobritve ter potrditve direktorja. Vsi razmejeni prihodki, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje bodo preneseni med prihodke v letu 2009, ko bodo dokončane naloge, ter nastali ustrezni stroški.

Obveznosti do virov sredstev

Lastne vire in obveznosti do lastnikov sredstev v upravljanju vodimo na skupini 98.

Javni zavodi morajo vsako leto znova uskladiti svoje obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje s terjatvami lastnikov teh sredstev oz. ustanoviteljem kot to določa 37. člen Zakona o računovodstvu. Usklajevanja so opravljena s KGZS, MKGP in FURS, niso pa bila opravljena za sredstva projekta Interreg. Phare, CRP 0359/06, P.O.T., FOR PLAN, E-podeželja in E-točke.

Obveznosti za sredstva v upravljanju se zmanjšujejo zaradi pokrivanja stroškov amortizacije v javnih službah, presežki prihodkov nad odhodki pa se uporabljajo predvsem kot vir namenjen pridobivanju neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Konto presežka prihodkov nad odhodki je bil prvič oblikovan leta 2000 na podlagi Navodila za uskladitev računovodskih evidenc za uporabnike EKN in 8. člena Zakona o računovodstvu, ki določa kaj se šteje za sredstva prejeta v upravljanje. Navedeni izračun smo opravili v soglasju z Občino Maribor, kateri smo oddajali otvoritveno in premoženjsko bilanco, kot predhodnemu ustanovitelju in prav tako ni usklajen z ustanoviteljem.

V dobro obveznosti do virov sredstev knjižimo izkupičke od prodaje osnovnih sredstev ter namenska sredstva investicij za nabavo novih OS.

Na zadnji dan poslovnega leta so bile naše obveznosti do lastnikov sredstev v upravljanju 998.863,41 €. Presežki prihodkov nad odhodki pa so konec leta 2008 znašali 310.597,46 €.

Na dan 31. 12. 2008 je bil opravljen popis sredstev in njihovi virov.

Čeprav med dvema popisoma vodimo poslovne knjige pravilno in ažurno, se lahko stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov v poslovnih knjigah razlikuje od dejanskega stanja. Te razlike se ugotavljajo s popisom, popisne razlike se razknjižijo in tako pridemo do usklajenih podatkov, ki prikazujejo resnično stanje.

Ob popisu 2008 ni bilo ugotovljenih razlik med dejanskim in knjigovodskim stanjem, ampak so inventurne komisije predlagale le nekatere odpise, zaradi dotrajanosti in iztrošenosti sredstev.

Ugotovitve posameznih inventurnih komisij so združene v zapisniku glavne inventurne komisije po katerem so bili poknjiženi predlagani odpisi in je priloga tega računovodskega poročila.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

Javni zavodi, kot določeni uporabniki pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka, pri členitvi stroškov, odhodkov in prihodkov pa nekatera pravila SRS ter Pravilnik o enotnem kontnem načrtu. Obračunsko obdobje je enako koledarskemu letu, torej od 1. 1. – 31. 12. poslovnega leta.

Izkaz vsebuje podatke o stroških oziroma odhodkih in prihodkih za preteklo obračunsko obdobje.

Tabela 2: Izkaz prihodkov in odhodkov

Izkaz prihodkov in odhodkov	Plan 2008	Realizacija 2008	Realizacija 2007	Indeks real./plan	Indeks 2008/2007	Struktura 2008
	1	2	3	2/1	2/3	
PRIHODKI						
Prihodki iz poslovanja:	2.129.040	2.231.178	2.274.592	105	98	99,3
➤ iz proračuna	1.262.873	1.454.059	1.460.587	115	100	
➤ lastni prihodki	866.167	777.119	814.005	90	95	
Finančni prihodki	6.000	5.922	7.461	99	79	0,2
Drugi prihodki	5.000	10.764	13.825	215	78	0,5
Skupaj	2.140.040	2.247.864	2.295.878	105	98	100
ODHODKI						
Stroški materiala	147.752	145.692	161.331	99	90	6,5
Stroški storitev	404.591	516.339	545.581	128	95	23,0
Stroški dela	1.530.793	1.542.382	1.513.008	101	102	68,8
Amortizacija	28.756	25.504	21.811	89	117	1,1
Davek od dobička	5.800	4.206	5.820	73	72	0,2
Drugi stroški	7.578	6.479	8.331	85	78	0,3
Finančni odhodki	132	931	97	705	960	0,0
Drugi odhodki, prevr. od.	3.450	1.120	1.559	32	72	0,1
Skupaj	2.128.852	2.242.653	2.257.538	105	99	100
Presežek prihodkov	11.188	5.211	38.340	47	14	
Presežek odhodkov	/	/	/			
Povp. število zaposlenih na podlagi ur	56	55	55			
Število mesecev poslovanja	12	12	12			

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV

PRIHODKI

Prihodki so po SRS 18 povečanja gospodarskih koristi v obliki povečanj sredstev, torej denarja ali terjatev.

Poslovni prihodki javnih zavodov so:

- javno finančni prihodki iz proračuna
- druga sredstva za opravljanje javne službe (doplačila ali plačila uporabnikov storitev javne službe – cene so določene)
- namenske ali nenamenske donacije
- sredstva pridobljena s prodajo blaga in storitev na trgu, kadar javni zavodi kot dopolnilno javnim službam opravljajo tudi tržno dejavnost.

Nekatere posebnosti sredstev javnih financ:

- prejetje sredstev za pokrivanje izbranih stroškov
- vrsto stroškov določa dajalec sredstev oz. financer
- prihodki se priznajo šele, ko stroški nastanejo
- namensko koriščenje javnih sredstev.

nam nemalokrat povzročajo težave, saj o izboru priznanih stroškov, obrazložitvi kaj pomeni v praksi, da je strošek nastal, kako obravnavati namen nekaterih sredstev, nismo predhodno obveščeni.

KGZS – Zavod Maribor je v letu 2008 ustvaril za 2.247.863,56 € celotnih prihodkov, kar pomeni 5 % več kot smo planirali, v primerjavi z letom 2007 pa smo ustvarili 2 % manj prihodkov.

Glede na to, da določeni uporabniki v izkazu prihodkov in odhodkov izkazujejo prihodke in odhodke po načelu nastanka poslovnega dogodka, je treba omeniti, da je v znesku prihodkov zajetih za 197.215 € neplačanih terjatev, kar pomeni 8,8 %. Večino terjatev pričakujemo v plačilo v mesecu januarju 2009, ostale terjatve pa bomo izterjevali preko celega leta 2009.

V skupnih prihodkih predstavljajo največji delež prihodki od poslovanja in sicer 99,3%, medtem ko predstavljajo finančni prihodki le 0,2% in drugi prihodki 0,5 % celotnih prihodkov.

Prihodki od poslovanja so bili doseženi z izvajanjem javne službe in tržne dejavnosti.

PODROBNEJŠI PRIKAZ PRIHODKOV IN NJIHOVA STRUKTURA

	VRSTA PRIHODKA	ZNESEK V €	%
1	Prihodki od prodaje blaga in storitev	777.119	34,6
2	Prihodki proračuna	1.454.059	64,7
3	Prihodki od financiranja	5.922	0,2
4	Drugi prihodki	10.764	0,5
	SKUPAJ	2.247.864	100

Prihodki javnih služb iz javnih financ in s plačili uporabnikov njihovi storitev predstavljajo v celotnih prihodkih 74,4% delež, medtem ko prihodki tržnega dela predstavljajo 24,9% delež, prihodki od financiranja 0,2% ter drugi prihodki 0,5%.

Javne službe so se v letu 2008 financirale:

- iz proračuna, in sicer:

p. p. 1317	-	822.360,91 €
p. p. 1430	-	304.437,00 €
p. p. 1429	-	90.312,91 €
p. p. 4275	-	56.500,00 €
- iz občinski proračunov v višini 4.565,35 €
- s plačili uporabnikov, raziskav in projektov 401.753,72 €

Prihodki javnih služb so doseženi v višini 1.679.929,89 €, prihodki tržnega dela pa v višini 567.933,67 €.

Finančni prihodki, ki pomenijo le 0,2 % celotnih prihodkov so v večjem delu prihodek tržne dejavnosti in pomenijo obresti od občasno vezanih prostih denarnih sredstev. Znesek drugih izrednih prihodkov in prevrednotovalnih prihodkov v višini 10.764 € je pridobljen zaradi neobičajnih poslovnih dogodkov, ki se ne pojavljajo redno in pogosto, so nepredvidljivi in nepričakovani. Sem spadajo prihodki od odškodnin, donacij, plačil že odpisanih terjatev. V letu 2008 smo med ostalim na druge prihodke knjižili prejete namenske donacije v višini 5.490 € za izvedbo Lombergarjevega posveta.

ODHODKI

Med odhodke štejemo vse stroške opazovanega obračunskega obdobja, ki nastajajo pri opravljanju dejavnosti.

Stroške spremljamo analitično in zbiramo kot:

- stroške materiala,
- stroške storitev,
- stroške dela,
- amortizacijo,
- ostali stroški,
- finančni odhodki,
- drugi odhodki in
- prevrednotovalni poslovni odhodki.

Zbir vseh stroškov za leto 2008 je 2.242.652,96 €. Podatek je primerljiv s preteklim letom 99 % in planom za 2008, ki nam pove, da smo presegli planirane odhodke za 5 %.

Vse stroške smo členili po načelu nastanka stroška, stroške, ki so bili skupni javnim službam in tržni dejavnosti, pa smo členili po vnaprej sprejetih ključih.

Tabela 3: Pregled stroškov

	Realizacija 2007	Plan 2008	Realizacija 2008	Indeks %	Struktura 2008
Naziv konta	R	P	R1	R 1/9	%
Skupaj stroški materiala	161.331,00	147.752,27	145.691,58	99	6(100)
Stroški materiala	30.592,00	26.057,14	34.373,63	132	23
Stroški energije	60.325,00	55.032,74	70.607,15	128	48
Nadomestni deli za OS	31.407,00	25.884,03	3.835,37	15	3
Odpisi in embalaže	0,00	0,00	0,00	0	0
Stroški strokovne literature	5.897,00	7.065,51	7.391,89	105	5
Pisarniški material	24.661,00	25.496,85	21.054,14	83	14
Drugi stroški materiala	8.449,00	8.216,00	8.429,40	103	7
Skupaj stroški storitev	545.581,00	404.591,39	516.338,86	128	23(100)
Stroški storitev za opravlj.dejavnosti	149.506,00	118.637,74	124.487,38	105	24
Stroški tekočega vzdrževanja	38.578,00	39.093,17	29.303,90	75	6
Stroški investicijskega vzdrževanja	0,00	0,00	0,00	0	0
Stroški najemnin	43.236,00	32.930,56	36.732,90	112	7
Stroški varovanja	2.008,00	0,00	2.000,12	0	1
Stroški zavarov.in plačilnega prom.	1.545,00	1.761,57	16.781,60	953	3
Stroški intelektualnih storitev	149.317,00	91.134,39	110.810,03	122	21
Stroški komunalnih storitev	4.901,00	26.836,98	6.081,21	23	1
Stroški prevoznih storitev	1.276,00	490,36	0,00	0	0
Stroški v zvezi z delom	50.029,00	40.433,59	57.446,13	142	11
Stroški storitev fizičnih oseb	73.805,00	29.869,06	78.552,31	263	15
Reprezentanca	5.219,00	2.195,23	12.867,30	586	3
Stroški drugih storitev	26.161,00	21.208,74	41.275,98	195	8
Amortizacija	21.811,00	28.756,00	25.503,72	89	1(100)
Skupaj stroški dela	1.513.008,00	1.530.792,60	1.542.382,30	101	69(100)
Plače	1.122.660,00	1.138.251,26	1.156.764,23	102	75
Prispevki in davki na plače	222.953,00	226.865,83	208.829,78	92	13
Regres za letni dopust	38.383,00	38.092,56	37.995,20	100	3
Povračila stroškov delavcev	108.184,00	105.904,79	117.860,15	111	8
Prostovoljno pokojn. zavarovanje	20.828,00	21.678,16	20.932,94	97	1
Drugi stroški	14.151,00	13.378,36	10.685,11	80	1
Odhodki financiranja	97,00	132,43	931,05	703	0
Drugi odhodki	1.559,00	111,61	589,86	529	0
Prevrednotovalni odhodki	0,00	3.337,75	530,48	16	0
SKUPAJ ODHODKI	2.257.538,00	2.128.852,41	2.242.652,96	105	100

STROŠKI MATERIALA IN STORITEV

Pri primerjavi dejanskih stroškov materiala s planom za leto 2008 ugotovimo, da planiranih stroškov materiala nismo dosegli, planirane stroške storitev pa presegli za 28%.

V strukturi celotnih stroškov pomeni strošek materiala 6% delež, strošek storitev pa 23% delež. Ugotavljamo, da je struktura precej podobna strukturi iz leta 2007.

Povišani stroški materiala in nekateri stroški storitev, so posledica dviga cen in povečanega ter spremenjenega obsega dela, delno pa verjetno tudi nepravilne ocene pri planiranju, in nenačrtovanih stroškov, ki so bili nujni za izvedbo programa dela.

Največja odstopanja beležimo pri:

- stroških energije
- stroških materiala
- stroških najemnin
- stroških zavarovalnih premij in plačilnega prometa
- stroških intelektualnih storitev
- stroških v zvezi z delom
- stroških storitev fizičnih oseb
- reprezentanci
- povračilih stroškov delavcev
- stroških drugih storitev
- odhodkih financiranja
- drugih odhodkih.

Pred konkretnimi obrazložitvami povišanja posameznih stroškov želimo zapisati tri osnovne ugotovitve:

1. Pri pripravi plana za posamezno leto, zavodi pri planiranju prikazujemo nerealne oziroma prenizke vrednosti stroškov iz razloga, ker planirani prihodki ne pokrivajo dejanskih stroškov in jih moramo zato umetno zniževali.
2. Določene postavke plana za 2008 smo zniževali iz razloga, ker smo vedeli, da so določeni projekti konec leta 2007 končani, nismo pa vedeli koliko novih bomo pridobili v letu 2008.
3. Sama preglednica oziroma tabela stroškov je bila nekoliko spremenjena, posledično temu so nekoliko drugače združeni tudi stroški.
  - Prvo odstopanje je pri stroških porabljenega materiala, in sicer so povišani za 32 %. Navedeno odstopanje pojasnjujemo z večjo porabo materialov v laboratoriju, SC Gačnik in STS Ivanjkovci.
  - Odstopanje pri stroških energije za 28 % pripisujemo izključno cenovni politiki, saj v letu 2008 nismo zabeležili večje porabe oziroma novih porabnikov.
  - Povišani stroški najemnin so nastali predvsem zaradi novega stroška najemnin v SC Gačnik s strani Sklada kmetijskih zemljišč in višje obračunane najemnine za zemljišča v lasti Pak Ljudmile, prav tako v SC Gačnik.
  - Stroški zavarovalnih premij in plačilnega prometa so glede na plan dosegli indeks 953. Po pregledu knjiženj in plana 2008 smo ugotovili, da so bili stroški zavarovalnih premij zajeti v drugi skupini stroškov.

- Stroške intelektualnih storitev smo glede na plan stroškov za leto 2008 presegli za 22 %. Razlogov je več, in sicer smo te stroške pri planu umetno znižali, ker ni bilo dovolj pokritja, nekaj stroškov smo glede na leto 2007 znižali zaradi del na projektih, ki so že potekali, nekateri stroški pa so dodatno nastali pri izvedbi novo pridobljenih projektov. Menimo, da je ta strošek zelo težko realno oceniti pri pripravi plana, ker je zelo odvisen od zunanjih izvajalcev pri projektih.
- Stroški v zvezi z delom so v primerjavi s planom povišani za 42 %. Povišanja so nastala zaradi več izplačane kilometrine in tujih dnevnic, ki so nastale na službenih poteh v zvezi s projektom Porabskih Slovencev, projektom izobraževanja v BIH in projektom ALP WATER SCARCE.
- Stroški storitev fizičnih oseb so dosegli indeks 263 %, kar je posledica nerealnega planiranja. Če primerjamo znesek 78.552 iz leta 2008 z zneskom iz leta 2007, ki je 73.805, vidimo, da dosežemo normalen indeks 106 %. Rahlo povišanje pa je realno pri stroških storitev študentov, kar je posledica negativnega trenda zaposlovanja.
- Stroški drugih storitev so večji od planiranih za 95 %. Povišanje stroškov je nastalo zaradi drugačnega obračuna stroškov vzorčenja grozdja (prej študentski servis), zaradi dodatnega stroška pri izvedbi poskusa iz varstva rastlin (povrnitev materialne škode zaradi uničenja pridelka) in stroškov drugih zavodov pri skupni organizaciji tečaja Smernice dobre higienske prakse za predelavo grozdja v vino in stroškov svetovanja pri uvedbi protitočnega sistema v STS Ivanjковci.
- Izredno povišanje je ugotovljeno tudi pri stroških reprezentance, in sicer je indeks 586. Po analitičnem pregledu tovrstnih stroškov smo ugotovili da:
  - so bili ob planiranju stroški umetno zmanjšani in
  - da so povišani stroški nastali ob priliki dneva odprtih vrat zavoda, ki smo ga organizirali prvič (okrasitev, pogostitev, razstava) in ob obisku predsednika države dr. Danila Türka.
- Za 11 % smo povišali stroške povračil delavcem. Povišanje je nastalo zaradi izplačila odpravnin v primeru tehnološkega viška, kar ni bilo planirano.
- Odhodki financiranja so glede na plan 2008 povečani kar za sedemkrat, kar je posledica najemanja kratkoročnih kreditov za tekoče poslovanje in odraža likvidnostne težave zavoda zaradi zamika plačila javnih služb v prvi polovici leta.
- Pri drugih odhodkih gre za zanemarljivo višino stroškov (589,86 €), povišani stroški pa so nastali zaradi obveze plačila davka na promet dodatnega pokojninskega zavarovanja ob izplačilih delavcu, ki se upokoji. Strošek ob pripravi plana ni bil upoštevan, saj nismo bili seznanjeni z obveznostjo plačila.

Indeksov pod 100 nismo razlagali, ker so posledica nepravilnega planiranja oziroma drugačnega zajemanja in razvrščanja stroškov.

STROŠKI DELA

	Leto 2007	Leto 2008	Indeks
Stroški dela	1.513.008	1.542.382	102
- plače in nadomestila plač	1.122.659	1.156.764	103
- prispevki delodajalcev	222.954	208.830	94
- drugi stroški dela	167.395	176.788	106

Stroški dela so v letu 2008 znašali 1.542.382 € in predstavljajo v strukturi vseh odhodkov zavoda 69 %. Primerjava z letom 2007 kaže, da je bil strošek dela v letu 2008 povečan za 2 %.

Stroški dela so se povečali predvsem zaradi odpravnin ob upokojitvah oziroma v primeru tehnološkega viška, ki spadajo med druge stroške dela in prehoda na nov plačni sistem.

Povprečna mesečna bruto plača je znašala 1.738,54 €.

Nadomestila osebnih dohodkov za boleznine v breme zavoda so bila izplačana za 1.608 ur, v breme ZZS pa za 744 ur.

Boleznine skupaj predstavljajo 2,02 % obračunanih delovnih ur.

Plače delavcev smo v letu 2008 povečali dvakrat in to 1. 1. 2008 za 3,4 %, kar pomeni uskladitev z inflacijo za leto 2007 in 1. 7. 2008 za 2 %.

AMORTIZACIJA

Obračun amortizacije smo izvajali mesečno po posameznih osnovnih sredstvih kot dokončen. Za obračun smo uporabili predpisane stopnje Navodila o načinu in stopnjah odpisa opredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev iz decembra 2008 in ki so predpisane kot dovoljene tudi po ZDDPO.

V skladu s 44. členom Zakona o računovodstvu, se odpis opreme in drugih opredmetenih in neopredmetenih dolgoročnih sredstev pri določenih uporabnikih enotnega kontnega načrta lahko knjiži v breme obveznosti do virov sredstev oz. sredstev prejetih v upravljanje, razen kadar se sredstva za pokrivanje stroškov amortizacije zagotavljajo iz prihodkov pridobljenih na trgu, torej kadar je v ceni prodanega proizvoda ali storitve vključen strošek amortizacije.

Strošek amortizacije je namenjen novim nabavam oziroma nadomestitvi iztrošenih osnovnih sredstev.

Obračunana amortizacija v letu 2008 znaša 133.213 €. Del amortizacije je bil pokrit v breme prihodkov tekočega leta in sicer 25.504 €, del pa je prenesen v breme sredstev prejetih v upravljanje, in sicer 107.709 €.

FINANČNI ODHODKI

Finančni odhodki v letu 2008 znašajo 931 € in predstavljajo plačila za obresti za najete kredite za tekoče poslovanje in negativne tečajne razlike. V letu 2008 smo za zagotavljanje likvidnosti morali najeti kratkoročni kredit, katerega smo izkoristili v vrednosti 285.000 €.

POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki za leto 2008 izkazuje pozitivni poslovni izid oz. presežek prihodkov nad odhodki v višini 5.211 €. Ustvarjen presežek je nižji od načrtovanega.

Poslovni izid iz naslova delovanja javne službe je pozitiven in izkazuje za 2.501 € presežka prihodkov nad odhodki iz naslova tržne dejavnosti pa znaša 2.710 € presežek prihodkov.

Javni zavod pri poslovanju ustvarjenih presežkov ne sme porabljati po lastni presoji, ampak le za opravljanje in razvoj dejavnosti, torej tako, kot to določa Zakon o zavodih in Akt o ustanovitvi zavoda. Kaj natančno se lahko opredeli za opravljanje in razvoj dejavnosti ni nikjer definirano.

Priloga izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je:

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Pri pripravi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti smo upoštevali 9. člen Zakona o računovodstvu, ki zavezuje javne zavode, da ločeno spremljajo poslovanje in ločeno izkazujejo izid poslovanja, ki je ustvarjen s sredstvi javnih financ in drugimi sredstvi za opravljanje javne službe, od poslovnega izida, ki je ustvarjen s sredstvi pridobljenimi s prodajo blaga in storitev – tržno dejavnostjo ter Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti.

Namen ločenega spremljanja izkazovanja je omogočiti preverjanje namembnosti, gospodarnosti in učinkovitosti porabe sredstev za opravljanje javnih služb ter zakonitosti in smotrnosti te porabe.

Ker financiranje iz javnih sredstev ne zadošča za stroške tekočega poslovanja si morajo javni zavodi tudi sami pridobivati sredstva od uporabnikov njihovih storitev. Kalkulacijo cen v tem primeru ne opravi izvajalec sam, ampak področno ministrstvo oz. v našem primeru ustanovitelj.

Natančne definicije in opredelitve s strani področnega ministrstva oziroma ustanovitelja katera sredstva imajo značaj javnih sredstev za leto 2008 še nismo imeli, zato smo uporabili kriterije po lastni presoji, ki so nas usmerili v razvrščanje prihodkov in stroškov:

- naloge financirane iz občinskega ali državnega proračuna
- prihodki za opravljanje javnih služb pridobljeni od uporabnikov po določenem ceniku – storitve namenjene opravljanju temeljne dejavnosti zavoda za katero je bil ustanovljen
- naloge, ki so namenjene zadovoljevanju splošnih družbenih potreb in interesov in ne ustvarjanju dobička
- opredelitve v finančnem načrtu.

Odstopanja od razvrstitev v finančnem načrtu leto 2008 je raziskovalno delo in nekateri projekti. Razlog, da smo ga uvrstili med javno službo je financiranje iz proračuna, prav tako pa raziskave služijo našemu osnovnemu namenu, pri projektih pa gre za porabo proračunskih sredstev oziroma sredstev EU in služijo širšemu krogu ljudi in ne gre za tipično naročilo točno določenih storitev za določenega naročnika.

Nekaj več pojasnil oziroma kriterijev smo oziroma bomo lahko prevzeli iz Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, ki je bil sprejet konec leta 2008 in to kot izvedbeni akt oziroma za potrebe zavezancev za DDPO iz 9. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb.

Novost ZDDPO je, da se obdavčuje presežek prihodkov tako v javnem kot tržnem delu. Na javnem delu velja nekaj izjem, ki pa so za naš zavod nepomembne.

Prodajo blaga in storitev oziroma tržno dejavnost v javnih zavodih opredeljuje 48. člen Zakona o zavodih.

Javni zavodi morajo kljub temu, da cilj poslovanja zavoda ni pridobivanje dobička, v primeru ko zavod sam s svojimi pogoji (cenik) nastopa na trgu, upoštevati in spoštovati enaka pravila poslovanja kot velja za gospodarske subjekte. Za opravljanje tržne dejavnosti javni zavodi ne smejo porabljati javnih sredstev, ampak morajo ustvarjati prihodke in presežke s tržno dejavnostjo na osnovi lastnih cen storitev.

Tržna dejavnost javnega zavoda pomeni le dopolnilno, ne pa pretežno dejavnost zavoda. Ne glede na to vedno ostaja odprto vprašanje ali imajo sredstva pridobljena na trgu značaj javnih sredstev, ali pa se lahko na njihov račun javnim uslužbencem prizna več pravic. Vsa sredstva, ki jih ustvari javni zavod pri poslovanju je treba obravnavati kot celoto, ne oziraje se na ločeno izkazovanje. Ne glede na določene dileme pa je treba upoštevati, da je gospodarska dejavnost zavoda namenjena opravljanju

temeljne dejavnosti, ki je nepridobitna, zato se tako presežki javnih kot tržnih dejavnosti namenijo le opravljanju in razvoju temeljne dejavnosti za katere so zavodi ustanovljeni. Gre torej za omejitve pri porabi presežkov prihodkov nad odhodki.

Tako prihodke kot tudi odhodke javnih služb oz. tržnega dela vodimo, členimo in zasledujemo po stroškovnih mestih.

Na osnovi višjih STM pa lahko dobimo zbirne podatke o vseh dejavnostih na javnih službah, kot tudi na tržnih dejavnostih.

Vse stroške, razen stroškov uprave, ki jih razdelimo konec leta, členimo in razmejujemo sproti tako kot nastajajo preko celega leta. Glede na to, za katero nalogo je strošek nastal, ga tako tudi primerno poknjžimo. Tiste stroške, ki so skupni vsem dejavnostim zavoda pa razdeljujemo po ključih, ki so izdelani glede na dejansko porabo v preteklem letu. Na predlog kolegija direktorja so delitveni ključni na začetku leta potrjeni na svetu zavoda.

Tabela 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Naziv postavke	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
Prihodki od poslovanja	1.671.755	559.423
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.671.755	559.423
Prihodki od prodaje blaga in materiala	/	/
Finančni prihodki	/	5.922
Drugi prihodki	8.175	2.589
Prevrednotovalni poslovni prihodki	/	/
Celotni prihodki	1.679.930	567.934
Stroški blaga, materiala in storitev	488.410	173.621
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	/	/
Stroški materiala	100.547	45.145
Stroški storitev	387.863	128.476
Stroški dela	1.180.719	361.663
Plače in nadomestila plač	913.922	242.842
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	146.321	62.509
Drugi stroški dela	120.476	56.312
Amortizacija	2.609	22.895
Rezervacije	/	/
Davek od dobička	1.031	3.175
Ostali drugi stroški	3.493	2.986
Finančni odhodki	717	214
Drugi odhodki	375	215
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	/	/
Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	75	455
Celotni odhodki	1.677.429	565.224
Presežek prihodkov	2.501	2.710
Presežek odhodkov	/	/

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Pri izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka gre za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravni občine in države. Govorimo o tako imenovanem evidenčnem izkazovanju prihodkov in odhodkov. Evidenčno knjiženje se opravlja za dejavnosti javne službe kot tudi tržne dejavnosti po predpisani členitvi. Spremljajo se torej prilivi in odlivi denarja v obračunskem obdobju, ne glede na to, kdaj je poslovni dogodek nastal.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka v letu 2008 so 2.178.027 €, odhodki pa 2.296.491 €, kar pomeni, da smo imeli v letu 2008 manjše denarne prilive od odlivov, in sicer za 118.464 €, kar je močno poslabšalo likvidnostno stanje zavoda.

Več denarnih prilivov imamo na kontih prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo in investicije, in sicer za 10 %. V primerjavi z letom 2007 so denarni prilivi drugih prihodkov javnih služb manjši, in sicer za 39 %, kar pripisujemo manjšemu številu opravljenih storitev kmetom izven javnega programa.

Denarni prilivi iz naslova prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu pa so se v primerjavi z letom 2007 zmanjšali za 6 %, kar je posledica slabšega plačevanja naročnikov.

Odhodki za izvajanje javne službe 2008 so v primerjavi z letom 2007 manjši za 1 %, odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu pa višji za 12 %.

Med prihodke javne službe smo uvrstili sredstva prejeta iz proračuna (javna služba, proračun in plačila uporabnikov, raziskave, projekti, občinska sredstva) vse ostale prihodke pa med prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu.

Odhodke smo razvrščali glede na to, kam strošek tudi dejansko pripada.

Tabela 5: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Od 01.01.2008 do 31.12.2008			
Naziv konta	leto 2008	leto 2007	Indeks 08/07
SKUPAJ PRIHODKI	2.178.027	2.311.614	94
PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	1.738.375	1.844.536	94
Prihodki iz sredstev javnih financ	1.502.611	1.458.932	103
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	1.483.458	1.351.527	110
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	1.421.358	1.327.324	107
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	62.100	24.203	257
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	19.153	22.511	85
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	19.153	22.511	85
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo rabo	/	/	/

Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	/	/	/
Prejeta sr. Iz drž.proročuna iz sredstev proračuna EU	/	84.894	/
DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	235.764	385.604	61
Prih.od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja JS	229.704	373.432	62
Prejete obresti	/	/	/
Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend javnih podjetij...	/	/	/
Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	/	/	/
Kapitalski prihodki	370	/	/
Prejete donacije iz domačih virov	5.690	12.172	47
Prejete donacije iz tujine	/	/	/
Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	/	/	/
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	/	/	/
Prejeta sredstva iz drugih evropskih institucij	/	/	/
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	439.652	467.078	94
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	396.341	366.548	108
Prejete obresti	5.701	10.610	54
Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prih.od premoženja JS 4907	37.610	29.990	126
Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	/	/	/
Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	/	59.930	/
SKUPAJ ODHODKI	2.296.491	2.240.553	102
ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	1.662.998	1.674.712	99
Plače in drugi izdatki zaposlenim	918.142	921.747	99
Plače in dodatki	797.707	800.165	99
Regres za letni dopust	24.192	26.109	93
Povračila in nadomestila	61.133	62.072	98
Sredstva za delovno uspešnost	7.226	8.727	82
Sredstva za nadurno delo	9.467	8.361	113
Plače za delo nerezidentov po pogodbi	/	/	/
Drugi izdatki zaposlenim	18.417	16.313	113
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	145.735	147.457	99
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	72.203	73.144	99
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	57.845	58.598	99
Prispevek za zaposlovanje	489	496	99
Prispevek za starševsko varstvo	816	826	99
Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	14.382	14.393	99
Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	525.509	501.804	105
Pisarniški in splošni material in storitve	140.745	141.975	99
Posebni material in storitve	96.686	74.602	130
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	63.123	58.954	107
Prevozni stroški in storitve	31.430	24.492	128
Izdatki za službena potovanja	41.794	39.102	107
Tekoče vzdrževanje	20.560	23.127	89
Poslovne najemnine in zakupnine	31.232	34.457	91
Kazni in odškodnine	/	/	/
Davek na izplačane plače	16.890	31.534	54
Drugi operativni odhodki	83.049	73.561	113
Plačila domačih obresti	820	89	921
Plačila tujih obresti	/	/	/

Subvencije	/	/	/
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	/	/	/
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	/	/	/
Drugi tekoči domači transferi	/	/	/
Investicijski odhodki	72.792	103.615	70
Nakup zgradb in prostorov	/	/	/
Nakup prevoznih sredstev	37.157	9.254	402
Nakup opreme	29.324	57.614	51
Nakup drugih osnovnih sredstev	6.133	23.605	26
Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	178	/	/
Investicijsko vzdrževanje in obnove	/	13.142	/
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	/	/	/
Nakup nematerialnega premoženja	/	/	/
Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor,...	/	/	/
Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	/	/	/
ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	633.493	565.841	112
Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in..	395.414	343.205	115
Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	62.456	55.081	113
Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	175.623	167.555	105
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	/	71.061	/
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	118.464	/	/

Prilogi izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka sta:

1. IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV,

v katerem izkazujemo povečanje kapitalskih deležev in naložb. V letu 2008 kapitalskih deležev nismo povečali, prav tako nismo dajali posojil, zato je izkaz računa finančnih terjatev in naložb prazen.

Tabela 6: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

NAZIV KONTA	Z N E S E K	
	Tekoče leto	Predhodno leto
IV. Prejeta vračila danih posojil	0	0
Prejeta vračila danih posojil posameznikov in zasebnikov	0	0
Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	0	0
Prejeta vračila danih posojil od jav.podj. in družb, ki so v lasti občin	0	0
Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	0	0
Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	0	0
Prejeta vračila danih posojil od občin	0	0
Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	0	0
Prejeta vračila danih posojil – državnemu proračunu	0	0
Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	0	0
Prejeta vračila plačanih poroštev	0	0
Prodaja kapitalskih deležev	0	0
Dana posojila	0	0
Dana posojila posameznikom in zasebnikom	0	0
Dana posojila javnim skladom	0	0
Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države	0	0
Dana posojila finančnih institucij	0	0
Dana posojila privatnih podj.	0	0
Dana posojila občinam	0	0
Dana posojila v tujino	0	0
Dana posojila držav.prorač.	0	0
Dana posojila javnim agenc.	0	0
Plačila zapadlih poroštev	0	0
Povečanje kapitalskih deležev in naložb	0	0
Prejeta minus dana posojila	0	0
Dana minus prejeta posojila	0	0

2. IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

V izkazu računa financiranja se prikazujejo podatki o najemanjih in odplačevanju kreditov. Ob koncu poslovnega leta 2008 smo imeli vse kredite oziroma črpanja, ki smo jih v letu 2008 realizirali v višini 285.000 €, odplačane.

Tabela 7: Izkaz financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008

Naziv konta	leto 2008	leto 2007
ZADOLŽEVANJE	285.000	25.000
Domače zadolževanje	285.000	25.000
Najeti krediti pri poslovnih bankah	285.000	25.000
Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah		
Najeti krediti pri državnem proračunu		
Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti		
Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja		
Najeti krediti pri drugih javnih skladih		
Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih		
Zadolževanje v tujini		
ODPLAČILA DOLGA	285.000	25.000
Odplačila domačega dolga	285.000	25.000
Odplačila dolga poslovnim bankam	285.000	25.000
Odplačila dolga drugim finančnim institucijam		
Odplačila dolga državnemu proračunu		
Odplačila dolga proračunom lokalnih skupnosti		
Odplačila dolga skladom socialnega zavarovanja		
Odplačila dolga drugim javnim skladom		
Odplačila dolga drugim domačim kreditodajalcem		
Odplačila dolga v tujino		
NETO ZADOLŽEVANJE		
NETO ODPLAČILO DOLGA		
POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH		71.061
ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	118.464	

Podatek povečanja oziroma zmanjšanja sredstev na računih je podatek iz izkaza denarnega toka.

Prihodki in odhodki pomembnejših oddelkov in enot

ZAVOD	SVETOVALNA SLUŽBA	SADJARSKI CENTER GAČNIK	VARSTVO RASTLIN - skupaj	LABORATORIJ - skupaj
I. PRIHODKI	987.492	253.607	84.717	323.128
Prihodki iz poslovanja	987.375	250.436	83.925	323.019
- Iz proračuna	822.361	165.985	56.676	86.182
- razni prihodki	165.014	84.451	27.249	236.837
Finančni prihodki	/	/	/	/
Drugi prihodki	117	3.171	792	109
II ODHODKI	984.654	255.028	82.544	322.587
Stroški materiala	40.062	38.429	9.461	31.028
stroški storitev	155.917	70.285	16.229	78.580
Stroški dela	784.117	145.256	53.498	189.058
Amortizacija	477	/	1.496	20.746
Finančni odhodki	379	176	13	25
Drugi odhodki	3.702	882	1.847	3.150
Presežek prih/odhod	2.838	-1.421	2.173	540

KAZALNIKI GOSPODARNOSTI IZ PODATKOV ZA TEKOČE IN PRETEKLO LETO

EUR KGZS – ZAVOD MB	VREDNOST		VREDNOST KAZALNIKA		INDEKS
	Preteklo leto	Tekoče leto	Preteklo leto	Tekoče leto	Tekoče/ preteklo leto
	2007	2008	2007	2008	2008/2007
a) gospodarnost poslovanja					
poslovni prihodki	2.274.592	2.231.178	1,01	1,00	99
poslovni odhodki	2.255.882	2.240.602			
b) stopnja delov. strošk. posl. prih.					
stroški dela	1.513.008	1.542.382	0,67	0,70	105
poslovni prihodki	2.274.592	2.231.178			
c) stopnja material. strošk. posl. prih.					
stroški materiala	161.331	145.692	0,07	0,07	100
poslovni prihodki	2.274.592	2.231.178			
d) stopnja storitvene strošk. posl. prih.					
stroški storitev	545.581	516.339	0,24	0,24	100
poslovni prihodki	2.274.592	2.231.178			
e) dobičkonosnost					
presežek prihodkov	38.340	5.211	0,02	0,01	0,50
celotni odhodki	2.257.538	2.242.653			

POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA ZA PRETEKLO LETO

V poslovnem poročilu preteklega poslovnega leta smo predvideli, da bomo presežek prihodkov iz leta 2007 v višini 38.340 € porabili za namen nakupa računalniške in pisarniške opreme, avdiovizualnih sredstev, službenih vozil ter laboratorijske opreme.

Dejansko smo porabili le za 9.193 € presežka in to za nabavo računalniške, pisarniške in laboratorijske opreme,

- dig.fotoaparati in mobilni telefoni	1.932,00 €
- računalniška oprema	3.208,00 €
- pisarniška oprema	2.748,00 €
- laboratorijska oprema	697,00 €
- druga oprema	608,00 €

kar smo računovodsko prenesli iz presežkov na sredstva v upravljanju.

Ostanek presežka iz poslovnega leta 2007 bomo porabili v naslednjih letih.

PREDLOG RAZPOREDITVE PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI 2007

V poslovnem letu 2008 je KGZS – Zavod Maribor pri svojem poslovanju ustvaril 5.211 € presežka prihodkov nad odhodki.

Presežek prihodkov v višini 2.501 € se nanaša na poslovanje javnih služb, razlika 2.710 € pa je rezultat poslovanja tržnih dejavnosti.

Presežek prihodkov nad odhodki javnih služb nameravamo predvidoma porabiti za posodobitev računalniške opreme v višini 1.000 €, posodobitev avdiovizualnih sredstev v višini 1.000 € in pisarniške opreme v višini 501 €.

Presežek prihodkov nad odhodki tržnih dejavnosti bomo namenili prav tako za posodobitev računalniške opreme v vrednosti 1.000 €, laboratorijske opreme v vrednosti 1.000 € in pisarniške opreme v vrednosti 710 €.

V primeru, da se bo v letu 2009 ali 2010 KGZS – Zavod Maribor moral preseliti na novo lokacijo se bodo vsi presežki iz preteklih let, vključno z letom 2008 uporabili za pokrivanje stroškov preselitve in investicij v nove prostore za vzpostavitev in nemoteno opravljanje dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen. To možnost nam daje 49. člen Statuta in 23. člen Sklepa o ustanovitvi KGZS – Zavoda Maribor, ki pravi, da se sme presežek prihodkov nad odhodki uporabiti za opravljanje in razvoj svoje dejavnosti.

Računovodsko poročilo pripravila:
Anita Kovačič Kogal, univ. dipl. pravnik

Priloga:

- zapisnik glavne inventurne komisije.

